Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Türk-İş'i
gerçek sınıf sendikası
yapmak için savaşalım!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:10, Sayı:252
13 Şubat 1984

Özalları kimse kurtaramayacak

Memet Kurtalan

Geçtiğimiz günler, dış siyaset açısından yoğun gelişmelerle doluydu. Avrupa Konseyi'nin icazetli parlamenterleri kabul edip etmeyeceği uzun süre kamuoyunu meşgul etti.

Sonuç, kamuoyuna büyük bir başarı gibi sunuldu. Öyle ya, bizi bir türlü anlayamayan şımarık Avrupalıların ağzının payını vermiştik. Sonra, yabancı sahaya çıkan "Türk takımı"nın dayanışması göz yaşartıcı cinstendi. Heyet başkanı Anap'lı Fethi Çelikbaş, her türlü partisel çekişmeyi, protokolu feragatle bir yana itip, insiyatifi bu işlerde uzman olan MDP'li Kamuran İnan'a bıraktı. Uyguladığımız zeki ve kıvrak diplomasi karşısında Avrupalıların ağzı açık kaldı.

İşte Avrupa Konseyi seferinin resmi sunuluşu böyle oldu. Aslında hiç de yabancısı olmadığımız "bir Türk dünyaya bedeldir", "bizi küçümseyen dev güçlere bir kez daha hadlerini bildirdik" teması yine ısıtılıp halkın önüne sürüldü.

Bu tema, dış siyasetten, spor karşılaşmalarına kadar her uluslararası olayda ufak-tefek değişikliklerle sürekli işlenir. Türkiye gibi küçük burjuvalar denizi bir ülkede geçerli bir taktiktir. Nedenini şöyle açıklayabiliriz:

Küçük burjuvazinin kafa yapısı küçük meta üretimi, küçük mülk sahipliği temelinde biçimlenir. Kendini yeniden üretimin bu türü, asla büyüyerek toplumda egemen olamaz, ülke sınırlarını aşıp enternasyonal karakter alamaz. Oysa kapitalizmin iki temel sınıfı olan burjuvazi ve proletarya için durum farklıdır. Kapitalizm geliştikçe, nesnel olarak, burjuvaziyi kozmopolitliğe, proletaryayı enternasyonalliğe götürür. Bu sınıflar için doğal bir gelişme doğrultusu olan dünyaya açılma, küçük burjuvazi için yıkıcı sonuçlar verir. Onun varoluş koşullarını ortadan kaldırır.

O halde, küçük burjuvazinin sınıf varlığını sürdürebilmesi, kendi küçük dükkanının müşterisini, tarlasının sınırlarını, zenaatinin geçerliliğini "kem gözler"den koruyabilmesine bağlıdır. Bu nedenle "küçük burjuvazi, ekonomik koşullarından ötürü, burjuvazi ya da proletaryadan daha *yurtseverdir*". (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c:28, s.187) (abç)

Türkiye yönetici sınıfının geleneksel yöntemi, her zor dönemde küçük burjuvazinin yurtsever duygularını okşamak olmuştur. Ama bu taktik, Özallar için daha da acil bir önem taşıyor. Özallar, küçük burjuvaya ekonomik olarak hiçbir şey veremediler. Üstelik, sürekli almak zorundadırlar. Öte yandan, küçük burjuvazinin elini başkasına kaptırmamak sorunu da bindiriyor. Dikkatleri başka yönlere çekip yurtsever duyguları gıdıklama taktiği, işte bu çerçeve içinde anlam kazanıyor.

Avrupa Konseyi vayvelasıyla işçi sınıfındaki huzursuzluk, tarım üreticilerinin birikmiş alacakları, işsizlik ve yerel seçimler gibi toplumsal patlayıcıların üstü örtülmek istendi. "Bakın, kendimizi attırmadık" denildi.

Avrupa Konseyi'nin Türkiye'yi üyelikten atması gerçekten sözkonusu muydu? Gürültü-patırtı dinerken bu soru da kıyısından-köşesinden tartışmaya girdi.

"Avrupa Konseyi'nin bizi atma eğilimi, 1981 ocağı toplantısından bu yana hiçbir zaman olmamıştır. O toplantıda atabilirlerdi, çünkü seçilmiş parlamento feshedilmişti. ... Bu durumu en iyi, Siyasi Komisyon'un o zamanki başkanı, İngiliz İşçi Partili Tom Urwin söyledi: 'Biz Türkiye'yi atacaksak başta atabilirdik. Şimdi adamlar bir de seçim yapmışlarken, bu kabil midir ki?'

"Onun için, sanki bizi atacaklarmış da, biz bunu önlemekle zafer kazanmışız da, bu bir başarıymış da... Bunlarla övünmeye kalkışmak, gurbette övünmek gibi birşeydir." (Metin Toker, *Milliyet*, 8 Şubat 1984)

Rejimin çelişkileri öylesine sarpa sardı ki, burjuvalar, bir yandan işçi sınıfına karşı açık vermemeye çalışırken, öte yandan çileden çıkıp birbirlerine kıyasıya girişiveriyorlar. Metin Toker'in kendi "muhalefet" motifleri bir yana, biz meseleye emperyalist hiyerarşi açısından bakalım:

İhtiyar Avrupa, uzunca bir tarihsel dönemdir, özellikle ABD lehine bozulan güç dengelerini bir yerde tutmaya çalışıyor. Avrupa'nın "demokrasi havariliği"nin ne denli boş olduğunu, baştan beri Türkiye faşizmine karşı izlediği "çok fenasın ama yanımdan fazla uzaklaşma" siyasetinden yeterince gördük. Demek ki, bu cephede "demokrasi"yle başlayan gerekçelerin sonuç belirleyici etkisi bir hayli azalmıştır.

Türkiye finans-kapitali emperyalist hiyerarşi içinde asıl olarak ABD'nin şemsiyesi altında yer alıyor. Bu nedenle, emperyalistleşme özleminin devreye soktuğu "çok yönlü dış siyaset"in gerektirdiği kadar Avrupa'nın "külfeti" çekiliyor. Bu durumu sezen liberaller, "Amerika ile Suudileri arkaya alıp, 'Avrupa ile köprüleri atmak' bazı kafaların içinden geçiyor olmasın?" diye feryadı basıyorlar. (Örsan Öymen, *Milliyet*, 5 Şubat 1984)

Öymen'in liberal sızlanmalarında gözlem düzeyinde doğru bir yan var. Gerçekten de Özallar, halkımızın derin demokratik özlemlerinin bir anlatımı olan "Avrupalılaşmak" eğilimini yavaş yavaş döndürmeye çalışıyorlar. Özal'ın şu sözlerine bakalım:

"Açıkça söyleyeyim, (atarlarsa — *İ.S.*) bu bizi fazla ırgalamaz. Bize hiç dokunmaz, hiç aldırmayız. ... Güçleri varsa atarlar. Biz de bir daha oraya gitmeyiz. Atarlarsa birşey olmaz, o kadar da önemli birşey değil." (*Tercüman*, 7 Şubat 1984)

Dış siyasette Avrupalı liberallerin eleştirisel göz yummasını sağlayan Özallar, iç siyasette de bu türden düzen yamayıcılar buluyor. Özal, "işçi ücretlerine enflasyon oranı kadar zam yapacağız" dedi ya, derhal sosyal demokratik sızlanmalar yükseliyor:

"YHK yetkilileri de her yıl bir ücret zammı veriyoruz diyorlar. Bu verdikleri, ücret zammı değil, ücretin enflasyon karşısında yitirdiği değerdir. *Biz buna da razıyız.* Ama bu bile sürekli bir yıl sonra veriliyor." (Sosyal Demokratik-İş Konfederasyonu Genel Başkanı Haydar Atabay, *Milliyet*, 7 Şubat 1984) (abç)

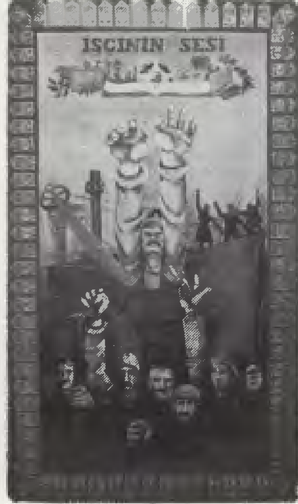
İşte sosyal demokrasinin tarihsel işlevi bugün yine budur. İşçi hareketini bölüp, işçi sınıfını verilene razı etmeye çalışmaktır. İşçi sınıfımız bu tuzakları çok yaşadı, çok deneyim biriktirdi. İşçiler sendikalarını kimseye böldürmeyecek, devrim hazırlığını inatla sürdürecektir.

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İçindekiler

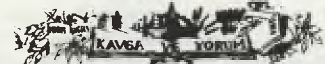

İŞÇİNİN SESİ 10 YAŞINDA

İşçinin Sesi, gücünü işçi sınıfının savaşımından aldı, 10 yıllık varlığı boyunca bu savaşıma artan ölçüde güç kattı. Böyle bir yoldan şimdi 11. yılına yaklaşıyor. İşçi sınıfına ve tüm emekçilere daha büyük yarar, burjuvaziye ve oportünizme daha büyük zarar verecek nice yıllara!

10. YIL KUTLAMA TOPLANTISI

İŞÇİNİN SESİ

17 Mart 1984
Cumartesi
Saat 19.00

Stoke Newington Town Hall
Stoke Newington Church Street
LONDON N16

Biletler *İşçinin Sesi* ya da yerel dernek adreslerinden istenebilir.

Androp f y ldaşın anısı saygıyla anılacaktır

Andropof yoldaşı en başta net tutumuyla, disipliniyle hatırlayacağız. Komüniste yaraşır, ciddi bir disiplin anlayışı vardı ve bu doğrultuda çok çaba harcadı.

SBKP Genel Sekreteri Yuri Andropof yoldaş, 9 Şubat'ta, 69 yaşında yaşama gözlerini yumdu.

Yuri Vladimiroviç Andropof 15 Haziran 1914'te Kuzey Kafkasya'nın bir köyünde doğdu. Babası demiryolu işçisiydi. Kendisi de önce telgrafçılık yaptı, sonra tersanede ve Volga nehrindeki gemilerde çalıştı. Bu arada Su Yolları Ulaştırma Teknik Okulu'nu bitirdi.

Yuri Andropof, genç yaşında Parti'ye girdi ve Parti profesyoneli oldu. 22 yaşında Komsomol'da, örgütlenme alanında sorumluluk aldı. II. Dünya Savaşı sırasında Finlandiya cephesinde siyasal komserlik yaptı. 1953'de Sovyetler Birliği'nin Macaristan elçisi olarak atandı. 1962'de Merkez Komite sekreterliğine getirildi ve sosyalist ülkelerle ilişkilerden görevli oldu. 1967'de ise eski adıyla Çeka, yeni adıyla Devlet Güvenlik Komitesi KGB'nin başına getirildi. 1982'ye dek bu görevde kaldı.

10 Kasım 1982'de Brejniyef yoldaşın ölümünden sonra, Andropof yoldaş SBKP genel sekreterliği görevini üstlendi. Bu görevi yürüttüğü 15 aylık süre içinde Andropof yoldaşın Sovyetler Birliği'nin her alanda ilerlemesine önemli katkıları oldu.

Onu en başta net tutumuyla, disipliniyle hatırlayacağız. Komüniste yaraşır, ciddi bir disiplin anlayışı vardı ve bu doğrultuda çok çaba harcadı. Geçen yıl bu zamanlar Sergo Ordjonikidze makina aletleri fabrikası işçileriyle yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Bilinçle uygulanan emek disipline ihtiyacımız var... Disiplin için savaşımın içini önemle doldurmalıyız." (*Soviet News*, 2 Şubat 1983)

Andropof yoldaşı, aynı zamanda, net olarak dile getirdiği şu çok doğru fikirleriyle de hatırlayacağız.

"Evet, çelişkilerimiz ve güçlüklerimiz vardır. Gelişmenin başka bir yolu olduğunu düşünmek, gerçekliğin, bazen çetin olmakla beraber güvenilir toprağını bırakmak ve Marksist diyalektiğin ABC'sinden kopmaktır. Teorik olarak bu sorun, Lenin tarafından Marksist doktrin temelinde çözülmüştü. O 'antagonizm ve çelişki' dedi, 'kesinlikle aynı şeyler değildir. Sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır.' *(Lenin Külliyatı*, c.11, s.357) Şimdi bu doğru pratikte kanıtlanmıştır. Ancak bundan şu sonuç çıkmaz ki, antagonist olmayan çelişkiler boşlanabilir ve siyasette görmezlikten gelinebilir. Yaşam böyle boşlamanın bir sonucu olarak, doğası gereği antagonist olmayan bu çelişkilerin de ciddi çatışmalara yol açabileceğini öğretiyor. Sorunun bir başka en önemli yanı sosyalizmin çelişkilerini, onun ileri gelişmesinin bir kaynağı ve itkisi olarak, doğru bir biçimde kullanmaktadır." (Y. Andropof, *Komünist*'te çıkan Marks'ın 100. ölüm yıldönümü yazısı, *Soviet News*, 2 Mart 1983, s.69)

"... Emekçi halk yığınlarının kendilerinin aktivitesine bir canlılık vermek gereklidir. Bugün bu, parti komitelerinin, sovyetlerin, sendikaların ve Komsomol organlarının *anahtar görevidir.*

"Ve bu demektir ki en geniş anlamıyla sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmek, yani emekçi halk yığınlarının devletin ve toplumsal işlerin yönetimine daha da *aktif* katılımını sağlamak, çok önemlidir." (*SBKP MK Plenum konuşması*, Novosti Press Basın Bülteni, Tass, 22 Kasım 1982) (abç)

"...Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının ne değeri olabilir? Ya da işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa, halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?" (Haziran plenumu konuşması, *Soviet News*, 15 Haziran 1983)

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi Üst Büro Açıklaması

FKBDC deneyimi

Partimiz, Şubat 1982'de katıldığı Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'nden Şubat 1984'de ayrıldı.

İki yıldır FKBDC içinde çalışıyoruz. Bu süre içinde cepheyi oluşturan örgütlerle yakın ilişkilerimiz oldu. FKBDC bir bakıma örgütlerin birbirlerini tanımalarını ve sınamalarını kolaylaştıran bir alandı. Birçok örgütle aramızda devrimci arkadaşlık bağları gelişti. Yalnızca bu bile, küçümsenmeyecek bir kazanımdır. Bu iyi ilişkileri bundan sonra da sürdüreceğiz.

Bize göre, bugünkü konumuyla zararlı bir örnek olmaya başlayan FKBDC'den ayrılmamız, devrimciliğine inandığımız FKBDC örgütleriyle savaş arkadaşlığından ayrılma anlamına gelmiyor.

12 Eylül sonrası "Birlik" çalışmaları

FKBDC deneyimini doğru değerlendirebilmek için önce 12 Eylül sonrasına kısaca gözatmak gerekiyor.

12 Eylül faşist darbesi ile Türkiye devrimci hareketi ağır bir yenilgi aldı. Birçok sol örgüt, bugün bile bu yenilginin ve ardından gelen gericilik döneminin sancılarını çekiyor. Sınıf savaşında gel-gitler, yengiler-yenilgiler doğaldır. İyi değerlendirilirse her yenilginin gelecek utkular için yön gösterme yanı da vardır. 12 Eylül yenilgisinin devrimci-sol örgütleri ittiği bunalım ise bunun ötesinde birşeydi.

Yapılması gereken, yeni durumu olanca gerçekliğiyle soğukkanlı bir biçimde çözümlemek, kendini yenilemek ve en az birkaç yıl süreceği belli olan gericilik dönemine hazırlanmaktı. Bunu yapabilen örgütlerin sayısı bir ikiyi geçmedi. Birçok örgüt, birbirlerinden de etkilenerek herşeyin yanıtı olan, sihirli bir formül buldular: Yenilginin nedeni, Türkiye devrimci örgütlerinin kendi aralarında birlik olamayışıydı. Birliğin koşulları varken, az yetişkinlik, içtensizlik ve "olumsuz" tutumlar nedeniyle bunu yapamamışlardı. Şimdi örgütler eski "olumsuzlukları" bırakırsa pekala hep birlikte cuntaya karşı savaşılabilirdi. Yer gök "birlik" çığlıklarıyla sarsılmaya, herkes "birlikten" söz etmeye başladı. Ama bunları yapanlar birkez olsun 12 Eylül öncesi koşullarda neden birlik olunamadığını, bunun nesnel nedenlerini, ideolojik-siyasal farklılıkların iyi niyetlerle, dileklerle giderilememesinin nedenlerini yeterince düşünmediler. Türkiye sol hareketi, birlik görüşmelerinin hızlandığı, yayın organlarında birlikten başka çok az şeyin yazıldığı bir döneme girdi. Ancak bunlardan cılız birkaç biraraya gelme dışında hiçbir pratik sonuç da çıkmadı. 1981 12 Eylül'ünde Almanya'da bile üç ayrı yerde eylem yapılması bunu anlatır. Biz bir yandan devrimci, gerçek anti-faşist güçlerle birlikten yana olduğumuzu duyururken bir yandan da temelsiz, gösterişçi ve içi kof "birlik"lerden uzak durduk. Eylül 1981'de birlik konusundaki tutumumuzu şöyle açıkladık:

"Emperyalizme ve tekellere karşı eylem birliği. Faşist diktatörlüğe karşı omuz omuza. Olması gereken yaklaşım budur. Partimiz reklamını yapmadan, gürültü koparmadan üstüne düşeni yapıyor.

"Ancak eylem birliklerini, birleşmeleri, çoktan iflas etmiş örgüt ya da kadrolara (adlarını koruyarak ya da korumayarak, hiç farketmez) kan tazeleme yolunda ele alışı reddediyoruz. Hangi düzeyde olursa olsun, gerçek birlikten başka herşeyi amaçlayan ağzı kalabalık *'birlik tüccarları'*, devrim hareketi için bugün *en tehlikeli* demagoglardır. İşçi hareketi bu tüccarları, bu yeni türeyen tipi elinin tersiyle bir yana itmeden, bugünkü durumundan ileriye gidemez." (R. Yürükoğlu, *Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır*, s.30-31)

12 Eylül yenilgisinin nedenlerini ve yeni dönemin taktiklerini, 1981 başında yaptığımız TKP II. Leninciler Konferansıyla açıkladık. Yenilginin ana nedeninin, devrim güçlerinin bilinç ve örgütlülük düzeyinin (öznel öğenin) nesnel ortamın (devrimci durumun) gerisinde kalışı olduğunu; bu anlamda da devrim hareketini asıl yenenlerin sosyal demokrasi ve oportünizm olduğunu söyledik. Yenilgide doğrudan katkısı olan güçlerin faşizme karşı gerçek bir savaşa giremeyecekleri bizce açıktı. Bu nedenle II. Konferans anti-faşist birlik taktiğimizi şu sözlerle formüle etti:

"Faşist iktidarı alaşağı etmeyi, devrimi hedefleyen ve günün koşullarına uygun çalışan siyasal hareketlerle eylem birliği yönünde ısrarlı çaba harcamak. Bunun yanısıra, işçi sınıfının çıkarlarına uygun düştüğü ölçüde, faşist iktidara karşı olan hiçbir siyasal hareketle eylem birliğini reddetmemek." (*TKP II. Leninciler Konferansı, 1981, Kararlar*, s.36)

Konferans bağlaşıklıkta aranacak ölçütün faşizme karşı savaşa yetenekli olup olmamak ölçütü olduğunu vurguladı ve bunu da şöyle tanımladı:

"Faşizme karşı savaşa yetenekli akımlar, yani *gerçek anti-faşist* akımlar, faşist diktatörlüğü *halkın zoruyla* yıkmayı hedefleyen ve bu yolda çalışan akımlardır. Anti-faşist siyasal akımlarla, ideolojiden ve örgütsel bağımsızlıktan ödün vermeden eylem birliği yapmak partimizin temel tutumudur." (*TKP II. Leninciler Konferansı, 1981, Kararlar*, s.40)

FKBDC'ye girişimiz

Şubat 1982'de FKBDC'nin çağrısını aldık. Durumu tartıştık. Yetkili kurullarımız oybirliği ile cepheye katılma kararı aldı. Kararımızı yazdığımız aşağıdaki yazı ile bildirdik:

"Anti-Faşist Birleşik Direniş Cephesi Örgütleme Komitesine,

"Değerli Arkadaşlar,

"Dev-Yol, PKK, TEP ve SVP'den oluşan örgütleme komitesi olarak örgütümüze gönderdiğiniz çağrı ve platformu 11.2.1982 tarihinde aldık ve yetkili organlarımızda görüştük.

"Faşist diktatörlüğü devrimle yıkmak amacıyla devrimci güçlerin anti-faşist savaş birliğini kurmak gerçekten acil bir gereksinmektir. Cephe örgütleme komitesinin temel ilke ve hedeflerini oluşturan 'siyasal ilkeler' bugünkü devrimci amaçları kapsamaktadır. Bu bakımdan çağrınızı sevinçle karşılıyoruz ve örgütleme komitesine katılmayı kabul ediyoruz.

"Platformun, 'siyasal ilkeler' dışındaki bölümleri çeşitli değerlendirmeler taşıyor. Bunların katıldığımız ve katılmadığımız yönleri vardır. Her siyasal hareketin ülkeyi, olayların nedenlerini vb. farklı değerlendirmesi doğaldır.

Önemli olan somut siyasal hedeflerde anlaşmaktır. Örgütleme komitesi de böyle düşünmüş ki, komitenin, 'siyasi ilkeler'in kapsadığı temel ilke ve hedefler etrafında kurulduğu söyleniyor. Bu toparlayıcı yanaşımı da devrimci güçlerin anti-faşist savaş birliği açısından çok sevindirici buluyoruz.

"Son olarak, bir konuya değinmek istiyoruz. Cephenin adındaki 'direniş' sözü bugün için doğrudur. Devrimci güçler bugün direniş örgütlemek durumundadırlar. Ancak, hepimizin istediği siyasi ilkelerde belirtilen hedefler yaklaştıkça saldırı görevi öne çıkacaktır. O günleri de dikkate alarak, cephenin adındaki direniş sözü çıkarılabilir. Ama asıl önemli olan cephenin adı değil, eyleminin içeriğidir. Bu bakımdan, konuya değinmekle yetindik.

"Değerli arkadaşlar,

"Türkiye jeopolitik konumu açısından çok önemli bir yer taşımaktadır. Bugün bu konumun avantajlarını halk düşmanı güçler, hem halklarımıza, hem kardeş halklara karşı kullanıyorlar. Hiç kuşkusuz, Türkiye'de devrim, yalnızca halklarımız açısından değil, tüm bölge için büyük yarar, emperyalist sisteme de büyük zarar getirecektir. Bu anlayışla, anti-faşist cephe girişiminin halklarımız ve tüm dünya halkları açısından yararlı sonuçlar doğurmasını diler, en içten dayanışma duygularımızı iletiriz.

"Yanıtınızı bekliyoruz. Devrimci selamlar.

İŞÇİNİN SESİ
Editör"

Görüldüğü gibi, FKBDC girişimi çeşitli yönleriyle Konferans kararlarımıza, temel tutumlarımıza uygun düşüyordu. *Birincisi,* bize gelen çağrı yazısının siyasal ilkeler bölümünde "Askeri faşist yönetimi ve onun ileride alabileceği çeşitli biçimleri devrimle yıkmak, emperyalizmin ve onların işbirlikçilerinin her türlü egemenlik biçimine son vermek" deniyordu. Yani cephe girişimi odağına *devrim için cephe* olmayı koyuyordu ki, bu bizim tutumumuzla üst üste düşüyordu.

İkincisi, cephe platformu Türkiye devriminin kilit sorunlarından biri olan Türk ve Kürt halklarının savaş birliğini yansıtıyor, ve özellikle Dev-Yol ve PKK'nın varlığı açısından Türk ve Kürt devrimci siyasal akımlarının hesaba katılır bir bölümünü temsil yeteneği taşıyordu. Kısacası, temel yönelişleri açısından doğru, bileşimi açısından ciddi bir girişimdi ve öteki devrimci hareketler için de çekim merkezi olabilecek bir nitelikteydi.

Bu avantajlarına rağmen cephe girişiminin dezavantajları ve güçlükleri de vardı:

Birincisi, cephe platformunda eksik ve yanlış, katılmadığımız yerler vardı.

İkincisi, Türkiye'nin nesnel ortamındaki değişiklik, yığın hareketinin geri çekilme döneminde oluşu, girişimin alttan yığın eylemleriyle desteklenmesini güçleştiriyordu. Bu, hem cephenin tabanını daraltıyor, hem de kaçınılmaz olarak birliğin ağırlıklı olarak tepeden ve yurt dışından örgütlenmesini gerektiriyordu. Bu, ciddi bir zaaftı.

Üçüncüsü, cepheyi oluşturan örgütlerin ideolojik-siyasal çizgileri arasında kolay giderilemeyecek önemli farklılıklar vardı. Geçmişleri, çalışma stilleri ve anlayışları benzeşmiyordu.

Dördüncüsü, örgütlerin merkezlerinin değişik yerlerde olması eşgüdümlü çalışmayı ve kaynaşmayı zorlaştıran bir faktördü.

Kısacası, FKBDC herşeyi tamam bir cephe değildi ve bu yolda daha ilk adımlarını atıyordu. Bu nedenle *cephe* dergisinin 1. sayısında yayınlanan cephe platformunda da durum "bir anlamda hazırlık evresi de denilebilecek bir aşama" olarak değerlendiriliyordu. (s.6)

FKBDC'nin kuruluşu Türkiye devrimci hareketi için olumlu bir adım oldu. Kuruluş döneminde Avrupa düzeyinde de olsa attığı birkaç pratik adımla önemli bir çekim odağı olmayı başardı. Örneğin 8 Mayıs ve 12 Eylül eylemlerinde tüm Türkiye sol hareketinin birlikte tek yürüyüş ve miting yapmaları FKBDC'nin girişimleriyle başarıldı.

1982 sonbaharında FKBDC konusundaki düşüncelerimizi ve tutumumuzu bir kez daha açıkça yazdık:

"FKBDC bugün ilk adımlarını atıyor. Henüz tam ayakları üstüne dikilmiş değildir. Gelişmesinin önünde çeşitli güçlükler varolması da ancak doğaldır.

"Bir kez, cepheye katılan güçlerin lider kadrolarının tanışma-kaynaşma süreci çok başlardadır. Bu durum, karşılıklı güvenin gelişmesinde geciktirici bir etki yapıyor.

"Sonra, cepheye katılan güçlerin değişik bölgelerdeki kolları arasında cepheye ve cephedeki öteki güçlere karşı tutumlarında farklılıklar henüz giderilemedi.

"Üçüncüsü, hegemonya fikrini dayatmacılıkla karıştıran tutumlar sürüyor. Bu tutumlar, cepheye katılan güçler arasında özellikle temsil gücü sınırlı örgütler açısından 'şerhler', 'duyurular', cepheyi kendi parti programlarıyla karıştıran çıkışlar olarak ortaya çıkıyor.

(...)

"Bugün cepheye katılmış örgütlerin yapması gereken en önemli şey, cephenin dışında duran temsil gücüne sahip örgütlerin de cepheye katılmasını sağlamaktır.

(...)

"FKBDC'nin bugünkü varlığı ve *atacağı adımlarla* başarı şansı vardır. Bu şansı olguya dönüştürmek kendi elindedir." (R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz 1983*, s.72-74)

Bize göre, Cephe'nin başarısı atacağı adımlara bağlıydı. İlk çıkışın coşkusunun ardı gelmedi ve bu adımlar atılmadı. Atılmayınca da birlik içinde sıkıntılar başgösterdi. Sıkıntıların bir bölümü cepheyi oluşturan örgütlerin kendi sorunlarından, bir bölümü de birbirleriyle olan ilişkilerinden kaynaklanıyordu. Dev-Yol bu dönemde ağırlıklı olarak iç tartışmalara ve içe dönük çalışmalara yöneldi. Kendi aralarında "ittifak" oluşturan TKEP ile THKP-C Acilciler arasındaki ilişkiler, cephe içinde güvensizliği arttırıcı bir yolda yozlaşmaya başladı.

Örgütler arasındaki ideolojik-siyasal ayrılıklar somut siyasal konularda pratik adımlar atmayı zorlaştırıyordu. Tıkanıklık başladı. BİRKOM'un ne olduğu tartışması ile birlikte cephe ve BİRKOM çalışmaları tavsadı.

Bu noktada cephe içinde çalışmayı iyice güçleştiren iki eğilim çıktı:

Bunlardan birincisi, Dev-Yol'da yansıyan ve her türlü çalışmayı savsaklama, birliği örgütsüz, kuralsız, işleyişsiz bırakma diye özetlenebilecek eğilimdi. Dev-Yol cephenin daha çok bir tartışma platformu olarak sürmesini istiyordu.

İkinci eğilim, PKK, TKEP ve THKP-C Acilciler'den gelen ve cephe girişiminin gerçek durumunu, sorunlarını dikkate almadan örgüt biçimlerinde ve tüzük işleyiş kurallarında çözüm arayan bir anlayıştı.

Biz, iki tutuma da karşı çıkarak, birleştirici ve eyleme dönük yollar önerdik. Cephe çalışmalıydı, bunun için gerekli asgari kuralları olmalıydı, ama herkes de bilmeliydi ki pratik adımlar ancak karşılıklı ikna ve ortak noktaları bulmayla atılabilecekti.

(Devamı 6. sayfada)

(Baştarafı 5. sayfada)

(Baştarafı 5. sayfada)

İkinci Genel Komite toplantısı ve sonrası

FKBDC 2. Genel Komitesi bu koşullarda toplandı. Sorunlar toplantıya yansıdı.

"FKBDC iç işleyiş kuralları" belirlendi, "mücadele ve örgüt anlayışında" ortak çabayla ortak bir dil bulundu. Toplantı cephe dışındaki güçlere de açıktı. Bu örgütler eliyle cepheye çeşitli eleştiriler geldi. Eleştirilerin içinde doğru ve yanlış görüşler biradaydı. Cepheyi ideolojik açıdan eleştiren ama başka seçenekler de getiremeyen görüşlere yanıtlar verildi. Ama onlarla ideolojik tartışmaya da girilmedi.

Toplantı sonrasında FKBDC çalışmalarında bir iyileşme olmadı. Tersine, uluslararası konulara, Türkiye'deki siyasal görevlere ve birlik konusuna yaklaşımda farklılıklar keskinleşti. Örgütlerin öznel tutumları dışında, Türkiye'nin siyasal ortamındaki değişiklikler de cephenin gidişini etkilemeye başladı. Siyasal ortamdaki değişiklik, cuntanın sivilleşme-seçim manevraları ve o güne dek pısırık duran burjuva muhalefet güçlerinin "demokrasi kahramanlığı" rollerinde seslerini yükseltmeleriydi. Burjuva muhalefetin çıkışı Türkiye devrimci hareketini ve cephe güçlerini çeşitli yönlerden etkilemeye başladı. Bir yandan, ***devrimci*** hedefleri, ne olduğu belirsiz bir "demokratlık" içinde eritme çabaları yoğunlaşırken, bir yandan da cephenin programını dar ve sekter bulan eğilim ***devrim için cephe*** yerine daha geniş reformist bir birlik içinde erime önerileriyle geldi. Böylece FKBDC'nin kuruluşunda reformistlerle arasına çektiği sınır çizgisi bulanıklaştı.

Burjuva muhalefetin ortaya çıkışı, devrimci hareketteki genel sağa kayış, legal (ama şimdilik devrimci olmayan) olanakların giderek artmakta oluşu ile birlikte, devrimci hareketi burjuva muhalefetinin kuyruğuna takma girişimleri de güçlendi. Menşeviklerimizin, cuntaya tam da sivilleşirken "faşist" demeleri, birlik çalışmalarını "yükseltmeleri" de cephe içindeki bazı güçleri doğrudan etkiledi.

Ağustos 1983'de yapılan 3. Genel Komite toplantısına geldiğimizde artık FKBDC kendi varlığını tartışıyordu. Toplantıda hem cephenin geleceği hem de ertesi gün yapılacak geniş eylem birliği toplantısında izlenecek tutumlar tartışıldı.

Toplantıda şu ortak sonuçlara varıldı:

1. Cephenin adını ve biçimini mutlaklaştırmayalım. Adını değiştirmeye ve yeni güçlerin katılmasını zorlaştıran biçimsel noktalarda uzlaşmaya açık olalım.

2. Cephenin faşizme karşı mücadeleyi devrim sorunu olarak formüle eden anlayışını ve programını sonuna dek savunalım.

3. Bu temelde toplantıda *bir taraf* olarak davranalım.

Geniş toplantıya böyle girildi. Ancak toplantı içindeki tutumlar böyle olmadı. TKEP ve *Emekçi* en başından "en geniş birlik" için konuşmaya başladılar. Özellikle TKEP toplantıdan "reformist" bir birlik çıkarmak için canla başla çalıştı. PKK, faşizme karşı devrim anlayışını birkaç sözcükle savunurken bu toplantının bir iş toplantısı olduğunu, devrimci-reformcu ayrışmasını değil, ***ortak*** iş yapmayı aramak gerektiğini söyledi. Dev-Yol tartışmanın odağında demokrasi sorunu olduğunu belirtirken, Türkiye'de devrimsiz bir demokrasinin olanaksızlığına ancak sorumuz üzerine değindi. Biz, THKP-C Acilciler ve SVP ise devrim için cephe fikrini çeşitli vurgu farklılıklarıyla birlikte savunduk.

Bu toplantı bizce cephenin "daha geniş birlik" içinde eritilmesinin ilk adımı oldu. Varolan birlik bu toplantıdan iyice zayıflamış olarak çıktı.

Toplantı sonrası dönem tam bir atalet ve erime dönemidir. Genel Komite toplantıları üç kez arka arkaya ertelendi. Örgütler arasındaki haberleşme kesildi.

Cephe, başarısının güvencesi olacak adımları atamamıştı. Çekim odağı olma özelliğini de hızla yitiriyordu. Birlik için özendirici bir örnek olma yerine, özünde birliğe karşı olanların değirmenine su taşıyan bir durumdaydı. Bu sırada Ağustos toplantısının devamı olan geniş eylem birliği toplantısının tarihi belirlenmişti. Bundan önce bir Genel Komite toplantısı düzenlendi. TKP-*İşçinin Sesi* yetkili kurulları bu toplantıdan önce, FKBDC'ye ilişkin tutumunu bir kez daha *İşçinin Sesi*'nde duyurma kararı aldı. Cephe ortaklarının ve devrimci kamuoyunun tutumunu bilmesi için de bu yazıyı toplantılardan önce ayrıca basıp dağıttı. Bu yazıda, gelinen noktada FKBDC'ye ilişkin görüşlerimiz şöyle özetlendi:

"FKBDC'nin Türkiye devrimine yararlı olabilmesi için bizce şunları ivedi olarak yerine getirmesi gerekir:

"1. Cephe güçleri kamuoyu önüne, her çeşit platforma bir taraf olarak çıkmalıdır.

"2. Cephe hem Türkiye'de hem Avrupa'da *somut* çalışma yapmalıdır.

"FKBDC'nin zaman geçirmeden 'siyaset üretme' filan gibi jimnastikleri bir yana bırakarak bu iki koşulu yerine getiren bir hareketlilik içine girmesi zorunludur. O zaman siyasetini de üretir. Bunlar olmazsa bu cephenin varlığı 'cephe çalışmasa da adı dursun yararlıdır' tutumu devrim hareketine yarar değil zarar verecektir. FKBDC kendi yanlışının sırtından ters görüşlerin güçlenmesine yardım etmiş olacaktır." (R. Yürükoğlu, "FKBDC ve Devrimci Görevlerimiz" *İşçinin Sesi*, sayı:250)

Toplantıda FKBDC'nin durumu ve geleceği tartışıldı. Dev-Yol, Cephenin 12 Eylül sonrası "silahlı direniş" perspektifi ile oluşturulduğunu, en baştan döneme uygun olmayan yanlış bir cepheleşme olduğunu, bugün de cepheleşmenin koşullarının olmadığını söyleyerek FKBDC'nin dağıtılmasını önerdi. Dev-Yol, cephe girişiminde insiyatif sahibi iki örgütten biridir. Cepheyi kurarken de daha sonra da, gelen eleştirilere karşı bu ***cephe*** kuruluşunu ***ideolojik olarak da*** savunmuştur. Şimdi söyledikleriyle o gün söyledikleri arasındaki çelişkiyi çözmek ve açıklamak Dev-Yol'un sorunudur.

Toplantıya katılan öteki örgütler (PKK, THKP-C Acilciler, SVP ve TKEP) cepheyi sürdürmekten yana olduklarını söylediler. Biz FKBDC'nin geleceğine ilişkin tutumumuzu yineledik. Bu birlik kamuoyu önüne taraf olarak çıkar, somut çalışma yaparsa ve adıyla bugünkü durumu arasındaki çelişkiyi, adını ve biçimini değiştirerek çözerse birliğin sürmesinden yana olduğumuzu belirttik. Dev-Yol FKBDC'den ve toplantıdan ayrıldı. Kalan örgütler olarak yeniden tartıştık. Biz "cephe" adının değiştirilmesini, yine gündemde olan geniş eylem birliği toplantısında bunu açıklamayı ve

birliğimizin bu biçimiyle sürmesini önerdik. Öteki örgütler, adın da tartışılabileceğini, ancak büyük toplantı öncesi zaman azlığı nedeniyle bunun olanaksız olduğunu, toplantıya FKBDC adıyla girmemizin ve durumu orada açıklamanın doğru olacağını söylediler. Görüşlerimizi saklı tuttuğumuzu belirten bir şerh koyarak ve büyük toplantı sonrası tartışmak üzere çoğunluğa uyduk.

Geniş toplantıda FKBDC adına şu açıklama yapıldı:

"(...)

"1. FKBDC Genel Komitesi toplandı ve cephenin durumunu değerlendirdi. Cepheyi oluşturan örgütlerin tümü, özellikle son dönemde cephenin devrimci kamuoyu önüne bir taraf olarak çıkmadığını, somut çalışma yapamadığını, bir tıkanıklıkla yüzyüze olduğunu belirttiler.

"2. Cepheyi oluşturan örgütlerden biri olan Dev-Yol, FKBDC'yi baştan beri yanlış ve döneme uygun olmayan bir örgütlenme olarak gördüğünü belirterek cephenin dağıtılmasını önerdi.

"3. Cepheyi oluşturan diğer örgütler (PKK, TKEP, SVP, TKP-*İşçinin Sesi*, THKP-C Acilciler) ise FKBDC'nin faşizme karşı devrim alternatifi dikmek, halk demokrasisini kurmak hedefinde birleşen güçlerin ciddi bir girişimi olduğunu, ancak, çeşitli nedenlerle, çeşitli problemlerle karşı karşıya kaldığını, ne var ki, bütün bu problemlere rağmen bugün en ileri düzeyde ve ciddi bir girişim özelliğini koruduğunu saptadılar ve Dev-Yol'un cepheyi dağıtma önerisini reddettiler. Bunun üzerine Dev-Yol cepheden çekilmiştir.

"4. Diğer örgütler (PKK, TKEP, SVP, TKP-*İşçinin Sesi*, THKP-C Acilciler) mevcut problemlerini çözmesi ve yeni durumu, onu doğuran iç ve dış nedenleriyle değerlendirmeyi, en kısa zamanda kamuoyuna açıklayacaklarını belirttiler.

"Ayrıca, örgütler olarak FKBDC'yi yaşatmak için kararlı çaba gösterme doğrultusunda anlayış birliğine vardıklarını belirttiler.

FKBDC

"Tutanak: TKP-*İ.S.* bu toplantının geniş eylem birliği toplantısında FKBDC'nin adını kullanma kararına şu açıklamayı ekler:

"FKBDC'nin durumu, varlığı ve adı konusundaki görüşlerini saklı tuttuğunu ve daha sonra yapılacak toplantıda belirleyeceğini bildirmiştir."

Geniş toplantıdan sonra yapılan cephe toplantısına, cepheyi lağvetme önerisi yapan *Emekçi*, bir türlü haberleşme sağlanamayan Devrimci Savaş, TKEP ve THKP-C Acilciler (haberleri vardı) katılmadılar. TKP-*İşçinin Sesi*, PKK ve SVP olarak toplandık.

Biz daha önce getirdiğimiz anlayışı daha da açarak anlattık ve birliğin sürmesi ve *gerçek* bir çalışma yürütebilmesi için 6 somut öneri yaptık. Önerilerimiz şunlardı:

1. Birliğin adıyla içeriği arasında çelişki vardır. "Cephe" adını, gerçek duruma uygun ve sade bir adla değiştirmek gerekir.

2. Dev-Yol'un çekilmesiyle bir Kürt örgütü olan PKK birliğin en büyük örgütü durumuna gelmiştir. Birlik, Türkiye devrimi temelinde birliktir. Türkiye devriminin güçler ilişkisi ile birlik içindeki örgütlerin durumu birbirinin üstüne düşmemektedir. Bu nedenle; cephe eylemlerinin cephe içindeki örgütlerin taşıdığı ağırlığa göre değil, devrimin nesnel güçlerinin gereksinimleri temelinde dengeli biçimde yürütülmesi ve bunun yazılı bir belgeye geçirilmesi gereklidir. (Bu öneriyi öznel niyetler açısından değil, nesnel bir tehlike olarak gördüğümüz için yaptığımızı toplantıda açıkladık.)

3. Çalışan, kolay toplanan, kolay karar verebilen bir yürütme komitesi, bir de tüm cephe örgütlerinin katıldığı bir genel komite oluşturmak gerekir.

4. Somut siyasal tutumları birliğimize şu ya da bu ölçüde yaklaşan örgütlere aktif bir ön çalışmayla bir toplantı çağrısı yapılmalıdır. (Bu örgütler hakkında bir öneri listesi de verdik.)

5. Somut çalışma konuları, hedefleri ve eylem biçimleri bu toplantıda belirlenmelidir.

6. Tüm çalışmasıyla cephe programına ve *devrim için birlik* fikrine karşı çalışan bir örgütle bundan böyle birlikte yürümek olanağı yoktur. Bu örgüt (TKEP) birlikten çıkarılmalıdır.

Bu önerilerimizin çoğu kabul edilmedi. PKK'lı arkadaşlar toplantıya katılmayan THKP-C Acilciler'in de cephenin eski biçimiyle devamından yana olduklarını iletti klerini söylediler.

Önerdiklerimiz cephenin çalışmasının güvenceleri, gerçekten iş yapıp yapamayacağının kanıtlarıydı. Bu öneriler reddedildi.

Cephe olmayan, program anlamında bile birliği bozulmuş bir örgütlenmenin, üstelik somut çalışmanın önlemlerini almaktan da geri durarak, cephe adıyla devamının Türkiye devrimi için yarar değil, zarar getireceğini düşündüğümüz için FKBDC'den ayrıldık.

Cepheyi sürdürmek isteyen arkadaşlara, yapacakları somut pratik eylemleriyle dayanışma içinde olacağımızı söyledik. Olayların ve gelişmelerin kısaca dökümü böyledir. Kuşkusuz FKBDC üstüne daha çok yazılacaktır. Olayın tazeliği geçtikçe herkesin daha nesnel çözümlemeler yapacağına inanıyoruz.

6.2.1984

TKP Eşgüdüm Komitesi
Üst Bürosu

Bir seminer

Münih'te 29 Ocak 1984 günü *Serxwebûn*'un düzenlediği ve sol örgütlerden kişilerin katıldığı "Birlik ve cephe" konulu seminerden izlenimlerimi anlatmak istiyorum.

Seminerci, FKBDC'nin kurulmasının olumlu bir adım olduğunu söyledikten sonra şöyle devam etti: "Biz Kürdistan'da öncü-devrimci örgütüz. Fakat Cephe'de bizim dışımızda yeralan örgütlerin Türkiye işçi sınıfının öncülüğü konusunda henüz yeterli bir güçleri yok. Bu güçlerden biri süreç içinde, böyle bir sıfatı kazanabilir. Diğer devrimci güçlerin Türkiye işçi sınıfının öncüsü olmamaları bizim onlarla cephe kurmamızı engellemez."

Daha sonra TKP'nin Kürt sorununa yaklaşımının sosyal-şöven olduğunu anlatan konuşmacı, Dev-Yol'un Cephe'den ayrılmasına değinirken, "nasıl bir demokrasi, nasıl bir sosyalizm" tartışmalarıyla Dev-Yol'un revizyonizme sürüklendiğini savundu.

Seminerin tartışma bölümünde hava oldukça gerginleşti. Karşılıklı sataşmalar, laf atmalar başladı. Gürültü-patırtı arasında Cephe'ye getirilen eleştirileri özetle şöyle sıralayabiliriz:

— Cephe Türkiye'yi televizyondan mı seyrediyor?

— Cephe sınıfları temsil eden örgütlerin birliğidir. Bu cephede sınıfların örgütlülüğü söz konusu değil. Bu cephe Leninizme aykırıdır.

— Daha düne kadar Cephe'yi canla başla savunan biri ise "bu ne biçim cephe" diye eleştiriye başladı.

Daha sonra tartışmaların yönü değişti. Söz alanlar Dev-Yol'un izlediği genel siyaseti eleştirmeğe başladılar. *Demokrat Türkiye*'de çıkan son yazılar üzerine, devrimci örgütlerin eski ayrılık konularında tartışmalar düzeysiz bir biçimde devam etti. Seminer böylesine bozuk, kırıcı bir hava içinde sona erdi.

E. İnan. Münih

Daha örgütlü çıkışlar yaklaşıyor

Mamak'ta tutukluların tek tip elbise giymeleri için geçtiğimiz ay baskılar yoğunlaşmaya başladı. Cezaevinde bulunan siyasal akımlar alınacak tavır üzerine görüş birliğine varamadılar. Bazı tutuklular tek tip elbiseyi giydiler.

Cezaevi yönetimi erleri tek tip elbise giymeyen tutuklulara saldırmaya zorladı. Tutukluların elbiseleri yırtıldı. Koğuşlara soğuk su sıkıldı. Tutuklular dışarı çıkarıldı. Soğukta ıslak ve çıplak olarak iki gece dışarıda bekletildiler.

O hafta tek tip elbise giymeyen 150 tutuklunun görüşü yasaklandı. O gün görüş yapamayan aileler son derece huzursuzdu, bağırıp çağıranlar oldu. Bu arada ilginç bir değişiklik gözlendi. Eskiden tutuklu aileleri biraz itiraz edecek olsalar, subaylar hemen müdahale ederlerdi. O gün hiç seslerini çıkarmadan dinlediler. Aileler toplanıp başbakanlığa gittiler. Altı kişilik bir gurup meclis başkanı Karaduman'la görüştü. Cezaevi koşullarının düzeltilmesini istediler.

İkinci hafta tutukluların üstünden zorla alınan elbiseler ailelerine teslim edildi. Yırtık pantolonları, kanlı iç çamaşırlarını gören analar seslerini yükselttiler. Analardan biri "oğlumun çamaşırları böyleyse kendisi nasıldır" diye bağırmaya başladı. Bunun üzerine eşya teslim etmeyi durdurdular. Aileler tekrar başbakanlığa gittiler. Yırtık ve kanlı elbiseleri gösterdiler. Görevliler telaşa düştü. Çevrede aşırı güvenlik önlemleri alındı. Görevliler kalabalığı dağıtabilmek için bir hayli uğraştılar.

Şu anda bazı kazanımlar elde edilmiş gibi görünmektedir. Ancak cezaevindeki siyasal akımların ortak bir tavır gösteremeyişi ve ailelerin eyleminin tam anlamıyla örgütlü olmayışı egemen güçlerin gözünden kaçmıyor. Ama bu örgütsüzlük içinde bile seslerin yükselmesi paniğe kapılmalarına yetti. Bastırmak için sertlikten tatlılığa kadar her türlü yöntemi denediler.

Ailelerin tepkilerini eyleme dökmeye başlamaları çok önemli bir göstergedir. Önümüzdeki günler daha örgütlü direnişlere gebe. Cezaevlerini başlarına yıkacağız.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir.

Ayşe Tezel, Ankara

Legal örgütlerde çalışma üzerine

Değerli yoldaşlar,

Büyük gösterilerle geçtiğimiz "demokrasi"nin ilk günlerini yaşıyoruz. Ne var ki, doğal olarak bu "demokrasi" burjuvazinin gazete sütunlarında faiz hadleri, köprü, baraj vb. satışları, yerel seçimlere hangi partilerin nasıl katılacağı tartışmasından öteye gitmiyor. Cuntanın getirdiği siyasal yaptırımlara sıkıyönetim bildirileriyle hergün bir yenisi daha ekleniyor.

Yalnız bu arada önemle üstüne eğilmemiz gereken yeni bir durum var. Sendikalar, meslek odaları gibi yığın örgütlerinin, dar sınırlar içinde de olsa, örgüt işleyişlerine artık engel olunamıyor. Doğal olarak, bu sınırlar o kadar dar ki, çalışma olanaklarımızı, çalışmaları bütünleştirme çabalarımızı engelleyici her türlü koşul konmuş. Cunta, yığınlarla bağlarımızı koparmak için her türlü önlemi aldı. Bu durum belki işlerimizi zorlaştırıyor. Ama zorlaştırdığı ölçüde daha da sağlamlaştırıyor.

Bu durumda, yalnızca bireysel çalışmaların bir sonuca ulaşmasını beklemek hayal olur. Bu kalelerde gedik açıp duvarın öteki tarafına geçmek herşeyden önce kollektif bir ekip çalışması ile gerçekleşir. Burada ana sorun insanların somut sorunlarından kalkarak, onlarla bağ kurmak, onlara bizim görüşlerimizi anlatmak, sorunların çözümünün devrim süreci ile bağlantısını göstermektir. Bu zorlu uğraşı başarıya götürmenin koşullarını geniş oranda önceden hazırlayabiliriz.

Nerede çalışırsak çalışalım, herşeyden önce çalıştığımız alanın konusunu iyi kavramış olmak zorundayız. İşin idari, teknik yönlerini öğrenmek için kendimizi sürekli geliştirmek, kısacası ilk adımı atabilmek, orada varız diyebilmek için uzmanlaşmak zorundayız. İkinci olarak, insanlarla nasıl bağ kurulacağına, gerçekten bilimsel yanaşmamız gerekli. İleride hangi aşamalara yükselirse yükselsin, işin ilk basamağının bireysel ilişkilerden geçtiği açık bir gerçektir. Doğal olarak belirli bir aşamadan sonra, artık bireysel ilişkilerin ötesinde, daha bütünsel varlığımızı koyacağımız günler gelecek. Ancak o günleri getirmede, tek tek ilişkiler sonucunda yanımıza kazandığımız insanların payı olacak.

Buralarda gerçekten başarılı bir ekip çalışmasını gerçekleştirmek zorundayız. İnsanların nabzını sürekli dinlemek, bunları değerlendirmek, ayrı ayrı topladığımız verileri biraraya getirerek, daha sonraki aşamalarda neler yapılması gerektiğine birlikte karar vermek, verimli bir çalışmanın en önemli koşuludur.

Yığın örgütlerinde ana amaç yığınlarla bağ kurmak olduğuna göre, bu örgütlerin platformundan yararlanarak, yığınlara işçi sınıfının siyasal çizgisini götürmek zorundayız. İşte bu da doğrudan ideolojik yetkinleşmeye, dinamik bir yaklaşıma bağlıdır. Belirli bir somut sorunla bütün arasında bağ kurabilmek, hem ideolojik temelin sağlamlığına, hem de bunun her alanda, yeniyi üretmede ne ölçüde dinamik olduğuna bağlıdır.

Zaten örgütlenme geleneği geri olan bir ülkede, faşizm var olanı da zayıflattı. Ancak doğal olarak bu durum bir süre sonra değişmek zorundadır. Bugün bu örgütlerin potansiyelini yükseltmek, varolan potansiyelde ağırlığımızı duyurmak kadar önemli bir olgudur. Unutmamak gerekli ki, insanlar ne kadar birarada olur, ne kadar iletişim içinde bulunurlarsa bizim onlara ulaşmamız o ölçüde kolaylaşacaktır.

İşte yoldaşlar, önümüzdeki dönemde bizler için çok önemli olan bir konuya değinmeye çalıştım. Ancak, önümüzdeki dönemde, yığın örgütlerinde neler yapılması, nasıl bir tutum alınması gerektiğinin vb. daha geniş tartışılmasının yararlı olacağı inancındayım.

En içten selamlar!

E.Z., Ankara

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Karkêren hemû welatan yekbın!

Türk-İş'i gerçek sınıf sendikası yapmak için savaşalım!

Yıl:10, Sayı:252
13 Şubat 1984

ÇEK-AL

DİSK'İN 17. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNDE

Sendikal harekete yönelik bölücü çabalar üzerine

Emine Engin

15-16 Haziran ayaklanmasından, DGM direnişlerinden, Profilo barikatlarından, 1 Mayıslar'dan ivme alan savaş geleneğinin sendikal parçası DİSK'in bu yıldönümü, hem toplumda, hem sendikal harekette önemli bir dönemece rasgeldi. DİSK'in 17. yıldönümünü kutlamanın en iyi yolu, bu dönemeci, bu dönemeçteki çeşitli tutumları ele almaktır. Bu gerekiyor.

Bugün toplumdaki dönemeç faşizmin çözülme sürecine girişi, sendikal hareketteki dönemeç ise canlanmanın belirişidir. Sendikal alanda doğru tutum, artık can alıcı pratik önem taşıyor. Gelgelelim, yıllardır tutumları suskunluk olmuş çeşitli siyasal çevreler durup durup tam da bugün, bir kısmı hâlâ tutumsuzluk kılıfı ardında gizli bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmigeçit yapmaya başladılar. Sendikal birliği engellemek, kendilerine sendika parsellemek için çabalıyorlar.

Bu çabalar çok geniş bir yelpaze oluşturuyor ve Türk-İş'i bölmekten, DİSK üyelerini Türk-İş'ten ayrı tutmaya, bu uğurda yeni örgütlenmelere gitmeye dek uzanıyor. Çok çeşitli siyasal odaklardan kaynaklanan çeşitli çabaların hepsinin vardığı sonuç özde aynıdır: Sendikal birliği engellemek ve parselleyecekleri sendikal konumlardan sınıf ve demokrasi savaşımına şu ya da bu ölçüde zarar vermek!

Şimdiki bu çabaları daha iyi anlayabilmek için önce 12 Eylül sonrası gelişmelere kısaca değinelim.

Bölücü çabalar neden yükseldi

Bakmayın siz "komünist" kılıf ardında iş gören menşeviklerin, ayva ağacını tanımak için meyve vermesini beklemelerine! Gerçekte, doğru bakış açısıyla perşembenin gelişi çarşambadan belli olur.

Türkiye kapitalizmi öyle sorunlar içindeydi ve sınıf savaşımı öyle boyutlara varmıştı ki, 12 Eylül'ün faşist niteliğini ve sendikal alanda da neyi amaçladığını görmek komünistler için hiç de güç değildi:

"Korporatif toplum ve devlet yapısına ulaşmayı amaçlayan cunta, tüm toplumu faşist bir devletin altında örgütlemeye çalışıyor. Devletin uzantısı olacak tek sendikada işçiyi asker, sendikacıyı ona komutan yapmaya çalışıyor." (*II. Konferans Kararları*, s.60)

TKP II. Leninciler Konferansı bu değerlendirmeyi yaptığı zaman, ortada henüz ne anayasa taslağı vardı, ne de iş yasalarından söz ediliyordu. Anayasa ve iş yasaları tam söylendiği gibi çıktı. Anayasa tüm devleti ve toplumu yürütme organı altında örgütleme amacını taşırken, iş yasaları da işçiyi asker, sendikacıyı komutan yapma amacını taşıyordu.

İş yasalarının korporatif örgütlenme amacı taşıdığı en iyi şu göstergelerden anlaşılıyor: Hem sendikaların iç örgütsel işleyişi en ince ayrıntısına kadar yasayla sınırlandırılmıştır, hem de devlet, her düzeyde yatay olarak da işleyişe burnunu sokmakta, denetim uygulamaktadır. Kişisel üyelik, üyelikten çıkma, işyeri temsilciliği, şube vb. her düzeyde doğrudan devlet denetimi vardır. Böyle bir denetimi tek elden, daha kolay uygulayabilmek için de yasalar daha çok tek sendikaya yöneliktir.

Anayasa'nın da, iş yasalarının da amacı korporatif örgütlenmeyi sağlamak, faşizmi kurumsallaştırmaktır. Ancak nasıl ki en güzel tüzük bile komünist partisine oportünizmin sızmasına karşı kendi başına yeterli bir güvence olamazsa, faşizmi kurumsallaştırmaya çalışan yasalar da faşizmi kurumsallaştırmanın kendi başına yeterli bir güvencesi olamaz.

Tüzükler, yasalar, biçimsel işleyişlerdir. Yaşamın gerçekleri bu biçimlerin içini doldurmazsa, onlar kendi başlarına yaşamın gidişatını belirleyemezler.

Türkiye gibi buhar dolu bir toplumda, faşizm istediği kadar ince eleyip sık dokuyup kurallar koysun, eğer toplumsal tabandan yoksunsa, bu kuralların içi amaçlarından farklı olarak dolmaya başlayabilir. Zaten faşizmin çözülmesi denen olgu da budur. Amaçlarıyla faşist tüm yasalar, işleyişler, organlar başta durup dururken, toplumsal atmosfer bunların faşist amaçlarını geçersiz kılmaya, sulandırmaya başlar. Türkiye'de bugün işleyen bu süreçtir.

Faşist amaçlı, faşist bir girişim, toplumdaki varolan koşullara uygulanınca farklı sonuç verir olmuştur. 6 Kasım seçimlerinden sonra faşizm çözülmeye başladı derken, çözülmenin hikmeti seçim mekanizmasında değil, toplumun koşullarındadır. Küçük burjuva siyasetler bu noktayı bir türlü anlayamıyorlar. Ya hikmeti mekanizmanın kendisine atfederek, "demokrasiye dönüş" demagojisine kapılmış oluyorlar, ya da bu demagojiye kapılmamak için, çözülme sürecini yadsır konuma düşüyorlar. İkisinin de ortak yanı burjuva devlet mekanizmasına fazlaca "saygı" duymaktır. Her neyse.

Türkiye'de faşizmin çözülme sürecinin başlamasıyla, faşist iş yasaları açısından da ilginç bir olgu ortaya çıktı. Faşist devlet işçileri toptan denetleyebilmek için tek sendika yönelişli iş yasaları çıkarmıştı. Ama faşist denetim laçkalaştıkça, bundan arta kalan koca bir sendikal birlik olacaktı. Faşizm kaş yapayım derken göz çıkaracak, kendi silahı kendine karşı çıkacaktı.

TKP II. Leninciler Konferansı, bunun böyle olabileceğini de daha 1981'de görmüş ve şöyle demişti:

"Faşist iktidarın bu kudurmuş gidişi uzun sürmeyecektir. Cuntanın işçilerin karşısına dikmeye çalıştığı faşist tek sendika silahı,

doğru bir çalışmayla yarın işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirilebilir." (agy, s.61)

Şu anda işte tam da bunun kavgasını veriyoruz. Gidişatın bu yöne olduğunu gören burjuvazi dört bir koldan bölücü çabalara girişti, aynı zamanda beşinci kolunu da çeşitli örtüler altında harekete geçirdi. Bunlara girmezden önce, bir de, baştan beri doğru tutum neydi, bugün nedir konusuna değinelim.

Doğru tutum neydi, nedir

TKP II. Leninciler Konferansı Kararları'ndan yukarıda son aktardığımız cümleler, gerçekte doğru tutumun ne olduğunu da geneliyle belirtiyor: Faşist tek sendika silahını, *doğru bir çalışmayla* işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirmek. Şimdi Konferans kararlarında *doğru çalışmanın* nasıl açıldığına bakalım:

"Komünistler, sendikal birlikten yanadır. Ama yaşamın acı bir şakası gibi bugün faşistleştirilen bir devletin parçası yapılmaya çalışılan Türk-İş, tek sendika olarak karşımıza çıkıyor. Bu istenen bir durum değildir. DİSK'in kapatılması yoluyla, sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleştirmeye karşı sesimizi yükselteceğiz.

"Öte yanda, komünistler gerçekçi olmak zorundadırlar. Tutum belirlerken isteklerden değil, varolan durumdan hareket etmelidirler. Bugün, örgütsüz kalan geniş bir işçi kesimi, özellikle sınıfın geri kesimleri Türk-İş'e üye olmaktadır. Türk-İş de henüz faşist bir sendika değildir. Burada yapılacak çalışma büyük önem kazanmıştır ve de bu çalışmanın ilk odağı, Türk-İş'in faşistleştirilmesine karşı durmaktır.

"Bugün yapılması gereken, *sendikal konuda* işçi yığınlarının eğilimine kulak vermek, yığından kopmamaktır. Tersi bir tutum, ileri işçileri işçi yığınından soyutlayacak ve kırdıracaktır. Oysa, bugünkü toplumsal-psikolojik ortamda, daha da önemlisi bugünkü güçler dengesi altında komünistlerin, öncü işçilerin geniş işçi yığınından soyutlanmaması, düzenli geri çekilişin vazgeçilmez yönüdür.

"Komünistler bu dönemde Türk-İş içinde çalışmaya özel bir önem vermelidirler. Öte yanda Türk-İş içinde çalışma yürütecek ileri işçilerin bir iç örgütlenmesi olması gerekir ki, bu sendikanın geri ve faşistleştirilmeye çalışılan yapısı içinde erimesinler, onu anti-faşist devrim savaşımı yönünde değerlendirebilsinler." (agy, s.60-61)

Parti daha 1981'de ileri işçilere, komünistlere böyle sesleniyordu. DİSK'in kapatılmasına, zorla yapılan dayatmalara karşı sesimizi yükseltirken, Türk-İş'e gitmenin ve orada çalışmanın önemini vurguluyordu.

Bundan iki yıl sonra çıkan iş yasaları ardından, Ağustos 1983'de toplanan TKP Eşgüdüm Komitesi de işçi sınıfımıza şöyle seslendi:

"İş yasaları, sendikalı, sendikasız, Türk-İş'li, DİSK'li ya da başka sendikadan tüm işçileri doğrudan ilgilendirmektedir. Bu yasalar, tüm işçi sınıfının en küçük ekonomik, demokratik haklarının bile elinden alınmış olduğunu, yasaklarla elinin kolunun bağlanmak istendiğini belgelemektedir. Bu yasalara karşı savaş, tüm işçilerin sınıf sendikacılığı temelinde sendikal birliğini acilleştirmekte, bu birlik için önemli bir platform oluşturmaktadır.

"Komünistler daha faşist cunta başa geldiğinde, onun yasaklarını kırmak için yapılması gerekenin, sendikasız kalmamak, varolan sendikalarda çalışma yürüterek sınıf sendikacılığı temelinde işçilerin sendikal birliğini güçlendirmek ve birlik içinde savaşımı yükseltmek olduğunu söylemişlerdi. Bugün çıkan iş yasaları bundan başka bir yoldan gidilemeyeceğini daha somut olarak kanıtlamıştır.

"Türkiye işçi sınıfı büyük bir görevle karşı karşıyadır. Tüm sendikasız işçiler, tüm sendikalar, edindikleri şanlı devrimci geleneklerivle tüm DİSK'li ileri işçiler Türk-İş'e dalmalıdır. İşçiden yana bir yönetim altında demokratik bir Türk-İş'de birliği sağlama savaşımıyla, ekonomik demokratik haklar için faşist cuntaya karşı savaşım birleştirilmelidir. Faşist cuntanın yasaklarına verilecek en iyi yanıt, DİSK'in gelenekleri doğrultusunda, sınıf sendikacılığı temelinde, en büyük sendikal örgüt olan Türk-İş'de sendikal birliği sağlamaktır! Bu gerçekleştirilirse burjuvazinin saldırısı geri tepecektir. Burjuvazi işçi sınıfı üzerinde sıkı denetim kurmak isterken, karşısında denetim kuramayacağı kadar güçlü bir sendikal birlik bulacaktır." (*TKP EK Kararları, Mart 1983-Ağustos 1983*, s.64-65)

Doğru tutum buydu ve budur. Doğrunun kanıtı kitap sayfalarında değil, pratiğin ta göbeğindedir. Böyle olduğu için, doğru tutum işçiler arasında önce yavaştan, sonra giderek hızlanarak yayılan tutum oldu. Sendikal hareketteki dönemeç bununla da bağlıydı ve tam bu noktada yıllarca tutumsuz kalmışların, bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmigeçit yapması hiç de raslantı değildi!

Burjuva çabalar

Türkiye'nin girdiği önemli dönemecin ne yöne, nasıl gelişeceğini belirlemede işçi sınıfımızın atacağı adımlar, bu adımlar arasında da sendikal alandakiler şu anda can alıcı önem taşıyor. Yaşam öyle bir getirdi ki, faşizmi yıkma savaşıyla, sınıf sendikacılığı temelinde, demokratik işleyen bir sendikal birlik için savaşım birbiriyle kopmazcasına bağlandı. Bu geniş işçi kesimlerinde de yaygın olan kanıdır.

Türk-İş'te taban DİSK'li işçilerle kucaklaşma eğilimi taşırken, DİSK'li işçilerin önemli bir kesimi Türk-İş'e zaten yönelmiş durumdadır. Bu nedenledir ki dört bir koldan ve beşinci koldan bölücü çabalar yoğunlaştı. Çabaların bir kısmı Türk-İş'i bölmeyi, bir kısmı birleşmeyi engellemeyi vb. hedefliyor.

Türk-İş içinde MHP'li faşistlerin bölücü çalışmaları yürüyor. Bunlar şu anda Türk-İş'i ele geçirme gibi bir amaç güdemeyecekleri için, Türk-İş'i bölüp, kendi adı ya da başka bir ad altında MİSK'i büyütmeye çabalıyorlar. Türk-İş kongresinde Agah Oktay Güner bu çaba adına konuştu.

Türk-İş içinde bugünkü yönetimin de sağında, AP ile faşistlik arasında duran bir ekip vardır ki, bu ikili oynuyor. Türk-İş'i ele geçirmeyi de, bölmeyi de yerine göre amaçlıyor. DİSK'li işçilerin katılımına ise kesin karşıdır.

Türk-İş yönetiminin kendisi de benzeri bir yol izliyor. Kendisi bir bütün olmayan bugünkü Türk-İş yönetiminin, kongrede koca konfederasyona 5 kişilik yönetim kurulu seçtirmedeki ısrarı bunun göstergesidir. Ya egemenlik ya bölünme!

Sosyal demokratlara gelince. Bunlar da çeşitli kollardan yürüyorlar. Biri, Türk-İş dışında, S. Acar yoldaşımızın geçen sayımızda belirttiği gibi, Sosyal Demokrat Sendikalar Konfederasyonu'nda odaklaşmıştır. Bu, kongresini yapmış, "DİSK'in devamıyız" fısıltısını yaymaktadır. Ötekisi Türk-İş içindedir.

Nokta dergisi, Türk-İş içindeki sosyal demokrat sendikacılarla bir ropörtaj yapmıştı. (sayı 43) Cevdet Selvi, Yener Kaya, Hasan Basri Babalı, Güven Önler'in katıldığı ropörtajda birçok güzel söz edilmiştir, görünüşte birlikçi bir tutum vardır. Türk-İş dışındaki işçilerle kaynaşmanın olması gerektiğini savunuyorlar. Türk-İş toparlayıcı olmalıdır diyorlar.

Ancak bir kez perspektifleri, işçi çıkarını düzgün savunamayacak kadar dardır. "Herkesin anayasada emredilen haklarının eksiksiz ve tarafsız sağlanmasını savunmak"tan konuşuyorlar. Hangi anayasada emredilen hangi haklar? Eğer perspektif bununla kısıtlı kalacaksa, değil işçinin çıkarını savunmak, duyguları bile düzgün dile getirilmemiş olur.

İkincisi, kendileri birlikten yana olduklarını söylüyorlar ama suçu işçi tabanın üstüne atarak, aynı zamanda bölünme tehditi yöneltiyorlar. Bunun mantığı, "Türk-İş yönetimi birleştirici tutum almazsa, o zaman işçiler ayrılır, biz de ayrılmak zorunda kalırız" diye gidiyor.

Hasan Basri şöyle diyor: "Kaybettiklerinin yeniden kazanılması için Türk-İş'te ciddi bir çaba görmediği taktirde işçi yeni arayışlar içine girebilecektir. Bu belki yeni bir konfederasyon arayışı olacaktır. Dileğimiz olmamasıdır."

Türk-İş beklenen birleştirici tavrı almazsa ne olur sorusuna Cevdet Selvi şöyle yanıt veriyor: "Türk işçisi hayal kırıklığına uğrayacak, yeni arayışlara yönelecektir. İşçi hareketinden beklenen birlik sağlanamayacak, yeni sürtüşmeler, işçi arasında yeni birtakım çıkmaz olaylara neden olunacaktır. ... Geri giden haklarımızı tekrar kazanma zorunluluğumuz vardır. İşte o nedenle, Türk işçisinin birliği amaçladığı bir

oktada istenilen sonuç alınmazsa, ›unlar bir tarafa bırakılacak, kısır ekişmeler arzu edilmeyen sürtüşmeler emokrasiye olumsuz etki yapacaktır."

Bir kez, hangi demokrasiden söz diliyor?

İkincisi, "işçi hareketinden beklenen ›irlik", kaybedilen hakların geri alınması gerçekte Türk-İş'in bugünkü önetimlerinden bekleniyor. Bu yönetimler sergileneceğine böyle denmesi, ›nlara güven yaratma anlamı taşıyor.

Üçüncüsü, bu güven kırılır (!), işçi ırayış (!) içine girerse tek almaşık, "kısır ekişmeler" ve "bölünmedir". Türk-İş çinde kalıp, hiç de kısır olmayan lemokratik bir sendika kavgası verme ikri akıllarına bile gelmiyor.

Çünkü dördüncüsü, sosyal demokrai işçiyi dikkatle kollayan, onun tepkiinden yararlanmaya çalışan ama çıkarlarını dile getirmekten çok uzak bir kımdır. Zaten işçi hep gözlenen üçüncü ahıstır. "İşçi arayış içine giriyor", "işçi ıayal kırıklığına uğruyor" ... vb. Peki siz ıe yapıyorsunuz? O zaman, onlar da hemen Türk-İş'i bölüveriyorlar. Tehdit bu.

Liberal burjuva, sosyal demokrat utuma *Nokta*'nın kendi görüşleri de ›aşka bir örnek oluşturuyor. Başka ›oldan bu deneme de, özünde DİSK ıyelerini DİSK'in açılmasını beklemeye tme çabasıdır! *Nokta* 41. sayısında, DİSK üyelerinin "bir yanlış anlama" ›onucunda Türk-İş'e yöneldiklerini söyüyor. (s.21) Bu yanlış anlama da şu: Gerçekte 2821 nolu yasanın geçici 1. maddesi DİSK'i kapsamıyormuş! DİSK yeniden açılabilirmiş! Ama işçiler yanlış ınlamışlar!

Peki ya yasanın geçici 5. maddesi ne ›luyor? Buna göre ancak DİSK davaları ›eraatle sonuçlanırsa DİSK yeniden ıçılabilir. Durum çok aşikar olduğu halde, DİSK yeniden açılabilir diye işçileri bekletme çabası içinde *Nokta* bir de kayyumdaki paraların 2,5 milyar TL'ye ulaştığından söz ediyor. Demek istiyor ki bekleyin, paralarınızı da alıp DİSK'i yeniden açın. Kayyumdaki paralar faşizmin soyguncuzluğunu sergileyen çok önemli bir örnek, işçilerin mutlaka geri almaları gereken bir miktardır. Bu bir yana, ama DİSK'i yeniden açma öğüdü neden? Kısacası, burjuvazi, Türk-İş tabanıyla DİSK'li işçilerin kaynaşmasından korkuyor da ondan!

DİSK'in geleneğini nasıl daha güçlü kılabiliriz

Buraya dek, çeşitli burjuva kesimlerin sendikal harekete yönelik bölücü çabalarını gördük. Bunların hiç şaşırtıcı bir yanı olmadığı gibi, ileri işçilerin kafasında bir bulanıklık yaratılmazsa, bu burjuva çabaları geri püskürtmek de çok kolaydır. İşte tam da bunun için, en ince, en usta, en sol görünümlü hesaplar ileri işçilere yönelik yapılmaktadır.

Önce DİSK konusunda kısaca kendi görüşlerimizi aktaralım, sonra bu ince taktiklere gelelim.

DİSK şanlı bir savaşım deneyiminin sendikal parçasıdır. Bu deneyim şanlı olduğu kadar çok da öğreticidir. En küçük sendikal hakların bile nasıl bir savaşla elde edilebileceğini somut yaşattı. Sendikal savaşımın genel sınıf savaşımından kopuk ele alınamayacağını öğretti. Bunu iki türlü de, hem olumlusundan, hem olumsuzundan öğretti. Sendikal savaşım, sınıf savaşımı bütününün parçası olduğu sürece ve sınıf savaşı bütünü, sendikal düzeye hapsedilmediği ölçüde başarılı oldu. Ne zaman ki oportünizm, sınıf savaşımının kumandasını DİSK'e bıraktı, doğal olarak DİSK yetersiz kaldı. Bu DİSK'in eksiği değil oportünizmin suçuydu. Bu delikten sosyal demokrasi girdi ve sınıf savaşımı askıya alma işlevi gördü.

DİSK'in, bir sendikadan beklenebilecek sınırın da ötesine geçen şanlı savaşımına rağmen oportünizm ve sosyal demokrasi nedeniyle faşizm geldi. Geldi ve DİSK'e saldırıya geçti. DİSK'in çalışması durduruldu, yöneticileri yargılanıyor.

Bu durum birçok DİSK'li işçide, haklı bir sahiplik duygusu yarattı. Bu duygu yalnızca DİSK'li işçiler için değil, tüm işçiler için haklı bir duygudur. Ancak sınıf savaşımında duygularla karar vermeye yer yoktur. Bugünkü ince taktikler ise tam da bu duygulara yöneliyor, duygu sömürüsü yaparak işçi sınıfının kendi çıkarına aykırı davranmasını sağlamaya çalışıyor.

DİSK'e karşı uygulanan zorbalık bizi kızdırıyorsa, yapılması gereken, en çok başarı sağlayacak bir yoldan düşmana yanıt vermektir. Bu da bir, somut gerçeğin doğru saptanmasını, iki, buradan genel ve uzun erimli sınıf çıkarlarına ulaşan yolun doğru belirlenmesini gerektirir.

Somut gerçek şudur: DİSK'in yeniden açılması, bugünkü durumda olanaksızdır. İşçi sınıfı yasaları kırıp parçalayan bir savaşım yürütünce olanaklı olabilir. Zaten DİSK'e uygulanan zorbalığa karşı yapılması gereken de böyle bir savaş yürütmektir. O zaman soru, bugün böyle bir savaşın nasıl daha yararlı yürütülebileceğidir.

Başka bir deyişle soru şudur: Nasıl bir adım atalım ki, varolan durumda genel ve uzun erimli çıkarlar açısından da en yararlı sonucu versin? Yarar derken gözeteceğimiz, sendikal birlik, bunun doğru bir temelde olması, faşizme ve tüm yasalarına karşı daha güçlü bir savaşın koşullarının yaratılması, DİSK'in temsil ettiği geleneğin tüm işçiler arasında daha çok derinleşmesi ve yaygınlaşması gibi sınıf savaşının bütününü ilgilendiren noktalar vardır. Zaten DİSK de bu bütünü ilerleten bir işlev gördüğü, bir araç olduğu için şanlı bir konuma sahiptir. O zaman bu aracı mutlaklaştırmakta bir anlam yoktur.

Bugün her açıdan, DİSK'in geleneğini daha güçlü kılabilmek için de gereken, DİSK'li işçilerin iş kollarındaki en büyük sendikaya dalmalarıdır. Dalmaları ve sendikal demokratik haklar için savaşla, tüm işçileri içinde toparlayabilecek bir demokratik sendikal işleyiş için savaşımı birbiriyle bağlı olarak yükseltmeye katkı yapmalarıdır.

İleri işçiler bu yönde davranıyorlar. Bu nedenle küçük burjuva solundan kaynaklanan çabalar daha çok bu davranışı geçici kılmaya, "şimdilik Türk-İş'e gidin ama..." fikrini aşılamaya, DİSK'e sahiplik duygularını bu yönde sömürmeye yöneliktir. Bunu yapanlar, kendilerini DİSK'in sahibi sananlardır.

Küçük burjuva çabalar

Son zamanlarda yurtdışındaki DİSK'li sendikacılar biraraya geldiler ve en sonunda bir dayanışma komitesi oluşturabildiler. DİSK'le dayanışma gereksinimi doğalı yıllar oldu. Gurupçu, bölücü yanaşımları nedeniyle yıllardır biraraya gelip dayanışamayan bu sendikacılar şimdi nasıl oldu ve neden biraraya gelebildiler?

Yanıtı açıktır. Türkiye'de canlanan sendikal savaşımda parselleme işlevi görebilmek için, kendi gurupçu yanaşımlarını bile aşabildiler. Kuşkusuz sorun bunların DİSK'li *sendikacı* olmalarından değil, oportünist, küçük burjuva *siyasetçi* olmalarından kaynaklanıyor.

DİSK'li sendikacılar olarak DİSK'li işçilere sendikal hedef de göstermiyorlar. Türk-İş'li işçilere sesleniyorlar ve onlardan Türk-İş yönetimini mahkum etmelerini, baskıya karşı ve sendikal haklar için DİSK'li ve öteki işçilerle birlikte savaşmalarını, DİSK'in yeniden açılması için seslerini yükseltmelerini istiyorlar.

Kusura bakmasınlar ama çıkardıkları ortak bildiri tam şu anlama geliyor: DİSK'li işçiler savaşamayacak durumdadır. Türk-İş'li işçiler savaşın, DİSK'li işçiler size yardım etsinler, DİSK açılsın, açılınca onlar şapkalarını alıp çıkıp DİSK'te "savaşa" geri dönsünler.

Haydi diyelim bu bildiri Türk-İş kongresine yönelikmiş. Ama aynı sendikacıların *Demokrat Türkiye* ve *Türkiye Postası*'nda yayınlanan görüşleri de pek farklı anlam taşımıyor. *Demokrat Türkiye*'nin kendi görüşlerinden başlayarak bunları ele alalım.

Demokrat Türkiye son sayılarında çekilmez bir küçük burjuva hava taşıyor. 6 Kasım seçimlerinde çok sayıda geçersiz oy çıkmadı diye halkı demokrasiden anlamamakla suçlarken, işçi sınıfını da üç yıldır ağır baskılara karşı direniş yapmamakla suçladı!

Aralık 82 sayısında, "DİSK tasfiye(!) mi oluyor" başlıklı bir yazı var. Burada 2821 sayılı yasaya ilişkin aynen *Nokta*'nın işlediği "yorum farkını" işleyip havada bırakıyor. DİSK'ten saygısızca söz ettiği yazının sonunu şöyle bitiriyor: "Evet tüm bu ağır koşullara rağmen 3 sene içinde işçi sınıfından ciddi bir eleştiri veya direniş haberi de yok. Bu sorunun cevabının da herhalde araştırılması gerekiyor." (s.10)

Ordular yenilir, geri çekilir, güç toplar, hazırlanır ve saldırıya geçer. Oyun oynanmadığını, sınıf savaşı verildiğini anlamaktan aciz bir tutumla *Demokrat Türkiye* son ocak sayısında sendikacılara sorular yönelterek araştırmasını yapıyor. Bu sorulara, DİSK 10. Bölge temsilcisi Zeki Atsız'ın ve Hür Cam İş Sendikası eğitim sekreteri Yaşar Arıkan'ın verdiği yanıtlar dışındaki yanıtlar "aydınlatıcı" ve çoğu da kendi içlerinde çelişkilidir.

Yeraltı Maden İş'ten Gültekin Bekdemir, "belirli kalıplara sokulmuş, şematik ve önkoşullu örgütlenmeler ve mücadele biçimleri dayatılmamalıdır" diyerek gerçekte tutumsuzluğu savunurken, öte yandan kendisi, işyeri komiteleri, merkezi olmayan bölgesel örgütlenmeler gibi biçimler önermektedir. Bekdemir, işçi sınıfının önderlikten yoksun olduğunu söylüyor, bu, "küçük bir baskı karşısında korkmayı ve kovuğuna çekilmeyi getirmiştir"(!) diyor. Bekdemir, *Demokrat Türkiye*'nin yaklaşımını paylaşıyor.

DİSK Avrupa Temsilcisi Yücel Top da Bekdemir'le benzer bir konumdan, işçi sınıfına "ideal modeller" sunulmamalıdır diyerek tutumsuzluğu savunuyor. "Model"in kitlesel insiyatifi boğacağını belirtip, kendisi "DİSK'in tüm örgütsel varlığını" savunmayı öneriyor. Gerçekte bu öneri bugün ileri işçilerin kitlesel insiyatifini boğma, doğru model yerine yanlış bir model dayatma anlamını taşıyor.

DİSK'in örgütsel varlığını savunmak demek, DİSK açılsın diye beklemek demektir. Bu başka birşeydir, genel olarak sendikal hak ve özgürlükler için, bu arada DİSK'e karşı uygulanan zorbalığa karşı savaşmak başka birşeydir. DİSK'in açılması kimden ve neden beklenecekmiş? O zamana kadar DİSK'li işçiler başka sendikalarda misafircilik mi oynayacaklar? Bu sorunlara Top'un verdiği yanıtlar hiç de işçilerin çıkarına olmayan bir "model" oluşturuyor.

Bir de Top, 1978-1980 arasında DİSK'te demokratikleşmeden söz ediyor. Bizim hatırladığımız, bu yıllarda DİSK'te anti demokratik bazı uygulamalar, yayın yırtmalar, kişi ve sendikaları siyasal görüşleri yüzünden atmalar vb. olmuştur. Menşevikler bunu bize, DİSK yönetimi ise menşeviklere uygulamıştır. Demokratikleşmeden bu tutumların anlaşılması da işçi sınıfının çıkarlarına uymayan "modelin" parçasıdır.

Buradan, yavaştan menşeviklere yaklaşırken, Sosyal-İş'ten TİP'li Zeki Kılıç'ın çok söz edip hiçbir şey belirtmediğini, net birşey söylemekten özenle kaçındığını vurgulayalım ve Maden İş Genel Başkanı Karaca'nın dediklerine gelelim.

Doğrusu Karaca'nın dedikleri bir açıdan ustalık taşıyor. İleri işçilerin nabzına ters düşmemeye, söyleyeceklerini onların kabul edebilecekleri bir *biçimde* sunmaya çalışmış. Ama *içerik* olarak onların sınıf sezilerine ters birşey söylediği için, ustalığı boşa gitmiş.

Karaca, önce "biz örgütlü gücümüzü korumaya çalıştık" diye övünüyor. Çok güzel. Ondan sonra, yitirilen hakların kazanılması için Türk-İş'li işçilerle birlikte kavga verilsin diyor. Ardından, işçilere sendikanız açılıncaya kadar hiçbir tarafa gitmeyin, sendikasız bekleyin demek bize doğru gelmiyor, diyor. Türk-İş'i değerlendirirken, bu gerçeğe gözlerini kapayamayacaklarını belirtip, "hele faşizm koşullarında bunun önemi daha da artıyor" diye ekliyor.

Karaca'nın dediklerinden anlaşılıyor ki menşeviklerin istediği, işçilerin, faşizm döneminde, sendikaları açılıncaya kadar ve açılması için birlikte uğraşmak üzere geçici olarak Türk-İş'e misafirlik yapmaları, sonunda korunan örgütlü yapıya, yani DİSK'e geri dönmeleridir. Maden-İş'li işçilerin örgütlü güçlerini korumaları çok güzel birşeydir ama bu amaçla değil, Türk-İş içinde DİSK'in en güzel savaş geleneklerini daha örgütlü yaygınlaştırabilmek, doğru temelde bir sendikal birlik sağlayabilmek için!

Kemal Daysal'ın *Türkiye Postası*'nda ki sözlerine gelince. Burada aynı mantık çok daha demagojik bir biçimde işlenmektedir:

> "İşçi sınıfımızın bugün çalışabilen tek sendikal örgütü olan Türk-İş'i ismine yaraşır savaşkan bir sendikal örgüt haline getirmelidirler. Bugün bu olanak hergünkünden daha fazla vardır. Ve faşizme karşı savaşımda sendikal demokratik hakların yeniden elde edilmesi savaşımında daha etkili bir seçeneğimiz yoktur."

Daysal'ın da gevelediği "şimdilik bu en etkili seçenektir, DİSK açılana kadar Türk-İş'e gidin" fikridir.

Daysal bundan sonra şöyle diyor:

> "Yeni sendikalar yasasının geçici 5. maddesi 1 Ocak 1984 tarihine kadar kongrelerini yapmayan sendikaların kendili ğinden feshedileceğini belirtmektedir. Bı maddenin DİSK'i de kapsayacağı söylentiler ve yorumları yapılmaktadır. Demokratik bi hukuk ortamından söz edilemeyecek faşizm koşullarında hukuk kurallarının nasıl uygulanacağı üzerine yorumlar yapmak ve geleceğ bunun üzerinde temellendirmek bize rasyone gelmiyor. DİSK'in hukuksal varlığının nası sonuçlanacağını zaman ve işçi sınıfımızın savaşımı belirleyecektir." (*Türkiye Postası* sayı 22, s.5)

Yıllardır sınıf savaşını "hukuk kurallarına" hapsetmekle suçlu menşevizm bu sözlerle iğrenç bir demagojik militanlık yapıyor. Bir kez, Daysal'ın söz ettiğ madde, 5. değil 1. maddedir. Karışıklık bu maddeden yaratılıyor. Ama 5 maddeyi okuyunca, karışıklık falan kalmıyor. DİSK varolan yasal çerçeve yıkılmadan aynı adla yeniden açılamaz Bu gerçeğin bir parçasıdır ve işçilere de hiç kıvırtmadan söylenmelidir. Burjuvazinin "iyi" özelliklerini büyüteçle arayıp da gerçekçilik adına işçilere duyurmak için can atan menşevikler, iş yasasına gelince birden "devrimci" kesiliyorlar.

Bu "devrimci"liğin amacı gerçekte işçilerde bir beklenti yaratmak, onların Türk-İş'e misafir olarak gitmelerin sağlamak, sonra DİSK'i yeni bir adla da olsa yeniden kurmaktır. DİSK'i buzdolabında saklamak için bunca çaba neden? Eğer DİSK'li işçiler Türk-İş'e girip, DİSK geleneklerini buraya taşımada iyi sonuç alırlarsa neden ille de DİSK ya da benzeri bir örgüt kurulacak? DİSK'in hukuksal varlığını da, her türlü hukuksal varlığı da asıl belirleyen sınıf savaşıdır. Ama menşeviklerin yaptıkları yine sınıf savaşını, kendi istedikleri hukuksal varlığı belirleme çerçevesine sıkıştırmaktır.

Sorun DİSK'in hukuksal varlığını korumak değil, savaş geleneklerini sürdürmek ve geliştirmektir. Aynı zamanda her adımla işçi sınıfının kalıcı ve uzun erimli çıkarlarına yarar sağlamaktır. Bunlar bugün DİSK'li işçilerin Türk-İş'e yönelmeleri, Türk-İş'i bilinç ve gelenek açısından DİSK'leştirmeleri hedefinde somutlanıyor. Doğru hedef, doğru bilinç budur. Biz bu hedef için, bu bilinçle çalışalım, yaşam zorunlu bir bölünmeyi dayatırsa, o zaman doğru bilinç yaymış olarak yine kazançlıyız demektir.

Tutumsuzluk, net olmayan yuvarlak usluplar başlıbaşına küçük burjuva damga taşımaktadır. Bu uslupların ardında ise bugün çok daha net küçük burjuva mülkiyetçi eğilim yatmaktadır. İleri işçiler bu mülkiyetçi öğütleri kendi sınıf sezileriyle öğütmeli, demokratik bir işleyiş temelinde sendikal birliği savunmalı ve böyle bir sendikal birlik içinde faşizmin baskılarına karşı savaşımı yükseltmelidir. Bu yalnızca sendikal hareketin değil ülkenin geleceği için önem taşıyor.

'Orta direk' işçilerde kîzgınlık yaratıyor

Faşist cuntanın iktidara getirdiği Anap, bu son şansı elden kaçırmamak için yerel seçimlere yükleniyor. Eskiden "AP kalesi"diye bilinen yerlerde faaliyetlerini arttırdılar.

Özallar dillerine doladıkları "orta direk" demagojisiyle emekçi halkı kandırmaya çalışıyorlar. İşçi-emekçi evlerine Anap imzalı tebrik kartları ve bu partiye davet mektupları gönderiliyor. Çeşitli çirkin yöntemler ve kariyer vaadleriyle Anap'a üye kazanılmak isteniyor.

... Organize Sanayi Bölgesinde çalışan işçiler gülünç denecek ücretler alıyorlar. Fiziksel açlık sınırında zorlukla yaşamını sürdüren işçiler arasında Anap'ın bu faaliyetleri büyük kızgınlık yaratıyor. İşçilere bu koşulları layık gören Özallar ne yapsalar nafiledir. İşçi sınıfı çok çeşitli burjuva tuzaklar yaşadı. Geçmişten ders aldı. Zengin deneyim biriktirdi.

İşçi sınıfı bu olgunluğunu devrimini gerçekleştirerek kanıtlayacaktır.

Kızılyıldız, Ege

Menşevikler Çayan'a da saygısızlık diy rlar

Bizim menşevikler, Mahir Çayan'ın, oligarşiye ilişkin olarak, bundan 14 yıl önce, gencecikken ve devrim için savaşırken yaptığı bir yanlışı, bugün, yani ondan 14 yıl sonra, üstelik hiç de devrimci olmayan konumlardan yineliyorlar. Çayan'ınki masum bir yanlıştı ama menşeviklerin bugün yaptığı kaşerlenmiş bir ihanettir.

Önce Mahir Çayan'ın 14 yıl önce söylediklerine bakalım, sonra da finans-kapitalin tam egemen olduğu bugünkü Türkiye'de menşeviklerin zavallılığını bir kez daha görelim.

"Sanayi devriminden geçmiş olan emperyalist kapitalist ülkelerdeki yönetim de, geri bırakıtırılmış ülkelerdeki yönetim de oligarşik yönetimdir. Ancak emperyalist kapitalist ülkelerdeki kapitalizm gerici bir tarzda değil, 'yukarıdan aşağıya değil' devrimci anlamı ile, iç dinamiği ile gelişmiş ve yerleşmiştir...

"...Bu ülkelerdeki oligarşinin niteliği finans-oligarşisidir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik dikta ise sadece finans-kapitalin damgasını taşımamaktadır. Çünkü ülkedeki kapitalizm kendi iç dinamiği ile değil, 'yukarıdan aşağıya' geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerli tekelci burjuvazi, daha baştan, çekirdek halindeyken emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. (...) Ancak bu gelişen tekelci burjuvazi tek başına emperyalizmle ittifakını sürdürerek emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza edecek güçte değildir. Dolayısıyla yabancı ve yerli tekellerle zorunlu olarak bağlı olan toprak burjuvazisi ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır.

"Oligarşik yönetim içinde işbirlikçi tekelci burjuvazi emperyalizmin temel dayanağı olmasına rağmen, emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza eden tek yerli sınıf değildir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik yönetim, rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinin olmadığı tam bir dikta yönetimi ile ülkeyi yönetebilmektedir. Buna *sömürge tipi* faşizm de diyebiliriz." (M. Çayan, *Bütün Yazılar*. Derleyen M. Ali Mugultay, Evren Yayınları, İstanbul 1976, s.334-395)

Yani Çayan, gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalizm iç dinamiğiyle geliştiğinden buralarda finans-oligarşi egemendir, bizimki gibi ülkelerde ise kapitalizm iç dinamiğiyle gelişmemiştir, bu nedenle de finans oligarşisi değil *oligarşik dikta* vardır diyor. Oligarşik diktayı da işbirlikçi tekelci burjuvazi, toprak burjuvazisi ve feodal kalıntıların erki paylaştıkları bir yönetim olarak tanımlıyor.

Bir kez, bir ülkede finans-kapitalin egemenliğinin kurulmuş olması, kapitalizmin o ülkede şu ya da bu yoldan gelişmişliğiyle değil, kapitalizmin gelişmişlik düzeyiyle bağlıdır. İkincisi, hiçbir kapitalist gelişme iç dinamik olmadan ortaya çıkmamıştır, çıkamaz da.

Şimdi gelelim bizim menşeviklerin 14 yıl sonra söylediklerine:

"Bugün en tepede 8-10 tekelci gurup olmak üzere işbirlikçi-tekelci burjuvazi ekonomide önemli bir denetim gücüne sahiptir. Tekelci gurupların özel bankalarla içiçe geçmesiyle finans-kapitalin çekirdeği oluştu. Bağımlı bir devlet tekelci kapitalizmine özgü ilişkiler gelişiyor, devlet ile tekellerin içiçe geçme süreci ilerliyor.

(...)

"Bağımlı kapitalist gelişme ülkemizin emperyalizme daha sıkı bağlanmasına ve gericiliğin her alanda tırmanmasına yol açtı..." (Menşevik *Program*, s.18)

"Emperyalizmin ve iç gericiliğin Türkiye'deki en önemli sosyal sınıfsal dayanağı işbirlikçi büyük burjuvazi ve özellikle onun tekelci kesimidir..." (Menşevik *Program*. s.21)

"Bugün Türkiye'de ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliği işbirlikçi tekelci burjuvaziden ve onun çevresinde kenetlenmiş olan işbirlikçi büyük burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin, bürokratik burjuvazinin, aracı-vurguncu burjuvazinin en kodamanlarından, ordu üst yönetiminden ve emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin ülkedeki temsilcilerinden oluşuyor." (Menşevik *Program*, s.22)

Yani menşeviklere göre bugün Türkiye'de devlet tekelci kapitalizminin varlığı söz konusu değildir. Finans-kapitalin ise yalnızca *çekirdeği* oluşmuştur. İşbirlikçi-tekelci burjuvazi de ekonomide yalnızca *denetim gücüne* sahip olmaktan ileriye gidememiştir!

Menşeviklerin "işbirlikçi oligarşi" diye ileriye sürdükleri, Mahir Çayan'ın oligarşisinin (kulağa hoş gelen bir-iki "katkıyla") ta kendisidir. Hem de 14 yıl sonra ve de 14 yılın gelişmesini gözardı ederek. Menşevikler bazı kilit noktalarda neredeyse sözcük sözcük aynı görüşleri dile getiriyorlar.

Öyleyse menşeviklere şu soruyu da sormadan geçmeyelim: Madem ki sizin bu oligarşiniz finans-oligarşisi değil, öyleyse cuntaya faşist demek de nereden çıktı? Sakın bu Çayan'ın sömürge tipi faşizm dediği olmasın?

Onurlu bir savaş veren Çayan'ın bazı görüşleri nesnel olarak, ne yazık ki küçük burjuvazinin gerici ekonomik özlemlerini dile getiriyordu:

"Ancak gerici de olsa, bu ekonomik istemlerden hareketle, küçük burjuva devrimcileri demokratik bir devlet biçimi istemektedirler. Bu istekleri için *zamanında* devrimci işler görebilecek savaş biçimlerini de seçebilmektedirler. Zaten onları menşeviklerden ayıran tek nokta budur. Bu temelde, biz küçük burjuva devrimcileriyle her zaman ayrı yürürken, zaman zaman birlikte vururuz.

"Demokratik savaşımda onlara eleştirimiz, demokratik özlemlere sahip olmaları değil, bu özlemlerin batıdaki burjuva demokrasisiyle sınırlanmasından doğan yetersizliği, nefessizliği, güdüklüğüdür." (*İşçinin Sesi*, sayı 183)

Çayan, sıcak savaşım içine atılmış, devrim uğrunda canını vermekten kaçınmamıştı. Belki yaşasaydı, gelişmeleri görüp, yanlışını düzeltme olanağı bulabilirdi. Ayrıca, yanlışlarıyla bile Çayan devrim tarihimizin onurlu sayfalarında yerini almıştır.

Ama utanmadan komünist sıfatını sömüren menşevikler, her zaman olduğu gibi bu konuda da arkadan nal topluyorlar. Hem devrimci değiller, hem de bu yanlış görüşleri 14 yıl sonra getirip koyuyorlar. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "iyi öncü değil, kötü artçı bile değil"ler.

Zeynep Akarsu

Parti tarihi diye likidasyonu savunuyorlar

Hatice Dağlı

Menşevikler "kongre" dedikleri toplantıları ve burjuvaziyle anlaşma temeli olan "program"larıyla parti dışına düştüler.

Düştüler ama TKP'nin ve kurucusu M. Suphi'nin adının uyandırdığı saygıdan yararlanmak istiyorlar. Örneğin, "M.Suphi 100. yıl tezleri" demagojisi, M. Suphi'nin adına duyulan saygıyı sömürmenin aracıdır. Suphi'nin adına sığınarak tezlerin içeriğini oldu bittiye getirdiler.

Bir diğer örnek, parti tarihine sahip çıkışları ve çıkarken izledikleri yöntemdir. Tutumlarındaki oportünistliği daha açık görmek için önce parti tarihine komünist yanaşımın nasıl olması gerektiğine bakalım:

"Kavgamızın odağı tarihte şöyle ya da böyle rolü olmuş kişiler ve olaylar değildir. Kavgamız, dünya işçi hareketini ve partimizi düne hapsetmek anlamına gelen, gelişmenin önünde duran ideolojik siyasal görüşlerdir. Bu görüşler, dünün eksiğini yanlışını bugün yaşatmak, yarına uzatmak için ayak diretiyorlar.

"Gelişmenin önünde duran bu tutucu ideolojik siyasal görüşlerin bugün partimiz içinde baş sözcüsü, eski likidasyon zincirinin bugünkü halkasının baş sorumlusu, TKP'nin gayrımeşru, cansız 'resmi' yönetimidir...

"Nazım'ın deyişiyle, TKP bizim dünümüz, bugünümüz, yarınımızdır. Dünün eksiklerini, yanlışlarını aşıp, daha büyük bir güçle yarına koşacağız...

"...Komünist hareketin yanlışları başka sınıfların onun üzerindeki etkilerinden kaynaklanır. Bizim geçici yanlışlarımız, başka sınıflara dayanan siyasal hareketlerin kalıcı belirleyici sınıfsal özellikleridir.

"...TKP'nin dününü eleştiren, onun kendi yarınıdır. Gelişmenin kavgası yürüyor. Tüm engellere karşın, partimiz gelişiyor, güçleniyor, ileriye yürüyor. Dünüyle, bugünüyle, TKP'nin safında olmakla övünüyoruz!" (*İşçinin Sesi*, s.230, s.11)

Anlaşılıyor ki menşevikler bu yazdıklarımızdan birkaç ipucu elde etmişler ve "parti tarihine nasıl yanaşıyor *görünmeleri* gerektiğini" saptamışlar. 28 Aralık'ta radyodan şöyle dediler:

"TKP Programı'nda partinin kurulduğu günden bu yana yürüttüğü savaşım anlatılıyor. Partinin en ağır koşullarda, sürekli baskı ve kovuşturma altındaki sürekli savaşımı ile geçici zayıflıkları sıralanıyor. Partimizin 5. Kongre çalışmalarına hazırlık temelini oluşturan M. Suphi 100. yıl tezlerinde de hem TKP'nin savaş tarihi, hem de kimi dönemlerdeki zayıflıkları, hataları ele alınıyor.

"...Atılım öncesi geçici zayıflıklar ele alınıyor. Atılım dönemi üzerinde duruluyor. Programımızın bu bölümünde elbette herşeyin sıralanması olanaksızdır.

"Kimi sol çevrelerde beliren daha başka bir eğilim de parti tarihiyle ilgili kafalarda karışıklık yaratmaya çabalarken, TKP'nin önderleri arasında ayrılık yaratarak partiye saldırmaktır. 5. Kongre bu yaklaşımlara, bu çabalara da sert bir yanıt oldu. Kongre TKP'nin önderlerine sahip çıktı. Partimize yönelik bu tür yöntemlere yeltenenlerin elinden bu silah alınmıştır."

İşçinin Sesi'nin yanlışları eleştiren ama tarihi karalamaktan uzak, en derin felsefi anlamıyla komünist tutumunu *taklit* ederek kendi akıllarınca *taktik* yaparak silahı komünistlerin elinden almaya çabalıyorlar.

İşçinin Sesi, dünün eksiğini eleştiriyor, ama eksiğiyle yanlışıyla o tarih TKP tarihidir, bunu *bilimsel* olarak kabullenmek ve bu anlamda kimsenin karalama düzeyinde saldırmasına izin vermemek gerekir, diyor. Komünistler bu doğru tutumla tarihe yanaşırlarsa sürekli doğrulara ilerleyeceklerine göre yanlışları da tarihsel açıdan geçici olacaktır.

Menşevikler bu tutumu taklit etmeye çalışmışlar ama taklit, taktiğe kılıf olduğu için becerememişler.

Bir kez eksiği eleştirmiyorlar. Menşevik *Program*'ın 9-11. sayfaları arasında TKP'nin savaşından söz ederken "zayıflıklar" değil, kuru bir övgü buluyoruz. Hem "zayıflık" sözü ediyorlar, hem de neler zayıflıktır, söylemiyorlar. Örneğin partinin savaşını anlatan bir yerde şöyle diyorlar:

"İkinci Program, kapitalist ülkelerde faşizmin büyük bir tehlike olduğu ve emperyalistlerin yeni bir dünya savaşına hazırlandıkları koşullarda hareketin gereklerini karşılayamaz oldu. 1932 yılında yapılan 4. Parti Kongresi, II. Program'ın değiştirilmesi kararını aldı." (Menşevik *Program*, s.10)

Onlar söylemiyorlar ama biz soralım: *İşçinin Sesi*'nde yayınlamaya başladığımız belgelerden, TKP II. Programı'nın 1930'da onaylanmış olduğunu öğreniyoruz. 3. Program 1973'de yazıldığına göre, değiştirilmesi kararlaştırılan 2. Program'ın yerine konan bir program var mıdır? Varsa nerededir? Yoksa parti, 3. Program'ın hazırlandığı 1973 yılına kadar tam 40 yıl programsız, pusulasız mı yönetildi? Bu likidasyonun kanıtı değil midir? Bunlar eksiklik, zayıflık değil midir?

Eksiği eleştirmiyorlar ama tarihe sahip çıkalım derken likidasyona sahip çıkıyorlar. Tam 40 yıl legal partileri ve onların programlarını desteklemişler. Örneğin menşevik *Program*'ın yine aynı sayfasında "1946 yılında legal olarak kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin Programı, TKP'nin güncel politik amaçlarını yansıtıyordu", 11. sayfada da "TKP ... 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'ni destekledi" diyorlar.

Gelelim 51 yıl kongresiz geçen dönem üstüne söylediklerine. Örneğin İ. Bilen konuşmasında şöyle demiş:

"4. Kongre'den sonra geriye ne kaldı diyenler var. 51 yıllık tarihi anlatmayacağım. Bu savları çürüten bir kanıt öne süreceğim.

"4. Kongre'nin örgütçülerinden ve delegelerinden Mehmet Bozışık 5. Kongre'nin de delegesidir. 5. Kongre, 4. Kongre'ye böylesine tarihsel köprülerle bağlıdır." (*TKP 5. Kongre Belgeleri I*, s.8-10)

Haydar Kutlu'nun aynı konuya değinen sözleri de demagojik militanlık dışında hiçbir şey anlatmıyor. H. Kutlu 4. Kongre'den sonra büyük bir tarihsel dönem geçtiğini söyledikten sonra şöyle deyip geçiyor:

"Hem dünyada, hem de Türkiye'de böylesine derin değişikliklerin olduğu bu tarihsel dönem boyunca TKP'nin tek bir kongre toplayamaması, Marksizmin-Leninizmin büyük davasına gönül vermiş her işçi, her aydın açısından elbette ileride de acıyla anılacaktır" (agy, s.13)

Duygu sömürüsünde menşevikler gerçekten de bayağı başarılılar. Sorun duyguları okşayıp göz yaşartmak değil, geçmişi açıklamak ve ders çıkarmaktır. Ders çıkarmak bir yana, geçmişin oportünist yönlerine sahip çıkıyor ve tarihteki doğruları da sessizce güme götürüyorlar.

İşçinin Sesi'nde şöyle demiştik:

"...Tarihe sahip çıkma, kötü yanları eleştirme adına yapılan, şimdi de likidasyona sahip çıkıp iyi yanları, olduğu kadarıyla ideolojik savaşımı yadsımaktır! Likidatörlerin 'kendi' tarihlerine sahip çıkmaları ancak böyle olabilirdi zaten!" (*İşçinin Sesi*, s.236, s.11)

Biz, komünistler sürekli doğruya ilerler, bu nedenle yanlışları geçicidir, dedik.

Menşevikler doğruya doğru değil, koyu bir oportünizme doğru ilerliyorlar. Menşevik *Program*, TKP'nin 73'deki eklektik III. Program'ından daha geridir, 1930'daki II. Program'dan ise fersah fersah geridedir. Menşevikler doğruya doğru değil, burjuvazinin kuyruğunda geriye doğru yürüdükleri için onların "geçici zayıflıklar" sözleri kalıcı oportünist yanlışları örten incir yaprakları olmaktan öteye gidemiyor.

Bir de yakın tarihteki likidasyona nasıl sahiplendiklerine ve *İşçinin Sesi*'nin ideolojik savaşımına nasıl yanaştıklarına bakalım:

"... bu dönem özellikle 1977 dönemi, legale çıkma beklentisinin yarattığı ciddi olumsuzlukları da içinde taşıyor. Legale çıkmak için savaş vermeyi komünistler hiçbir dönem gözardı etmemelidirler. Bu başka birşey, koşulları

olmadığı halde legale çıkma umuduna kapılmak başka birşeydir. Bunun sonucu partinin illegal örgütlenmesine verilen dikkat zayıf kalmıştır. Özellikle partinin örgütsel olarak hızla büyüdüğü, ama bunun yanısıra niteliksel zayıflıkların da bulunduğu koşullarda, partinin illegal örgütlenmesine olağanüstü dikkat vermemenin yanlışlığı daha sonra kendini bir dizi olumsuz sonuçlar yaratarak gösterdi. Bunlardan biri parti içinde fraksiyoncu eğilimlere elverişli bir ortamın doğması, diğeri parti saflarını polise, ajanlara karşı korumada ortaya çıkan son derece tehlikeli zayıflıktır. *'İşçinin Sesi'* adlı 'sol' oportünist fraksiyoncu gurup ve daha sonra H. Erdal bu zayıflıklardan yararlanmak istemiştir." (*TKP 5. Kongre Belgeleri I*, s.75-76)

Burada yazılanlar zayıflıklardan yararlananların kendileri olduğunu çok güzel sergiliyor. TKP'nin devrimci Marksistleri yanlışları, komüniste yaraşır bir tutumla, gördükleri anda, iş işten geçmeden, işçi sınıfı yenilmeden eleştirdiler. Parti yanlısı tutum budur. Yanlışı bugün de savunanlar, dün aynı yanlış yapıldığı zaman o yanlışın yanında yer almışlardı. Bugün de yanındadırlar. "Zayıflıklar" onların dilinde bu nedenle demagoji olmaktan öteye gidemiyor.

TKP içindeki kavga yeni değildir. *Yeni olan,* Türkiye işçi sınıfının bugün ulaştığı olgunluk düzeyi ve partimizdeki komünist çizginin işçi sınıfının bugünkü olgunluğuna yanıt verebilecek düzeyde güçlü bir öncüyü *İşçinin Sesi*'ni yaratmış olmasıdır. Bugün *İşçinin Sesi,* partimizdeki devrimci çizginin dünkü yanlışlarını aşarak ilerleyen öncüsüdür. Bu nedenle o ilerledikçe tarihteki yanlışlar geçicileşiyor, oportünizm kalıcı olarak parti dışına düşüyor.

Menşevikler, partimizin adını, tarihini, bayrağını, düştükleri parti dışı konumlarını gizlemek için kullanıyorlar. Oysa partimizin adıyla, tarihiyle, bayrağıyla hiçbir ilişkileri kalmadı. Onlar partimizin orak-çekiçli kızıl bayrağını Türkiye burjuvazisinin ay yıldızlı bayrağıyla karıştırıyorlar. Bu onların sorunudur. O bayrak, komünistlerin elinde sınıf savaşlarının içinde yükseliyor, daha da yükselecek.

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR - TKP II. PROGRAMI

X
Türkiye Kömünist Fırkası Faaliyet Programı

İnkılâp Yolu külliatı
TÜRKİYE KOMMUNİST FIRKASI
FEALİYET PROGRAMI

Denebilir ki T.K.P. ile halk fırkası hükûmeti arasında fasılasız ve amansız bir mücadele devam edüp duruyor. Bu çarpışmaların çetinliği fırkaya, muhtelif zamanlarda kendi safları arasına sokulmayı becermiş olan ve T.K.P. nin tabiî serpilmesine engel teşkileden tekmil unsurları, oportunist-tasfiyecileri, küçük burjuva siyasetçilerini, troçkistleri, veya sadece bilavasıta polis hesabına çalışanları tedricen meydana çıkarmak ve bunlardan kommunist teşkilâtlarını temizlemek imkânını verdi. Son zamanlar, bu safra (balast) anasırdan arta kalanlar, uzun müddet evvel fırka haricine atılmış bütün murietler (renegat) ile birleşerek, amele sınıfı içine nifak tohumları ekmek ve böylece K.B. nin Türkiye şubesini dahilî çekişmeler ve kavgalarla yıkmak maksadı ile bir "polis provokasyonu fırkası" teşkil ettiler. Bir taraftan bu caniyane teşebbüs, diğer taraftan muhtelif vilayetlerde yeniden yapılan kommunist tevkifatı, T.K.P. nin el'an bugün bile şüpheli veya doğrudan doğruya polise bağlı bazı anasırı ihtiva ettiğini göstermektedirler.

Bu şerait altında T.K.P. ye atideki vezaif terettüp etmektedir:

T.K.P. bu kovulmuşlar (renegat) teşkilatına karşı bütün azmi ile mücadele etmeli; onu sevkü idare edenleri, burjuvazinin ve halk fırkası polisinin, yüzlerine kommunist maskesi geçirmiş uşakları olarak merhametsizce teşhir etmeli ve bu nikabı yırtmalıdır; o, yenibaştan teşkilatlanma fealiyetini daha ziyade, hızıpçılık mücadelelerinden ve polis provokasyonlarından hariçte kalmış sınaî işletmelere doğru tevcih etmeli; her nevi işletmelerde amelenin işleme şartlerini ve herşeyden evvel, halı hazır iktisadî buhranla ve türk lirasının kiymetini kaybetmesi ile alakadar olmak üzere ücret mes'elelerini (altın esasına müstenıt hakiki ücret şiarı) çok yakından tetkik etmeli; iktisadî metalip haraketlerini inkişaf ettirmek maksadı ile (halk fırkasının elinde olsun veya olmasın) el'an kanunî bir mevcudiyete malik tekmil amele cem'iyetlerinde kommunist fraksiyonlarının fealiyetini şiddetlendirmeli; bundan maada işletmelerde filiyat komiteleri metalip mücadele komiteleri v.s. teşkiline başlamak ve bunlar delaleti ile ameleyi iktisadî mücadelelere sevketmek, grevler ilan ettirmek ve siyasî kütlevi nümayişler yaptirmak suretleriyle yeni meslek birlikleri teşkili lehinde fasılasız bir fealiyet sarfetmelidir. Sendikalar (meslek birlikleri) arasında usüllü sebatkâr bir çalışma ile ancak, fırka kütleleri nufuzu altına alabilecek ve sevkü idare edeceği sınıf mücadelelerinde teşkilâtcılık kabiliyetleri ve proletarya davasına fedakârlıkları sabit olan genç ameleleri içine alarak kadroları tazelemeğe ve kuvvetlendirmeğe muvaffak olacaktır.

Fırkanın yenibaştan teşkilâtlanması işinin, halkçı merkeziyetçiliğin iptidaî şartı olan ve onsuz hiçbir bolşevikleştirme tedbirinin tahakkuk ettirilmesi mümkün olmıyan bir demir disiplin parulası altında cereyan etmesi elzemdir. Fakat bu disiplin, fırkanın kanun haricinde çalışmak mecburiyetinde bulunmasından münbeis gizlilik şeraitine zarar iras etmiyecek bir tarzda, fırka önünde duran hayatî mes'elelerin hücrelerde ve mahallî komitelerde geniş bir halkçılık dairesinde münakaşa olunmasına mani olmamalıdır.

Kovulmuşlara (renegat) oportunist tasfiyecilere, ve sair kemalist burjuvazı ajanlarına karşı mücadelede en büyük muvaffakiyet teminatı, bu mücadeleyi asla bir tekeci (sekter) zihniyetiyle yapmıyarak, gerek merkez komitasının, ve gerek havalî teşkilatlarının işlerini ve fealiyetlerini gayet ciddi bir nefsî tenkide tabi tutmak suretiyle, yapmak oldugunu bir an bile unutmamak icap eder. Böylece, TKP. rehber kadrosunun mazinin ve halin hatalarını tashih etmek ve ayni hatalara bir daha düşmemek, hususundaki sarsılmaz iradesi hakkında, şuurlu ve namuslu kommunist ameleler nezdinde kuvvetli bir kanaat hasil olarak, mütekabil itimat kuvvetlenecek ve fırkanın itibarı ziyadeleşecektir.

(Bitti)

Suphiler savaşımızda yaşıyor

28 Ocak günü Amsterdam'da M. Suphi ve 14 yoldaşımızı anma toplantısı düzenledik. Toplantının duyurusu için çok sayıda bildiri dağıttık, duvar gazeteleri yapıştırdık. Enerjik çalışmayla çok sayıda işçi arkadaşımızın katılımını sağladık.

Toplantı, bir yoldaşımızın 15'lerin davasını, TKP ve işçi sınıfımızın savaşım tarihini anlatan konuşmasıyla açıldı. Daha sonra, şiirler okuduk, devrimci marş ve türküler söyledik. Devrimci kinimiz daha da bilendi.

Yaygın olarak dağıttığımız bildirinin bir bölümü şöyle:

"Partimizin kurucularını kahpece arkadan vuran, Kürt halkını katleden, işçi sınıfı ve emekçileri ezenlere ilericilik yakıştıran 'sol' ve reformist kesimler, burjuvazinin egemen ideolojisi Atatürkçülüğün gerçek yüzünü gizliyorlar. Atatürkçülüğün karşıdevrimci yüzünü halkımıza göstermek görevi dururken Kemalciliğe, Atatürkçülüğe 'ilericilik' yakıştırmak ulusçuluktur, ihanettir.

"Bu ulusçuluğun şampiyonluğunu yapanlar, partimizin tarihini çarpıtanlar TKP'nin oportünist yönetimidir. Bugün TKP'nin adını kullanan bu yönetim gerçekte, TKP ile olan son bağlarını da koparak partinin dışına düşmüştür.

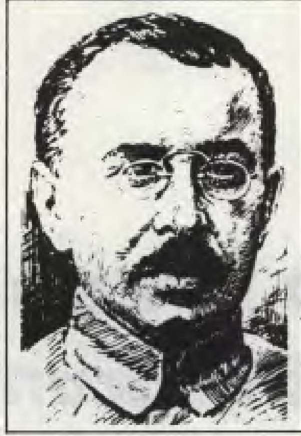
"Onbeşlerin, partimizin savaşçı çizgisi, TKP-*İşçinin Sesi* ile yükseliyor. Bu kavga halklarımızın kurtuluşu yolunda, İleri Demokratik Halk Devrimi yolunda burjuvazinin, oportünizmin tüm engellerini aşarak zafere ulaşacaktır.

"Devrim şehitlerinin hesabı sorulacaktır!

"Burjuvazi ve oportünizme karşı partimizi yükseltelim!"

Selma Soydemir, Hollanda

Onbeşleri saygıyla andık

M. Suphi ve 14 yoldaşımızın Karadenizde katledilişinin 63. yılında derneğimizde, Partimize yakışır, anlamlı bir toplantı yaptık.

15'ler ve devrim savaşında hayatlarını yitiren tüm devrimciler için saygı duruşundan sonra Partimizin kuruluşu ve tarihi üstüne konuşmalar yapıldı. Daha sonra hep birlikte Partimiz üzerinde tartıştık. M. Suphi yoldaşın devrimci merkez ve Türkiye devrimi üzerine görüşlerini, partizan kliğinin "naylon" parti kongresi kararlarıyla karşılaştırdık. Bir kez daha onların parti düşmanı yüzlerinden iğrendik.

Partimizin kurucuları Kemalist burjuvazi tarafından katledilmiştir. Bugün menşevikler Kemalistlerin kuyruğuna takılarak Parti düşmanı yüzlerini daha da açığa çıkarıyorlar. "Ulusal Demokrasi" programlarında AP'li, CHP'li, MSP'li cepheler önererek 1920'lerin de gerisinde gerici bir konuma düşmüşlerdir.

Bugün Türkiye işçi sınıfı ve Partimiz önemli bir dönem yaşıyor. Sapla saman ayrışıyor. Burjuvazinin ve oportünizmin çıkmazı derinleşiyor. TKP-*İşçinin Sesi*, komünist ideolojisi ve örgütlenmesiyle işçi sınıfının düşmanlarına korku salıyor.

Nazım yoldaşın dediği gibi, biz 15'lerin ismini kanlı kızıl bir mermere kazıdık. Türkiye devrimini başararak onların açtığı kızıl bayrağı devrim burçlarına dikeceğiz. Partimize yakışır bir savaşım vereceğiz.

Yaşasın Partimiz!

Yaşasın işçi sınıfımız!

Kemal Fırat, Mannheim

Daha da yaratıcı olacağız

Sosyalist yığın örgütleri, yığın örgütü olma niteliklerini en başta çeşitli yerel sorunlara eğilerek ve sosyal-kültürel faaliyetlerini geliştirerek yerine getirebilirler.

Bu doğrultuda Hollanda'daki örgütümüzün gelişip güçlenmesi ve yığınların belli gereksinimlerine cevap verebilmesi için çeşitli çalışmalar başlattık. Bunlardan koro ve folklor çalışmaları ürünlerini vermeye başladı. Düzenlediğimiz yılbaşı eğlence gecesinde bu çalışmalarımızı sergiledik. Geceye katılanlar ilgiyle izlediler.

Bu tür çalışmalar yepyeni ilişkiler yaratıyor. Kurduğumuz bu ilişkilerden yeni çalışmalara katılma istekleri yükseliyor. Böylece, siyasi çalışmaların bu gibi çalışmaların üstüne oturtulmasının çok verimli olduğu kendiliğinden görülüyor. Sosyalist yığın örgütü kavramını iyice sindirdiğimiz zaman daha yaratıcı, daha verimli çalışmalar doğacağına inanıyoruz.

Berivan Emek, Hollanda

KİNLE DOLU İÇİMİZ

Burası Almanya,
zordur işimiz
Burjuvaya karşı
keskindir dişimiz
Bunca uğraşımız,
devrim gidişimiz
Geliyoruz,
kinle dolu içimiz
Yakında kızıl güneş
doğacak
Dünyayı mutluluk ve
refah saracak
Uzak değil,
faşizmin sonu gelecek
Elbet zafer
devrimcilerin olacak

M. Yılmaz, Bonn

ABD lanetlendi

19 Ocak günü Oslo'daki ABD konsolosluğunun önünde ABD Dışişleri Bakanı Schultz'un Norveç'e gelişini protesto gösterisi yapıldı. Gösteri birçok örgüt tarafından desteklendi.

Polisin engelleme çabalarına rağmen 200'e yakın bir katılım sağlandı. "Norveç NATO'dan çıksın", "Vietnam unutulmadı", "ABD, Güney Amerika'dan defol" gibi sloganlar bağırıldı.

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği olarak eyleme aktif olarak katıldık ve çok sayıda "Turkey Today" ve "Turkey Newsletter" sattık.

Selim İleri, Norveç

Sorunları birlikte çözeceğiz

"Paris ve Banliyöleri Türkiyeli Kadınlar Çalışma Gurubu"nun çalışmalarına katılıyorum. Haftada en az bir gün toplanıyoruz. Sorunlarımızı tartışıp çözüm yolları arıyoruz.

Örneğin aramızda okur-yazarlığı olmayan arkadaşlar var. Bilenlerimiz bu arkadaşlarımıza okuma-yazma öğretiyor. Toplantılarda günlük gazeteleri birlikte okuyup, birlikte yorumluyoruz. Çevremizdeki kadınları çağırıp Paris'in gezilebilir yerlerine gidiyoruz. Böylece evlerimizin dışına çıkabiliyoruz.

İşçinin Sesi'nde çıkan yazıları ilgiyle okuyoruz. Son olarak, Ayşe Çelik'in "Kadınları devrim savaşına katmak için" başlıklı yazısını tartıştık. Her yanını iyice anlayamama rağmen yazıyı çok beğendim. Tüm bu söylediklerimle kendi sorunlarımızla kendimizin uğraşması gerektiğine inancımı belirtmek istiyorum.

Paris

Eğitim sorununu da biz çözeriz

F. Almanya'daki okullarda okuyan yabancı öğrencilerin sayısı, 1982 sayımlarına göre, 695 bindir. Bu sayı içinde en büyük yeri Türkiyeli öğrenciler tutmaktadır.

Türkiyeli işçilerin F. Almanya'da 20 yıllık geçmişleri vardır. Küçük yaşta bu ülkeye gelen veya burada doğan çocukların eğitimi giderek ağırlaşan bir sorun oldu. Bu sorunun çözümünde ne Türkiye ve ne de Almanya hükümetleri hiçbir ciddi girişimde bulunmadılar.

Dil yetersizliği her zaman önümüze çıktı. Türkiye'de öğrenimlerini yarıda bırakan çocuklar, öteki öğrencilerden soyutlanarak hazırlık sınıflarına alınıyorlar. Bu tür sınıflarda büyük yaş farklılıkları oluyor. 9 yaşındaki de 16 yaşındaki de aynı ders kitaplarından aynı öğrenimi yapıyor. Toplumdan koparıldıkları için de fazlaca ilerleyemiyorlar.

Ana okulları Türkiyeli ailelerin çocuklarına hemen hemen kapalı gibidir. Hem bu tür okulların azlığı, hem de bu dalda uzmanlaşmış eğiticilerin işe alınmayışı, ileri sürülen gerekçeler arasındadır. Kâr üstüne kâr koymaktan başka amaç gütmeyen finans-kapitalin devleti, aşağılık düzenlerini korumak için silahlanmaya muazzam kaynaklar ayırırken, eğitim harcamalarını gözünü kırpmadan kısıyor.

Türkiye hükümetleri ise zaten döviz makinesi olarak gördüğü biz işçilerin şimdiye kadar hangi sorununa el attı ki? Onların bütün düşündükleri, dövizlerin Türkiye'ye nasıl akıtılacağıdır.

Eğitim sorunu, ne kararnamelerle ve ne de birkaç öğretmenin iyi niyetli tutumuyla çözülür. Bütün öteki sorunlar gibi bu sorunu da ancak biz işçiler kendi düzenimizi kurduğumuz zaman çözüm yoluna sokarız.

Köln

Kısa işgünü istiyoruz

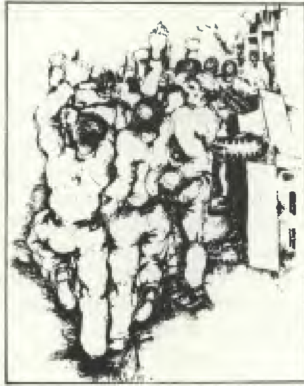
Mannheim bölgesindeki Halberg fabrikası, Brebach'a kaydırılmak istendi. İşçiler direndi ve olay şimdilik grev çıkmadan kapandı.

Halberg'de üretim eski makinalarla ve hurda demir işlenerek yapılıyor. Brebach'da ise modern makinalarla ham madde kullanılıyor. Bu nedenle patronlar Halberg'i kapatıp 850 işçiyi daha ucuza üretim yapılan Brebach'a taşımak istediler. Bunun üzerine işçiler toplantılar yaparak karşı çıkma kararı aldılar.

Mannheim İşçiler Birliği, toplantılara katıldı, işçilere destek oldu. MİB, işçilere şu çağrıyı yaptı:

"Teknolojinin gelişmesi insanların mutluluğu için olması gerekirken, kapitalizm özel mülkiyete, sömürüye ve kâr güdüsüne dayalı bir sistem olduğundan, teknik ilerleme işgününün kısalmasına değil, işsizliğin artmasına yol açıyor.

"Sendikayla birlikte patronun karşısına, Halberg'in ileri makinalarla donatılması ve 35 saatlik iş haftası istemiyle çık!"

Yeni sosyalizm arayışları

7 ocak günü Basel'de, Dev-Yol'un bütün siyasetlere açık bir semineri oldu. "Cephe, birlik ve Türkiye'deki siyasal gelişmeler" konulu seminere biz de katıldık. Guruplar adına söz alanlar 15'er, kişiler ise 10'ar dakika konuştular.

Seminerci, ulusal sorun ve uluslararası duruma çok uzun ve karmaşık olduğu için değinmeyeceğini söyleyerek konuşmasına başladı. Seminerde tuttuğum kısa notlardan ilginç olanları sıralayayım:

"Türkiye solu 12 Eylül sonrasında kendini eskiye has özelliklerіyle tanımlamayı sürdürdü. Yeni değerler üretilmedi. İlk kez biz yeni şeyler söyledik ve yapmaya çalışıyoruz. Dev-Yol, çıkışı geleneksel sosyalizm anlayışından başka yerde arayacak. Bunu yaparken, geçmişe uygun (THKP-C geleneğine uygun) ve bilime uygun (geleneksel değil, 'yeni sosyalizm') bir araştırma içine gireceğiz."

"TKEP gibi altı ayda bir kongre yaparak, acilen Anadolu KP kurarak, Kurtuluş gibi geçici tüzüğün altını imzalatıp örgüte üye alarak geleneksel soldan ayrılığımızı ortaya koyamayız."

"Afganistan ve Polonya'daki gibi bir sosyalizm istemiyoruz... SBKP, Arnavutluk Emek Partisi ve İtalya KP gibi bir parti olmak istemiyoruz... Sosyalist partimizi Leninizmi aşarak, Marksizme katkı yaparak kurmaya çalışacağız... Marksizm-Leninizmi aşmak zorundayız."

"FKBDC bizim elimizi bağladı, biz cepheyi yanlış anlamışız. ... Türkiye solu, cephe bugün siyasal arenada bir güç olarak yoktur. ... 12 Eylül öncesi direniş doğru, 12 Eylül sonrası direniş yanlıştı. Bu temelde cephe oluştuğu için o da yanlış oldu."

İsviçre

Görevlere hırsla sarılalım

Özal hükümetinin yüksek faiz ve zam siyaseti işçi sınıfının yaşam koşullarındaki mutlak kötüleşmeyi daha da derinleştirdi. Enflasyon %50'nin üstüne çıkarken işçi ve dar gelirlinin ücretlerinde en ufacık bir kıpırdanma olmadı. Tarımdaki küçük üretici ise, gübre ve öteki tarım girdilerine yapılan yüksek zamlardan sonra, nerdeyse toprağını ekemeyecek duruma düştü.

Toplumsal patlamalar geliyorum diyor. "Muhalefet" partileri patlamaları kucaklayıp etkisizleştirmek için işçi-emekçi yanlısı görünmeye çalışıyorlar. "Kurtarıcı" havalara giriyorlar.

Tam da bu dönemde partimizin 4. Program Taslağı'nı tartışıyoruz. Bu tartışmayla hem siyasal ortamı ve görevlerimizi iyice kavrıyor, hem de örgütlenmemizin önünü açıyoruz. Örgütlenmemiz gerçekten çok canlı ilerliyor. Hızla yığın bağlarımızı geliştiriyoruz. Özellikle gençlik alanında geniş halkalar oluşturduk.

Elimizi çabuk tutalım. Tüm genç yoldaşlarıma söylüyorum, ideolojik düzeyimizi, örgüt terbiyemizi hızla geliştirelim, partimizin önümüze koyduğu görevlere var gücümüzle sarılalım.

Yekbın, Hamburg

Bu c vher layìk olalım

Bugün TKP-*İşçinin Sesi* kadar düşmanı olan başka bir hareket yoktur. Bir yandan burjuvazinin, bir yandan komünist ya da devrimci kılıklı sağ ve 'sol' oportünistlerin sinsi açık saldırılarıyla karşı karşıyayız. Kimi ideolojimizi çürütemediğinden, kimi de resmilere yaranıp belki bir yer kaparım düşüncesiyle saldırıyor.

Marksist, bilimsel sosyalist maskesi takmış ama gerçekte işçi sınıfı savaşımından uzak düşmüşlerin, devrim ateşi çoktan sönmüşlerin çemberiyle kuşatılmış durumdayız. Bu çemberin dışında bir de burjuvazinin çemberi var.

Şimdiye dek Türkiye devrimine, dünya devrimine ilişkin olarak söylediklerimizi çürütecek bir tek allahın kulu çıkmadı. Peki bu düşmanlık, bu çamur atmalar nedir? Şunu anlamıyorlar ki, çocuklar büyüdü, delikanlı oldu. İnsanlar artık zor kandırılıyor. Eskiden ajan, provokatör dedin mi, akan sular duruyordu. Yıkıldı o idealizm artık.

Yoldaşlar, farkındasınızdır, resmiler "kongre"lerinden bu yana yeni bir taktik yürütüyorlar. Bir yandan Yürükoğlu ve H. Erdal yoldaşlarımızı yıpratmaya, öte yandan, ortada kalmış ya da *İşçinin Sesi*'ne sempatizan olmuş kişilere esnek mi esnek bir yaklaşım göstermeye çalışıyorlar. Hatta, bunu, *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini çalarak yapıyorlar.

Bu oyunları da onları sonunda vuracak. Dedim ya çocuklar büyüdü artık. 12 Eylül öncesinde devrimci olmak kolaydı. Şimdi işler değişti. Günümüzde herkes, "ben bu davada sonuna kadar var mıyım, yoksa öylesine mi varım" diye kendisine soruyor. "Sonuna kadar varım" diyenler *İşçinin Sesi*'nde örgütlü komünistlerdir. Ötekiler ise bize hiç bulaşmasın.

Kırktan fazla dilde yayın yapan *Yeni Çağ* dergisinin 1969'dan beri her sayısını didik didik okuyorum. Müthiş bir tıkanıklık var. Teorinin hayatın gerisinde kaldığından yakınmalar da var. Şöyle bir dünya komünist hareketinin yayınlarını karıştırın. Aynı şeylerin tekrarından, Sovyetler Birliği'ne şakşakçılıktan öte birşey bulamazsınız. Alabildiğine tembellik, rahatlık ve gevşeklik var. Eh, araştırmaya, okumaya, öğrenmeye gerek de yok. Çünkü, "dünya komünist hareketi bizi tanıyor". Ne kadar hoş değil mi?

TKP-*İşçinin Sesi*, devrimci harekette yıllarca süren tıkanıklığı yardı, kafaları aydınlattı. Böylece devrime inançlı ama teorik düzeyleri yeterli olmayan yoldaşların da uzun süre aldatılmasını engelledi. *İşçinin Sesi*'nin bu güçlü varlığı menşevikleri bile devrimci laflar ettirmeye zorluyor.

Yürükoğlu yoldaşımızın "iyi öncü değil, kötü artçı bile değil" yazısını okuduktan sonra gayri ihtiyari şöyle düşündüm: "Yahu, ne şanslı hareketiz. Böylesine güçlü bir önderimiz var." Bu sözlerim kimilerine yağcılık filan gibi gelebilir. Gelsin. Kim ne derse desin. Şu resmilerin programının devrimci kılıfını yoldaşımız param parça etti. Yürükoğlu ve öteki yoldaşlarımızın varlığı bir sürü iyi niyetli komünistin kandırılmasının önünde güçlü bir engeldir.

Resmilerin kişisel hesapları, kariyer hırsları olmasaydı, dahası Türkiye işçi sınıfına sorumluluk taşısalardı, gerçek bir kongre için çalışırlardı. Bu burjuvaziye en büyük şamar olurdu. Artık yazmak nafile. Hayat doğruyu zaten gösterecek. Ama hayat gösterinceye kadar çok canlar yanacak.

TKP-*İşçinin Sesi*, Türkiye işçi sınıfının, Türkiye devrimci hareketinin en büyük şansıdır. Oportünizmin önünde en büyük engeldir. Olayların gelişimini şöyle bir düşünüp, haklılığımızı, TKP-*İşçinin Sesi*'nden olma onurunu ta içimizde duyalım. Bu cevhere layık olmaya çalışalım.

Sevra, Münih

Eylem birliği toplantısı

Geçtiğimiz günlerde 20 Türkiyeli siyasal örgütün katıldığı bir toplantı yapıldı.

Toplantıya şu örgütler katıldı: FKBDC (PKK, TKP-*İşçinin Sesi*, THKP-C Acilciler, TKEP, SVP), Emekçi, Dev-Yol, Dev-Sol, TKP (Resmiler) TİP, TSİP, TKSP, KİP (Kürdistan İşçi Partisi), TKP-B, KUK, KAWA, MAYIS, TKP-ML, TKP-ML, Kürdistan Halk Partisi.

Toplantının amacı, faşist cuntaya karşı eylem birliğinin sorunlarını görüşmek ve somut işbirliğinin yollarını araştırmaktı.

Toplantıya katılan örgütler, dünya ve Türkiye'deki gelişmeleri, birlik konusuna ilişkin görüşlerini anlattılar. Cephe ya da cepheleşme yönünde bir birliğin bu toplantıdan çıkmayacağı ortaya çıktı. TİP'in hazırladığı ve TKP (Resmiler), TSİP, TKSP, PPKK, TKEP'in destekledikleri metin kabul görmedi ve tartışılmadı.

Toplantıda eylem birliği konusu tartışıldı ancak hedefleri, platformu ve atacağı adımlarla ilgili bir anlayış birliği sağlanamadığı için konunun bir dahaki toplantıda bir kez daha tartışılması kararlaştırıldı.

Toplantının vardığı şu sonuç herkesin onayıyla yazılı hale getirildi:

"(...) tarihleri arasında top lanan ve isimleri aşağıda belirtilen örgütler şu karara varmışlardır:

"1. Bir koordinasyon komitesi seçilmiştir.

"2. Koordinasyon komites gelen önerileri, Türkiye, Kürdistan ve ülkelerimiz dışında nelerin yapılabileceğini somut olarak tespit edip, bir taslak öneriler halinde tarihi sonradan tespit edilmek üzere ikinci bir toplantıda tartışmaya sunacaktır.

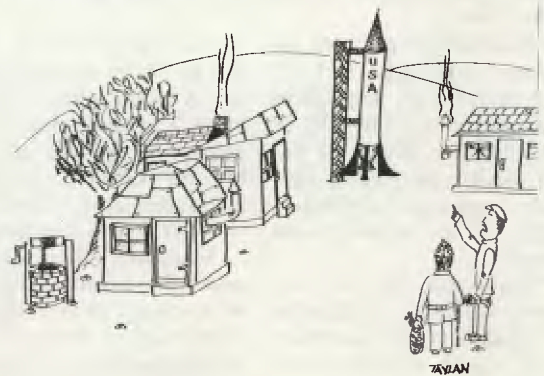
"3. Koordinasyon komitesi herhangi bir cephe programını oluşturmaya yönelik bir fonksiyona ve siyasi hareketleri pratik eylem alanında temsil yetkisine sahip değildir

"4. Koordinasyon komitesi somut, pratik bir durum karşısında, örneğin 30 ocak tarihinde Avrupa Parlamentosunun yapacağı toplantıda Türkiye'nin durumunun değerlendirilmesine ilişkin tavır cezaevlerindeki açlık grevlerini destekleme, mahalli seçimler, cezaevlerinde tek tip elbise konusu ve benzeri konularda örgütler arası irtibatı sağlamak durumundadır."

Metinde sözü edilen Koordinasyon Komitesi'nin seçiminde çeşitli öneriler oylandı TKP (Resmiler) de aday gösterildiler ve 4 oy aldılar. (4 oydan ikisini FKBDC'den TKEP ve THKP-C Acilciler verdiler.)

TKP-*İşçinin Sesi*'nin önerdiği liste en çok oyu alarak seçildi. Buna göre Koordinasyon Komitesi, FKBDC, Dev Yol, TSİP, KUK ve Dev Sol'dan oluştu.

İŞÇİ MİZAHI

Bu konduyu kim kondurdu

Diyarbakır zindanlarından d vrim ateşi yükseliy r

Diyarbakır Askeri Cezaevi siyasi tutukluları ocak ayının ilk haftasında yeni bir açlık grevine başladılar. Direniş sırasında cezaevinde yangın çıktı. Çok sayıda devrimci tutuklu öldürüldü. 17 devrimci komaya girdi.

Bilindiği gibi, bu cezaevinde daha önce, 2 Eylül 1983 tarihinde güçlü bir açlık grevi başlatılmıştı. İnatçı bir direniş sonucu bazı kazanımlar elde edilmişti. Ancak daha sonra faşist cellatlar bu kazanımları geri devşirerek işkence ve insan onurunu ayaklar altına alan uygulamalarını iyice arttırdılar.

Bu durum üzerine, halkımızın 2500 yiğit evladı, hergün ölmektense bir kere ölmek daha iyidir diyerek 5 Ocak 1984 günü yeni bir açlık grevi başlattılar. Bastırılamayan bu devrimci kin, faşist cellatları kudurttu. 6 Ocak günü cezaevinde yangın çıktı. İki gün boyunca alev ve dumanlar yükseldi. Askeri birlikler cezaevini ablukaya aldılar.

Görüşe gelen tutuklu aileleri cezaevinden hırsla haykırılan sloganlardan durumu öğrendiler. Haber yıldırım hızıyla şehre yayıldı. Diyarbakır halkının faşist cellatlara kini daha da bilendi. Herkes ailelere destek oldu.

Tutuklu aile ve yakınları 10 Ocak günü toplanıp Seyrantepe yolu üzerindeki 7. Kolordu Komutanlığı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Sıkıyönetim güçleri cop ve dipçiklerle yürüyüşçülere saldırdılar. Çok sayıda yaralı ve tutuklu var.

İşkenceyle öldürülen devrimcilerden isimleri saptanabilenler şöyledir: Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Halil Çatak, İsmet Karak ve Ahmet Bayık. Bunlardan başka Fransız Haber Ajansı ve İngiliz BBC Radyosu Ankara kaynaklı bir haberde PKK'lı 6 devrimcinin işkenceyle öldürüldüğünü duyurmuştur.

Bu gelişmeler üzerine F. Almanya'daki Türkiyeli örgütler 19-20 Ocak günleri toplantı yaptılar. Yapılacak protesto ve dayanışma eylemlerini görüştüler. İşgal eylemine karşı çıkan FİDEF ve Komkar toplantıdan çekildiler. DİDF (Halkın Kurtuluşu) bildiriye imza atmayacağını fakat destekleyeceğini söyledi.

Daha sonra, Diyarbakır Açlık Greviyle Dayanışma Komitesi (Proleter Dayanışma, *İşçinin Sesi*, Devrimci Kurtuluş, KKDK-Dernekleri Federasyonu, Kawa, ATİF, İşçi Gerçeği, *Serxwebûn*) imzasını taşıyan bir bildiri, basın açıklaması ve protesto kartları hazırlandı. Çok geniş bir bilgilendirme çalışması yapıldı. Alman Sendikalar Birliği (DGB) binası işgal edildi.

İşgale Alman gazeteleri yer verdi. Daha bir dizi eylem planlandı. Dayanışma eylemleri yaygın olarak sürdürülüyor.

Zindanlarda yiğitçe direnen devrimciler halkımızın onurudur. Şan olsun zindanlardan yükselen devrim ateşine!

Irak rejiminin temelleri sallanıyor

Irak Komünist Partisi'nin İngilizce yayın organı *Iraqı Letter* (Irak Mektubu), aralık sayısında parti birinci sekreteri Aziz Muhammet ile yapılan bir ropörtaja yer verdi.

Aziz Muhammet yoldaş ülkedeki durumu şöyle değerlendiriyor:

"Rejimin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımı yaşamın bütün alanlarını sardı. Bütün yurtsever güçler muhalefet saflarında yerini aldı. Onların savaşkan eyleminin başlıca yöntemi silahlı savaşımdır. Rejim karşıtı güçler çok geniş toplumsal katmanları kapsıyor. Yönetici BAAS partisinde çözülme sürüyor. Parti şefleri, durmadan, önde gelen kadrolarının fiziksel ve siyasal likidasyonuna başvuruyorlar. Çok sayıda yüksek rütbeli komutan tasfiye ediliyor. Bütün bu gerçekler alt alta sıralanınca, derinleşen bunalımın pençesi altında debelenen bu rejimin nasıl ayakta durduğuna şaşırmaktan insan kendini alamıyor."

Görüldüğü gibi, Aziz Muhammet yoldaş bu sözleriyle bir devrimci duruma işaret ediyor. Aziz Muhammet yoldaş, daha sonra, Türkiye'nin Kuzey Irak'a yaptığı saldırı üstüne bir soruyu şöyle yanıtlıyor:

"Türk birlikleri Irak hükümetiyle anlaşmalı olarak Kuzey Irak'a baskın yaptı. Bu, Irak rejiminin halk düşmanı siyasetinde bir nitelik sıçramasıdır. Türkiye NATO üyesidir. Saldırı zamanı Türkiye'de NATO manevraları yapılıyordu ve ABD üst düzey komutanları bu ülkedeydiler. ... Bu saldırıyı, Türkiye'nin Musul'u, Irak Kürdistanı'nın petrol bölgesini ele geçirme isteğinden ayrı düşünmüyoruz."

Tunuslu komünistlerin gecesine katıldık

Tunus Komünist Partisi — 7. Kongre, 27 Ocak günü Paris'te, Mutualite salonunda bir toplantı yaptı. Tunus'taki son olayların ele alındığı toplantıya 200'e yakın izleyici katıldı.

Toplantıyı düzenleyen örgütün ismi, Tunus Komünist Partisi'nin 7. Kongresi'nde çıkan bir ayrılığa dayanıyor. Devrimci bir çizgiyi savunan kanat, kendini öteki kanattan ayırmak için Tunus Komünist Partisi — 7. Kongre adını alıyor.

Toplantıda, Burgiba hükümetinin zamları geri almasının bir manevra olduğu, böylelikle zaman kazanarak halka yeniden saldırma planlarının yapıldığı anlatıldı.

Halka devrimci alternatifle gitmenin zorunluluğu dile getirildi. Bu yolda davranmayan öteki kanat şiddetle eleştirildi.

Gecede Suriye Komünist Partisi, Suriye Öğrenciler Derneği, Tunuslu Genç Komünistler, TKP-*İşçinin Sesi* ve daha birçok örgütten gelen mesajlar okundu.

Geceye Fransa İşçiler Birliği korosu da davetliydi. Koromuzun sunduğu marşlar coşkuyla izlendi. Dayanışma içinde biten gecede çok sayıda yayın sattık.

T. Ali, Paris

Irak KP KYB'yi lanetledi

Irak Komünist Partisi, 3 Ocak 1984 tarihli bildirisiyle, Celâl Talabani yönetimindeki Kürdistan Yurtsever Birliği'nin Saddam Hüseyin diktatörlüğüyle yaptığı pazarlığı lanetledi.

Bildiride, "anavatanın savunması" ve "ulusal saflarda birlik" demagojisinin halk düşmanı rejimi yamamaya yaradığı anlatılıyor ve şöyle deniyor:

"Talabani yönetiminin aşıladığı bu taze kan, sallantılı Saddam diktatörlüğünün ömrünü ancak kısa süreli uzatabilecektir. ... Atılan bu adım, Kürt halkını, Saddam'ın savaşına ölüme yollayarak sallanan rejime payanda yapmak amacına yönelikti."

DİSK'in 17. kuruluş yıldönümü işçi sınıfımıza kutlu olsun

Yaşasın devrimci sendikal savaş geleneğimiz

1970 Günlerden 15-16 Haziran. İstanbul'da işçiler ayaklandı ve yüzbinlerin ayak sesleri tüm Türkiye'de yankılandı. Yer yerinden oynadı. Küçük burjuva akımlar işçi sınıfı var mı yok mu diye tartışırlarken, işçi sınıfı burjuvaziye karşı gücünü sınıyordu. Bu ayaklanmayla yalnızca sendika yasalarının değiştirilmesi önlenmedi, asıl önemlisi işçi sınıfının bilinci ilerledi. Kendiliğinden bir ayaklanmaydı ama ilerlemenin, bilinçlenmenin hem parçası, hem habercisiydi.

1976 İşçi sınıfı DGM'yi ezdi. Grevler, gösteriler ve Profilo gibi barikat savaşlarıyla burjuvazinin karşısına çıktı, dur dedi, durdurdu. Fabrika duvarlarında Manifesto'dan şu sözler göze çarpıyordu: "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz."

1977 Dev 1 Mayıs gösterisi! Fabrikalardan, sendikalardan akın akın işçiler, onların ardında tüm emekçiler kızıl bayraklarıyla alanı doldurdular. "Sosyalizm", "proletarya enternasyonalizmi" flamalarda yazılıydı, proletarya hegemonyası ise alanda kol geziyordu.

Bunlar Türkiye işçi sınıfının savaşım deneyiminden üç şanlı örnektir. DİSK'le özdeşleştirilemez ama DİSK de bunlardan kopuk düşünülemez. Adı böyle şanlı bir deneyimle bağlı DİSK'in 17. kuruluş yıldönümü tüm işçi sınıfımıza kutlu olsun!

İsyan ateşini tutkuyla örgütlüyoruz

Bölgemiz'de ellibeş bin işçi yoğun olarak bulunuyor. Bütün maden işçileri merkezi Zonguldak'ta olan Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'na (ZMİS) üyedir. Bu sendika kuruluşundan bu yana işçilerin ekonomik demokratik haklarını hiçbir zaman tutarlılıkla savunmamıştır. Meydana gelen olaylardan çeşitli manevralarla sıyrılmaya çalışmıştır.

İşçilerin sarı ZMİS yönetimine karşı tepkileri yıllardan beri sürüyor. Bugün bu tepkiler derli-toplu muhalefete dönüşmüştür. Ama yine de bazı zayıflıklar taşıyor:

İşçiler, yeraltı ve yerüstü diye yapay olarak iki bölümde değerlendiriliyor. Sarı yönetim çeşitli manevralarla yeraltı delegelerini kendi adamlarından seçtirdi. Yerüstü işçileri ise bütün delegelerini muhalefet olarak çıkardı. Önümüzdeki üç gün içinde kongre yapılacak. 200 delegenin 126'sı yönetime karşıdır. Ne var ki bu delegelerin hepsi sağlıklı bir muhalefet anlayışı içinde değildir. Delegelerin 71'i kesin olarak yönetimin değişmesinden yanadır.

Bölgemizdeki bir işbiriminde işçiler toptan memur yapılmak isteniyor. İşçiler yönetimin bu planlarına karşı direniyor. Bu işçiler eskiden DİSK'e bağlı Bank-Sen'e üyeydiler. Sendikanın çalışmaları durdurulunca işçiler üzerine büyük bir baskı kuruldu. İşçiler 1983 nisanında başarılı bir yemek boykotu yaptılar. Baskılara daha örgütlü karşı koyabilmek için varolan sendikalardan yararlanmanın daha akıllıca olacağını, sendikasız kalınmaması gerektiğini işçilere anlattık. Bunun üzerine işçiler Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş'e üye oldular. Bu sefer işveren, işçileri memur statüsüne sokmak için girişimlerde bulundu. Buna şiddetle karşı çıktık. İşçiler mahkemeye başvurdu.

Bölgemizde işsizlik gerçekten çok yaygındır. Çevre illerden, Çankırı, Kastamonu, Bolu, Tokat ve Çorum'dan gelen çok sayıda işsiz iş umuduyla bölgeye yığılmıştır. İşsizlik, çalışan işçiler üzerinde basınç yaratıyor. İşçiler arasında bazı ters tutumlara yol açıyor. Bunun bir göstergesi, işçiler arasındaki bölgecilik eğilimidir. Bazen bu eğilim, iş kazaları gibi büyük tepki yaratan olaylarda bile işçilerin toplu çıkışına engel oluyor.

Fakat bütün bu olumsuzluklar bir yana, 1967-68 ayaklanması bütün işçiler arasında gururla, çoşkuyla anılır. Bu ayaklanmadan sözettin mi, bütün yüzeysel çelişkiler erir gider, herkesin gözü parlar, kalpler daha hızlı çarpar. O günleri yaşayan eski işçiler büyük saygı görür. Işçiler ayaklanmada öldürülen Mehmet Çavdar ve Satılmış Tepe'yi adeta efsaneleştirmişlerdir.

Aslında bu ayaklanma bölge işçisini de işverenini de derinden etkilemiştir. İki taraf da bu olguyu kesin olarak unutmuyor. Bugün hâlâ işçi-işveren ilişkilerinin biçimlenmesinde bu ayaklanmanın izleri görülür.

Toplu çıkışın o önünde durulamaz gücünü madenlerde ve öteki birimlerde tutkuyla örgütlüyoruz. Halkımızın aydınlık geleceğini, taş üstüne taş koyarak kuruyoruz.

(...)

Program tartışmamıza yararlı olacağı için
menşevik *Program*'ı yayınlıyoruz

MENŞEVİK PROGRAM

İyi öncü değil, kötü artçı bile değil

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ PROGRAMI

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongre Belgeleri (II)

TKP YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Giriş

TKP'nin kuruluşu ve devraldığı miras

Türkiye Komünist Partisi Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin doğrudan etkisiyle, yeryüzünde yepyeni bir çağın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının açıldığı bir dönemde, Türkiye'de ulusal kurtuluş savaşına atılan işçi sınıfının, halkımızın bağrından doğmuştur.

Sömürgeci boyunduruğa, saldırgan yabancı devletlere ve Osmanlı zorbalığına karşı verilen ulusal kurtuluş savaşımızın ve Türkiye işçi sınıfının tarihi boyunca yürüttüğü sınıf savaşlarının şanlı geleneklerini, Türk ulusunun ve Anadolu'da yaşayan Kürt ulusu ve öteki milliyet ve azınlık halkların yarattıkları tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını; 10 Eylül 1920'de kurulan, ülkemizin en eski partisi Türkiye Komünist Partisi yaşatıyor.

TKP kurulduğu günden bu yana halkımızın emperyalizme, iç gericiliğe, büyük sermayenin ve toprak ağalarının egemenliğine karşı savaşlarının ön sıralarında yer aldı; komünistler ulusal kurtuluş savaşına silah elde katıldı. TKP, halkın ulusal çıkarlarını, ulusal bağımsızlığı, genel demokratik hak ve özgürlükleri, çalışan insanların, işçi, köylü, zanaatkar, memur tüm halkın sosyal, ekonomik haklarını, kurulduğu günden beri aralıksız süren barbarca zorbalıklara göğüs gererek savundu.

TKP'nin yakın ve uzak amacı

TKP'nin güncel olarak başlıca amacı, Türkiye'yi emperyalizmin saldırgan politikasına araç olmaktan ve işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğünden kurtarmak, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmek, emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirmek, ülkede ulusal baskıya son vermek ve Türkiye'yi bölgede bir barış etkeni durumuna yükseltmektir. Antiemperyalist demokratik halk devrimi bu yoldan başarıya ulaşacaktır.

TKP'nin vazgeçilmez amacı sosyalizmdir. Türkiye işçi sınıfını ve halkının çoğunluğunu bu yüce ülkü çevresinde birleştirmek ve onları sosyalizm için savaşa hazırlamak, TKP'nin tüm politik çalışmalarının içeriğini oluşturur.

TKP, Türkiye işçi sınıfının devrimci partisidir. İşçi sınıfının tarihsel öz görevi insanın insan tarafından sömürülmesine dayanan kapitalist düzene devrimci yoldan son vermek, biricik insancıl, adaletli, demokratik toplum olan sosyalizmi ve sonra da komünizmi kurmaktır. İşçi sınıfı kendi komünist partisi öncülüğünde birleşmeden bu amacını gerçekleştiremez.

TKP'nin ilkeleri

Çağımızın tek doğru, bilimsel, devrimci öğretisi olan yaratıcı Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi, TKP'nin tüm eylemlerinin yol gösterici ilkesi ve politikasının bilimsel temelidir. TKP, burjuva ideolojisine, milliyetçiliğe ve şovenizme, antikomünizme ve antisovyetizme, sağ ve "sol" oportünizme karşı aralıksız ideolojik savaş yürütür.

TKP, uluslararası komünist hareketin ayrılmaz bir parçasıdır; bu hareketin birliği ve onun tüm antiemperyalist güçlerle ve barış güçleriyle bağlaşıklığı uğruna aralıksız çalışmak partinin ödevidir. Uluslararası komünist hareketin öncüsü, temel dayanağı olan SBKP ile kardeşçe birlik ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm reel sosyalizm ülkeleriyle dayanışma TKP'nin temel enternasyonalist ilkesidir.

8

TKP, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının ulusal kurtuluş savaşlarıyla dayanışma içindedir. TKP aynı zamanda ulusların kendi kaderini tayin hakkını, ayrılma hakkını ödünsüz savunur.

TKP'nin kurucusu ve ilk genel başkanı Mustafa Suphi tüm yaşamı ile enternasyonalistliğin ve yurtseverliğin büyük örneği oldu. O, Bolşeviklerin safında karşı-devrimle savaştı, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluşu yolunda can verdi.

TKP, Mustafa Suphi'nin çizgisinden ayrılmadı, ayrılmıyor.

TKP, proleter enternasyonalizmi yolunda ilerliyor. Bu yolda, Türkiye işçi sınıfının ve halkının ulusal görevleri ile uluslararası işçi sınıfının ve toplumsal ilerleme güçlerinin ortak görevlerini; partinin kendi ülkesinin işçi sınıfı önündeki sorumluluğu ile tüm ülkelerin işçileri önündeki sorumluluğunu birleştiriyor.

***

Ulusal kurtuluş savaşında

TKP'nin 5. Kongresinde onaylanan bu program, TKP'nin 4. Programıdır.

TKP'nin Birinci Programı, ulusal kurtuluş savaşını başarıya ulaştırma ve demokratik bir cumhuriyet kurma görevlerini içeriyordu. 1919-1923 yıllarında ulusal kurtuluş savaşı başarıya ulaştı. Ulusal kurtuluş güçleri, Osmanlı Padişahlığını ve Halifeliği silip süpürdü, bağımsız genç Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. Böylece partimizin Birinci Programı ile öne konan amaçlardan bir bölümü gerçekleşmiş oldu.

Bağımsızlığı savunma savaşımında

TKP'nin İkinci Programı ulusal burjuvazinin devlete egemen olduğu yeni koşullara göre hazırlandı. 1926 Programı, ulusal kurtuluş devriminin yarıda kalan görevlerini antiemperyalist, antifeodal demokratik devrimle çözme ve emperyalizme bağımlılığa, kapitülasyon koşullarına geri dönüş yönündeki her tür girişime karşı savaş ödevlerini içerdi. İkinci Program, kapitalist ülke-

9

lerde faşizmin büyük bir tehlike olduğu ve emperyalistlerin yeni bir dünya savaşına hazırlandıkları koşullarda hareketin gereklerini karşılamaz oldu. 1932 yılında yapılan 4. Parti Kongresi, İkinci Programın değiştirilmesi kararını aldı.

Faşizme ve savaşa karşı

TKP, İkinci Dünya Savaşı öncesinde ve savaş yılları boyunca ağır baskılara göğüs gerdi. Parti, Türkiye'yi Nazi Almanyası'nın yanında savaşa sürüklemek isteyen faşizm yanlısı hükümetlere ve Nazi ajanı ırkçı-faşist harekete karşı savaştı. Savaş vurguncusu kapitalistlere karşı emekçilerin çıkarlarını savundu. TKP, 1943 yılında yapılan MK Plenumunda, faşizme ve vurgunculuğa karşı geniş bir cepbe platformunu onayladı. Komünistler ve tüm antifaşist güçler, Türkiye'nin Nazi Almanyası ile birlikte savaşa sürüklenmesini önlemede önemli bir rol oynadılar.

Demokrasi için

Savaş sonrasında TKP tek partili rejime son verilmesi, genel demokratik özgürlüklerin elde edilmesi, barışın ve ulusal bağımsızlığın savunulması, toprak reformunun gerçekleşmesi için tüm demokratik güçlerin işbirliğini sağlamaya çalıştı. Dünyada ve Türkiye'de değişen koşullarda, 1946 yılında legal olarak kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin programı, TKP'nin güncel politik amaçlarını yansıtıyordu. 1950 sonrasında iktidarın Amerikan emperyalizminin güdümündeki büyük burjuvazi ile büyük toprak sahiplerinin eline geçmesiyle, emperyalizmin "soğuk savaş"ı kışkırttığı koşullarda, ülkede antidemokratik, balk düşmanı bir baskı rejimi kuruldu.Hükümetin halk düşmanı politikasına ve Kore savaşına karşı savaşıma atılan TKP'ye karşı, o güne kadar eşi görülmedik bir saldırı başladı.

Atılım öncesi geçici zayıflıklar

1950-1960 döneminde, ağır tutuklamalar nedeniyle parti çalışmasında geçici zayıflıklar ortaya çıktı. 27 Mayıs 1960 devrimesiyle ortaya çıkan elverişli ko-

10

şullardan TKP bu nedenle yararlanamadı.

TKP, 1960-1970 yılları boyunca Türkiye'de kapitalizmin gelişmesindeki yeni özelliklere ve dünya kapitalizminin genel bunalımındaki yeni aşamaya uygun bir program hazırlamak ve bu temelde parti kadrolarının ideolojik, politik birliğini gerçekleştirmek için çalıştı. 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'ni destekledi ve antiemperyalist, demokratik güçlerin tek bir cephede birleşmesi için yol gösterici çabalarda bulundu. Parti, çalışmasındaki zayıflıkları gidermeye çalıştı.

Atılım dönemi

TKP'nin 1973 yılında aldığı kararlar, parti tarihinde yeni bir dönem başlattı. Bu dönem her bakımdan yeni bir atılım dönemi, eylem yıllarıydı. Partinin yeni programını onaylama görevini, 1977 Parti Ulusal Konferansı yerine getirdi. Partinin Üçüncü Programı, Marksizm-Leninizm ışığında çağımızı ve Türkiye'deki sosyal-ekonomik koşulları çözümlemesi ve buradan çıkardığı uzak ve yakın amaçlar bakımından genel olarak değerini koruyor.

Yeni durum, yeni program

Ancak, geçen dönem içinde dünyada ve Türkiye'de önemli değişiklikler oldu. Emperyalizm uluslararası alandaki yumuşamayı baltalamaya yöneldi, gerginlik ve çatışma politikasını öne çıkardı. Bunun sonucunda dünya çapında bir nükleer savaş tehlikesi son derece arttı. Türkiye'de Amerikan emperyalizminin desteğiyle faşist bir diktatörlük kuruldu. Bu gelişmeler ve tüm barış yanlısı ve diktatörlük karşıtı güçlerle geniş bağlaşıklıklar kurmak, yığınların savaşımını yükseltmek görevleri, parti strateji ve taktiğini yeniden düzenlemeyi zorunlu kıldı. TKP 5. Kongresi, Üçüncü Program'ı yeni duruma uygun geliştirerek bu görevi yerine getirdi.

11

Çağımızın karakteri ve Türkiye'nin emperyalist sistem içindeki yeri

Dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'yle başlayan içinde yaşadığımız çağ, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Çağımızdaki temel çelişki kapitalizm ile sosyalizm arasındadır. Evrensel gelişmenin ana yönünü, başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemi belirliyor. Kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketi, dünya sosyalist sistemiyle birlikte emperyalizme karşı savaşımın temel güçlerini oluşturuyor, dünya devrimci sürecini ilerletiyorlar.

Günümüzde sosyalist ülkeler çok yönlü gelişmelerini sürdürüyor, yeni yeni ülkeler sosyalist gelişme yoluna koyuluyor. Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının toplumsal gelişme üzerindeki etkisi artıyor, bağlaşıklarıyla birlikte tekellerin egemenliğine karşı savaşımı yükseltiyor. Asya, Afrika, Latin Amerika halkları antiemperyalist savaşımda yeni kazanımlar elde ediyor. Bağlantısız ülkeler hareketinin antiemperyalist içeriği derinleşiyor. Emperyalizmin etki alanı daralıyor.

Kapitalizmin bunalımı ve emperyalizmin saldırgan politikası

Kapitalizmin genel bunalımı derinleşiyor, devresel bunalımlarla içiçe geçiyor. Kapitalist sistem içindeki istikrarsızlıklar artıyor. Emperyalistler arası çelişkiler keskinleşiyor.

Emperyalizm zayıfladıkça saldırganlığı daha da artıyor. Uluslararası gericiliğin başını çeken ABD emperyalizmi,

12

tarihin gidişini çevirmek amacıyla saldırgan stratejisini başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelere, dünyadaki tüm antiemperyalist güçlere yöneltiyor.

ABD egemen çevreleri sosyalist ülkeler karşısında askersel üstünlük kazanmak amacıyla silahlanma yarışına eşi görülmedik bir hız veriyor. NATO yeni bir dünya savaşı hazırlıklarında baş rolü oynuyor. ABD emperyalizminin ilk nükleer vuruş yapma olanağını elde etmeyi amaçlayan girişimleri, insanlığın bir nükleer savaşta yok olması tehlikesini artırıyor.

Bugün dünyamızda ABD emperyalizminin kendi yararına bir değişiklik elde etmek için baskı, tehdit ve zorbalığa başvurmadığı tek bir kıta, tek bir bölge yoktur. ABD emperyalizmi Ortadoğu bölgesini de kendi yaşamsal çıkar alanı sayıyor ve buradaki antiemperyalist gelişmeleri önlemek için her yola başvuruyor.

Türkiye: Emperyalizme bağımlı ülke

Dünya kapitalist sisteminin bir parçası ve emperyalizme ekonomik, politik ve askersel bakımdan bağımlı bir ülke olan Türkiye, kapitalist dünya sisteminin derinleşen genel bunalımının ağır sosyal, ekonomik, politik sonuçlarının doğrudan etkisi altındadır. Aynı zamanda, emperyalizmin, dünyanın neresinde olursa olsun, giriştiği her türlü askeri serüvenin tehlikeli sonuçlarıyla yüzyüze bulunuyor.

Türkiye, ilk sosyalist ülkenin, Sovyet Rusya'nın büyük yardımlarıyla, yeryüzünde emperyalizme karşı ilk ulusal kurtuluş savaşlarından birini utkuya ulaştırarak kurulmuştur. Türk-Sovyet dostluğu, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasında önde gelen ilkelerden biri olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi, "Truman Doktrini" ve "Marshal Planı"nda somutlanan yeni-sömürgeci yöntemlerle, iç gerici güçlere, büyük burjuvaziye ve büyük toprak sahiplerine ve bürokratik burjuvaziye dayanarak, Türkiye üzerinde egemenlik kurdu. Türkiye NATO'ya ve bir dizi ikili

13

kölelik anlaşmalarıyla ABD'ye bağımlı, uydu bir ülke durumuna geldi.

Bölgedeki stratejik coğrafi konumundan dolayı Türkiye, NATO'nun ve ABD emperyalizminin savaş planlarında önemli bir yer tutuyor. Sovyetler Birliği ile en uzun sınıra sahip NATO ülkesi olan Türkiye, aynı zamanda Balkanlar, Doğu Akdeniz, Yakındoğu arasında bir düğüm noktasıdır. Emperyalistler, Türkiye'nin bu stratejik konumunu, hem Sovyetler Birliği'ne ve Balkanlardaki sosyalist ülkelere, hem de Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketlerine karşı bir sıçrama tahtası olarak görüyorlar. Türkiye üzerindeki çok sayıdaki NATO ve Amerikan üssü, Türkiye'yi tüm komşu ülkelere karşı bir tehdit unsuru durumuna getiriyor ve ülkemizi nükleer savaş alanı olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyor.

Ülkenin ekonomik politikasını, IMF—Dünya Bankası gibi yeni-sömürgeci emperyalist finans kuruluşları dikte ediyor. Uluslararası tekeller artan ölçüde ekonomiye sızıyor. Emperyalist ülkeler, AET aracılığıyla Türkiye'nin yeni-sömürgeci bağımlılığını daha da artırmaya çalışıyorlar.

Emperyalistler ve özellikle Amerikan emperyalizmi, ülkemizdeki konumlarını pekiştirmek için her yola başvuruyor. Geçmişte çok yönlü baskılarla, hükümetlerin kuruluşundan dış politikaya kadar her alanda içişlerimize karışan, en temel insan haklarını kabaca çiğneyen işbirlikçi, burjuva hükümetleri destekleyen, antiemperyalist, demokratik halk hareketine karşı terörizmi tırmandıran, gerici askersel müdahale ve devirmeleri kışkırtan emperyalistler,bugün de kendi bencil çıkarları için faşist diktatörlüğü destekliyorlar.Onu halka,barış ve demokrasi güçlerine karşı saldırılarında yüreklendiriyorlar.

İşbirlikçi oligarşinin ideolojik saldırı cephaneliği, emperyalizmin antikomünist, antisovyet saldırı silahlarından ve şovenizmden oluşuyor. Bu silahlar yalnız 1922'den bu yana illegal çalışmak zorunda olan komünistlere karşı değil, tüm barışsever, demokrat güçlere karşı amansızca

14

kullanılıyor. İşbirlikçi oligarşi, onun faşist diktatörlüğü, uluslararası yumuşamayı kendi varlığı için bir tehlike olarak görüyor.

Türkiye: Emperyalizmin zayıf halkası

Tüm bunlara karşın, Türkiye emperyalizmin zayıf bir halkasıdır. Türkiye halkının ulusal ve sosyal kurtuluşu için uluslararası koşullar elverişlidir. Dünyadaki karşılıklı güçler ilişkisi yer yer ortaya çıkan geçici başarısızlık ve yenilgilere karşın, sürekli olarak antiemperyalist güçlerden yana değişime uğruyor. Sosyalist sistemin başarıları ülkemiz emekçilerini devrimcileştiriyor, Türkiye halkını savaşımda esinlendiriyor.

SSCB:Barışın kalesi

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, insanlığın yeni bir dünya savaşıyla karşılaşmaması, devletler arası ilişkilerde yumuşama ve silahsızlanma yolunda atılan tüm adımlar, en önce

Sovyetler Birliği'nin kararlı barış politikasının ve onun ekonomik, politik, askersel her alandaki büyük gücünün eseridir. Barışın kalesi olan sosyalist sistemde, savaştan, savaş hazırlığından, silahlanma yarışından, yayılmacılıktan çıkarı olan sınıf ve kesimler, politik güçler yoktur. Barış sosyalizmin doğası gereğidir.

Barış içinde yanyana yaşama

Barış içinde yanyana yaşama, ekonomik, politik ve ideolojik alanda süregiden uluslararası sınıf savaşımının bir biçimidir. Karşıt toplumsal sistemlerin barış içinde yanyana yaşaması, devletler arasındaki anlaşmazlıkların zora ve zor tehdidine başvurmadan çözülmesi, devletlerin egemenliğine, toprak bütünlüğüne, eşitliğine saygı, iç işlerine karışmama demektir. Bu ilkelerin eksiksiz gerçekleşmesi için savaşımın amacı, insanlığın yaşamından savaşı çıkarıp atmaktır. Barış içinde yanyana yaşama emperyalizmin baskısı altındaki halkların ve kapitalist ülkelerdeki emekçilerin kurtuluşları için savaşımlarını güçlendiriyor. Emperyalizmin en gerici güçlerini zayıflatıyor. Sosyalizmin kapitalizme olan üstünlüğünü çok daha iyi kanıtlamak için elverişli dış ko-

15

şulları olgunlaştırıyor.

En önemli görev: Dunya barışını korumak

Emperyalizmin özü değişmedi. O, dün olduğu gibi bugün de insanlığın baş düşmanı, sömürünün, baskının, eşitsizliğin ve savaş tehlikesinin kaynağıdır. Günümüzde uluslararası alandaki en önemli görev barışı korumaktır. Her zaman sömürü ve baskıya karşı savaşımın en önünde yer alan komünistler, insanların en temel hakkı olan yaşama hakkını savunmak için, barış savaşımının da en önünde yer alıyorlar. Emperyalistlerin saldırganlığını gemlemek için, sosyalist ülkelerin, uluslararası işçi hareketinin, ulusal kurtuluş hareketinin, tüm savaş karşıtı güçlerin barış için birliğini, dayanışmasını güçlendirmek için her çabayı gösteriyorlar. Barış uğrunda savaşım, emperyalizme karşı savaşımdan, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrundaki savaşımdan ayrılmaz.

16

Türkiye'nin durumu

Bağımlı ve görece geri kapitalizm

Türkiye'nin tüm olanaklarına karşın on yıllardır gerilikten ve derin bunalımlardan kurtulamamasının ana nedeni, ülkedeki emperyalizme bağımlı kapitalizmdir. Türkiye bugün dünya kapitalist sistemi içinde orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerin alt sıralarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye kapitalizminin temel karakteri, emperyalizme çok yönlü bağımlılık ve görece geriliktir.

Türkiye'de kapitalist gelişme

Kapitalizm Türkiye'de Osmanlı döneminde, görece geç ve karmaşık koşullarda gelişmeye başladı; 1930'larda uygulanmaya başlanan ekonomik "devletçilik" ile, yani devlet kapitalizmi ile yerleşti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, emperyalizmin yeni-sömürgeci yöntemlerle desteklediği kapitalist ilişkilerin hızlı bir gelişme içine girmesiyle: Feodal kalıntılar yok olmaya başladı; iç pazar genişledi; üretici güçler kimi sektörlerde görece hızlı bir gelişme gösterdi; birçok dalda üretim arttı; kapitalizm tarımda da egemen oldu. 1970'li yıllarda: Sanayi üretimi tarımı geçti, yeni dallar oluştu; üretim çeşitlendi; hizmetler sektörü hızlı bir büyüme ve genişleme gösterdi; kentsel nüfus kırsal nüfusa yetişti; sanayide, inşaat, ulaşım ve hizmet sektöründe çalışanların

17

toplam sayısı ekonomik bakımdan aktif nüfusun %40'ına çıktı. Tarımda ücret karşılığı çalışanların oranı hızla arttı. Dünya sosyalist sistemi bu gelişmeler üzerinde dolaylı, dolaysız etkilerde bulundu. Türkiye ile eşit haklı ve karşılıklı yarar sağlayan ekonomik ilişkiler kurdu.

Tekelci sermaye ve devlet tekelci kapitalizmi ilişkileri

Bugün en tepede 8-10 tekelci grup olmak üzere işbirlikçi tekelci burjuvazi ekonomide önemli bir denetim gücüne sahiptir. Tekelci grupların özel bankalarla içiçe geçmesiyle finans-kapitalin çekirdeği oluştu. Bağımlı hir devlet tekelci kapitalizmine özgü ilişkiler gelişiyor, devlet ile tekellerin içiçe geçme süreci ilerliyor.

Kapitalizmin sosyal, ekonomik ve politik sonuçları

Türkiye ekonomisindeki bu değişiklikler, işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi için gerekli koşulları ve sosyalizmin sosyal-ekonomik temelini hazırlıyor. Öte yandan hir avuç parababası artan ölçüde zenginleşirken, nüfusun ezici çoğunluğu yoksullaşıyor. İşçi sınıfının sömürüsü yoğunlaşıyor. İşgücüne değerinin çok altında ödeme yapılıyor. Çalışma koşulları kötüleşiyor. Emek yoğunluğu baskı ve zorbalıkla artırılıyor. Kadın ve genç işçiler, tarım ve orman işçileri vahşice sömürülüyor.

Kentteki ve kırdaki küçük üreticilerin, orta katmanların durumu kötüleşiyor. Çok sayıdaki küçük ve orta işletme sahibi kapitalistin durumu sarsılıyor.

İşsizlik en büyük sosyal sorun olarak öne çıkıyor. Enflasyor, süregen fiyat artışları ulusal gelir dağılımındaki dengesizlikleri daha da derinleştiriyor. Emekçilerın konut, sağlık, eğitim vb. sosyal ve kültürel gereksinimlerinin karşılanma düzeyi geriliyor. Bilim, sanat ve kültürün gelişmesi, halka ulaşması güçleşiyor.

Bağımlı kapitalist gelişme ülkemizin emperyalizme daha sıkı bağlanmasına ve gericiliğin her alanda tırmanmasına yol açtı. Egemen güçler halkın demokratik haklarını kabaca çiğniyorlar. Sermayenin bir avuç

18

elde yoğunlaşması süreci, işçi sınıfına, tüm emekçilere, Kürt halkına ve ilerici güçlere karşı artan baskı ve zorbalıkla atbaşı gidiyor.

Çokyapılı ekonomi

Türkiye ekonomisi çokyapılı bir karakter taşıyor. Ekonomi, kapitalizm öncesine ve kapitalizmin ilk, gelişmiş ve son aşamalarına özgü üretim ilişkilerini birarada bağrında taşıyor.

Kapitalizmin gelişmesi, tarımda, ticarette, para işlerinde ortakçılık, yarıcılık, tefecilik, geçimlik tarım biçimlerinde görülen kapitalizm öncesi, yarı-feodal ilişkileri ve yaygın küçük meta üretimini yok etmedi. Bu ilişkilerin önemi azalsa da, varlıkları sürüyor.

Büyük toprak mülklerinin büyük çoğunluğu bugün sahiplerince ya da kiracılarca kapitalist ilişkilerle işletiliyor. Küçük köylülerin topraklarının ele geçirilip ya da kiralanarak birleştirilmesiyle oluşturulan kapitalist çiftliklerin sayısı artıyor. Büyük toprakların düzenli ücretli işçi çalıştıran kapitalist işletmelere dönüşmesi uzun ve sancılı bir süreçtir.

Tarımda çalışan nüfusun çoğunluğunu oluşturan küçük üreticiler giderek yıkıma uğruyorlar. Ama küçük üretim tarımda hala çok yaygındır ve büyük önemini koruyor.

Küçük üretim yalnız tarımda değil, sanayide de önemli bir yer tutuyor. Türkiye'deki kapitalist işletmelerin ezici çoğunluğu, az sayıda işçi çalıştıran ve geri teknoloji kullanan işyerlerinden oluşuyor. Kapitalizmin gelişmesi ile bunlar bir yandan yıkıma uğrarken, öte yandan yenileri türüyor. Özel kapitalist sektörün modern imalat sanayi işletmeleri bile, çağdaş ölçütlere göre geri nitelikler taşımaktadır. Teknolojisi geridir, dışa bağımlıdır. Büyük sanayi işletmelerinin kendi aralarındaki girdi ve çıktı bağlantıları zayıftır, üretim araçları üretimi çok geri bir düzeydedir.

Türkiye'de yatırım malları ve aramalları üretiminin ana bölümünü devlet işletmeleri yapıyor. Devlet, elindeki işletmeleri ve öteki araçlarıyla sanayide, tarımda,

19

bankacılıkta ve ticarette yönlendirici bir rol oynuyor. Ekonomideki farklı yapılar arasındaki görece uyum, ancak devletin düzenleyici etkinliği ile sağlanabiliyor. Bu uyumun sağlanması her geçen gün zorlaşıyor.

Tekelleşme sürecinin hızlanması, tekellerin en başta siyasal erk aracılığıyla devlet kapitalizminin güçlü maddi olanaklarını kendi çıkarları için daha çok kullanmaları, yabancı sermaye ile işbirliğini güçlendirmeleri, bağımlı ve geri kapitalizme özgü çelişkileri ve oransızlıkları, bunalımı daha da artırıyor.

Emperyalizme bağımlılık, ağır emperyalist sömürü ve yağma ekonomik bunalımı derinleştiriyor. Türkiye sürekli emperyalist ülkelerin kredilerine muhtaç durumda bulunuyor. Emperyalist devletler ve İMF, Dünya Bankası gibi yeni-sömürgeciliğin kollektif örgütleri Türkiye'ye verdikleri krediler için hem yüksek faizler dayatıyorlar, hem de bunlar karşılığında büyük ekonomik ve politik ödünler alıyorlar. Dış borçlar sürekli büyüyor. Uluslararası tekeller Türkiye'deki dolaylı ve dolaysız yatırımlarından büyük kârlar elde ediyorlar. İMF'nin dayattığı ekonomik politikaların uygulanmasıyla ekonominin dışa bağımlılığı daha da artıyor. Dışalım mallarının fiyatları yükseliyor. Buna karşılık dışsatım ürünlerinin fiyatları sürekli düşüyor. İMF' nin dayattığı devalüasyonlarla, emperyalizmin ticaret alanınındaki bu sömürüsü daha da artıyor. Dış ticaret açığı, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana kronik bir sorun oldu. NATO'nun silahlanma harcamalarını artırması, dev ulusal fonların kaybına yolaçıyor. Türkiye hükümetlerinin AET ile yaptığı anlaşmalar halkımızın ve ulusal ekonominin zararına işliyor.

Yapısal bunalım

Türkiye ekonomisi sürekli bir yapısal bunalım içindedir. 1975'lerden sonra yıkıcı sonuçları daha da derinleşen bu bunalımın temelinde ekonominin çokyapılı karakteri yatıyor. Ekonominin bu yapısı, üretici güçlerin gelişmesini güçleştiriyor, emperyalizme bağımlılığı artırıyor,

20

üretim sürecinde sürekli olarak tıkanıklıklara yol açıyor. Sanayi ve tarım, sanayinin çeşitli dalları, coğrafi bölgeler, üretim malları üretimi ile tüketim malları üretimi, genel olarak üretim ile tüketim arasında büyük dengesizlikler ve eşitsiz gelişme hızları oluşuyor. Karaborsa, spekülasyon, kaçakçılık, rüşvet, vurgun hızla yaygınlaşıyor. Sosyal eşitsizlikler, sınıfsal ayrışmalar derinleşiyor.

Bunalımın kimi göstergelerinde görece ve geçici iyileşmeler ortaya çıksa bile, kapitalizmin Türkiye'de ekonomideki çokyapılılığı ve yapısal bunalımı ortadan kaldıramıyacağını bugüne kadarki gelişme açıkça kanıtlamıştır. Köklü antiemperyalist, demokratik dönüşümler gerçekleştirilmeden bu bunalıma son verilemez.

İşbirlikçi tekelci burjuvazi

Emperyalizmin ve iç gericiliğin Türkiye'deki en önemli sosyal-sınıfsal dayanağı işbirlikçi büyük burjuvazi ve özellikle onun tekelci kesimidir. Varlığını ve gücünü en başta emperyalizme ve devlet desteğine borçlu olan tekelci burjuvazi büyük burjuvazinin en örgütlü, en aktif, en hızlı güçlenen ve en asalak, en gerici kesimidir.

İşbirlikçi,tekelci burjuvazi en başta holdingler biçiminde örgütlenmiş, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde çok sayıda işletmeyi mülkiyetinde tutan, kimi dallarda küçük ve orta işletmeleri kendine çeşitli yollardan bağlamış küçük bir azınlıktır. Bu azınlık, hem kendi işletmelerindeki işçileri sömürüyor, hem de tüm tekel dışı kesimleri yağmalıyor, büyük tekel kârları elde ediyor. Az sayıda holding tüm özel bankaları ve sigorta şirketlerini ele geçirmiştir.

İMF'nin dayattığı ekonomik politikaların uygulanmasıyla işbirlikçi, tekelci burjuvazi tüm öteki kesimlerin zararına daha da güçlendi, asalaklığı, spekülatörlüğü, vurguncu karakteri daha da belirginleşti. Emperyalizmle daha sıkı bağlandı, daha da gericileşti. Sıralarında faşist, şovenist, yayılmacı, gerginlik yanlısı, serüvenci eğilimler güç kazandı, giderek öne çıktı.

21

Bürokratik burjuvazi

Devlet bürokrasisinin üst kesiminden çıkan bürokratik burjuvazi bakanlıklardaki, devlet işletmelerindeki konumlarını kullanarak sermaye sahibi oluyor, özel tekellerle dolaylı ve dolaysız ilişkiler kuruyor, İMF, Dünya Bankası, Rotary Klüp vb. aracılığıyla emperyalist çevrelerle bağlanıyor.

Ordunun üst kesimi OYAK ve Ordu Vakıfları gibi özgül ekonomik dayanaklara sahiptir, birçok yoldan özel tekellerle bağlar kurmuştur. Bu kesim 12 Eylül 1980'den sonra bu bağları ve ekonomik gücünü daha da artırdı. Pentagon ve NATO ile, silah tekelleriyle olan dolaysız ilişkileri ile emperyalizmle, özellikle de ABD emperyalizmiyle bağlıdır. Bu ilişkiler onu daha da gericileştiriyor.

Aracı, vurguncu burjuvazi

Karaborsa, spekülasyon, tefecilik, kaçakçılık ve devlet sektörüne ve orduya müteahitlik yoluyla yasal ve yasadışı yollardan büyük kârlar sağlayan aracı-vurguncu burjuvazi, bir dizi dolaylı-dolaysız yolla emperyalist çevrelerle ve işbirlikçi tekelci burjuvaziyle, bürokratik hurjuvaziyle, ordu üst yönetimiyle ilişki içindedir.

Büyük toprak sahipleri

Büyük toprak sahipleri egemen güçlerin özgül bir kesimini oluşturuyorlar. Bu kesim kırsal alandaki en gerici güçtür. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana, görece azalmış da olsa, her dönemde, politik erk üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur.

İşbirlikçi oligarşi

Bugün Türkiye'de ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliği işbirlikçi oligarşi elinde tutuyor. İşbirlikçi oligarşi, işbirlikçi tekelci burjuvaziden ve onun çevresinde kenetlenmiş olan işbirlikçi büyük burjuvazinin , büyük toprak sahiplerinin, bürokratik burjuvazinin, aracı-vurguncu burjuvazinin en kodamanlarından, ordu üst yönetiminden ve emperyalizmin, özel-

22

likle Amerikan emperyaliziminin ülkedeki temsilcilerinden oluşuyor. Bu kesimler, aralarındaki kimi çelişkilere karşın, halka ve onun ulusal çıkarlarına karşı sıkı sıkıya kenetlenmişlerdir.

Burjuvazi içindeki ayrışma

Burjuvazi içindeki ayrışma da artıyor. Emperyalizmle ve tekellerle bağı olmayan, sanayide etkinlik gösterenler başta olmak üzere küçük ve orta işletme sahiplerinin ve köy burjuvazisinin çıkarları işbirlikçi oligarşi ile çatışıyor, bunların ekonomik konumları geriliyor. Burjuvazinin bu kesiminin barış ve ulusal demokrasi savaşımında işçi sınıfıyla işbirliği yapması kendi çıkarınadır.

İşçi sınıfı İşbirlikçi oligarşiye karşı ana gücü işçi sınıfı oluşturuyor. İşçi sınıfı üretimde ve üretimin gerçekleşmesi için temel bir işlev gören alanlarda ücret karşılığında çalışan kol ve kafa emekçilerinden oluşuyor. 1980'lerin başında ekonomik bakımdan aktif nüfusun yaklaşık %25'i işçidir. İşçi sınıfı ana üretici güçtür. Onun ekonomideki ve toplumsal yaşamdaki rolü artıyor. Kapitalizm kendi mezar kazıcısını, amansızca sömürdüğü işçi sınıfını kaçınılmazlıkla güçlendiriyor. Onun belli merkezlerde ve büyük işletmelerde toplanmasını hızlandırıyor.

İşçi sınıfının çekirdeğini sanayi proletaryası oluşturuyor. Sanayi işçilerinin yaklaşık yarısı genellikle beş büyük kentin çevresinde yoğunlaşmış olan büyük işletmelerde çalışıyor. Sanayi işçilerinin geri kalan bölümünün ana yığını küçük işletmelere dağılmış bulunuyor. Geleneksel sanayi bölgeleri dışında yeni sanayi bölgeleri oluşuyor, küçük kentlerdeki sanayi işçilerinin sayısı artıyor.

Tarım ve orman işçileri içinde düzenli olarak bir işletmede çalışanlar sayıca büyüyor. Ama topraktan tamamen kopmuş olanların oranı düşük kalıyor, çoğunluğu mevsimlik işçiler oluşturuyor.

Banka ve büro personelinin, öğretmen vb. devlet

23

memurlarının, ücret karşılığı çalışan aydınların geniş bölümünün ekonomik ve sosyal konumları giderek işçi sınıfınınkine yakınlaşıyor.

Türkiye işçi sınıfı toplumda sayısal gücünün çok üzerinde bir rol oynamaktadır. 1960'lı ve 1970'li yıllarda işçi sınıfının sendikal savaşımı toplumsal yaşamı derinden etkiledi. Özellikle sanayi proletaryası önemli bir politik savaş deneyimi kazandı, geniş işçi yığınlarının sendikal savaşıma atılmasına öncülük etti. Marksist-Leninist ideoloji ile işçi hareketinin birleşmesi süreci önemli adımlar attı.

Günümüzde işçi sınıfının birliğinin ve savaşımının önünde en büyük engel emperyalist ve gerici burjuva ideolojisidir. Öte yandan burjuva reformizmi ve küçük burjuva ideolojisi işçi hareketini derinden bölüyor. Tüm bunlar işçi sınıfının sendikal ve politik örgütlenmesini güçleştiriyor.

Son yirmi yılın tarihinin kanıtladığı gibi, işçi sınıfı toplumda gelişip güçlenen en devrimci sınıftır. Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımını, tüm öteki halk güçlerini çevresinde birleştirerek utkuya ulaştırabilecek, toplumun devrimci yenilenmesine öncülük edebilecek tek sınıf işçi sınıfıdır.

Kent yoksulları Köylerden gelip büyük kentlerin çevresinde biriken ve sürekli bir iş bulamayan kent yoksullarının işçi sınıfının savaşımına kazanılması büyük önem taşıyor.

Köylülük Köylülük işçi sınıfından sonra toplumda en büyük ağırlığa sahip kesimidir. Köylülüğün ezici çoğunluğu kapitalist sömürü altında her geçen gün yoksullaşıyor, yıkıma uğruyor. Devletin, tarım politikasıyla köyde sınıf çelişkilerini yumuşatma olanakları daralıyor. Taban fiyatları uygulaması, tarım kredi ve subvansiyonları artan ölçüde yerli ve yabancı tekellerin, büyük tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin çıkarına işliyor, bunların sömürüsü, vurgunu köylü yığınlarının belini büküyor. Yerli

24

ve yabancı tekeller tarımdaki etkinliklerini artırıyorlar.

Köylülük aynı zamanda kapitalizmin geriliğinden, feodal kalıntılardan, tefeci-aracı sömürüsünden, gitgide ufalan toprak parçasına kölece bağlı kalmaktan dolayı derin yoksul ve acılı bir yaşam sürüyor. Tarımda gizli işsizlik artıyor.

Kapitalizm köylülük içindeki, topraksız ve az topraklı köylüler, küçük ve orta köylüler, zengin köylüler (köy burjuvazisi) arasındaki ayrışmayı hızlandırıyor. Kırda sınıf çelişkileri derinleşiyor.

Kırsal bölgelerde kapitalist sanayi ve tarım işletmelerinin artmasıyla köyde yaşayan işçilerin sayısı artıyor. Topraksız ve az topraklı köylüler içinde büyük kentlere göç büyüyor, bunlar kentlerin çevresinde biriken kent yoksullarına katılıyor.

Köylülüğün çıkarları onun işçi sınıfıyla bağlaşıklık içine girmesini zorunlu kılıyor. Köylülük, Türkiye'de ancak bu yolla devrimci bir rol oynayabilir. Devrimin utkusu için işçi-köylü bağlaşıklığının sağlanması zorunludur.

Kent orta katmanları aydınlar Kent orta katmanları Türkiye toplumunda önemli bir yer tutuyor. Kapitalizm bunlar içinde sınıfsal ayrışma sürecini hızlandırıyor. Bu katmanların belli bölümleri yıkıma uğruyor, bir yandan da bu katmanlar genişliyor. Esnaf ve zanaatkârların,

ücret karşılığı çalışan kafa emekçilerinin, devlet memurlarının önemli bölümleri eski ayrıcalıkları hızla yitiriyor. Serbest olarak çalışan avukat, doktor, mühendis vb.lerinin, çok küçük bir bölümü burjuvazi ile bütünleşirken geniş kesimlerinin durumu sarsılıyor.

Kent orta katmanlarının geniş kesimleriyle işçi sınıfının bağlaşıklığını sağlamak zorunludur. Küçük bir bölümü egemen güçlerin hizmetine giren aydınlar işçi sınıfının en yakın bağlaşıklarından biridir. Aydınlar halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında önemli bir rol oynayacaklardır.

25

Gençlik Toplumumuzda gençlik özel bir yer tutuyor. İşbirlikçi oligarşi ve hükümetleri gençlik üzerinde ağır ekonomik, politik baskılar uyguluyorlar, ona hiçbir olumlu gelecek hazırlamıyorlar. Artan sayıda okumuş-okumamış genç işsiz kalıyor. Gençlik emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımda özel ve onurlu bir rol oynuyor. Her zaman halkımızın savaşımlarında yer alan yurtsever gençlik işçi sınıfımızın güvenilir savaş arkadaşıdır.

Kadınlar Kapitalizm, kadının ezilmesini kaldırmak şöyle dursun, giderek sanayiye çekilen kadın emeğini yağmalayarak bu ezgiye yeni boyutlar kattı. Öteyandan bu durum, kadınların politik ve sendikal savaşıma katılması sonucunu getiriyor. Toplumsal yaşamın demokratikleşmesinden en büyük yararı sağlayacak olan kadınlarımızın, işçi sınıfının savaşımına kazanılması büyük önem taşıyor.

Kürt halkı Türkiye nüfusunun çok önemli bir bölümünü oluşturan Kürtler çifte ezgi altında yaşıyorlar. Kürt halkı yalnızca yerli ve yabancı tekeller, büyük toprak sahipleri, aracı ve tefeciler, vurguncular tarafından sömürülmekle kalmıyor. Bunun da ötesinde Türk burjuvazisi Türkiye Kürdistan'ında barbarca bir ulusal baskı uyguluyor.

Kürt emekçilerini Türk emekçileriyle bağlayan güçlü bağlar vardır. İki halkın düşmanı ortaktır. Türkiye işçi sınıfı, Kürt ulusu üzerindeki baskılara karşı çıkıyor. Emperyalizme ve faşizme karşı savaşım, antiemperyalist demokratik halk devrimi ancak iki halkın güçlerini birleştirmesiyle utkuya ulaşabilir.

Bağımlı, geri kapitalizmin çelişkileri Kapitalizmin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisi bugün Türkiye'de büyük ve tekelci burjuvaziyle geniş halk yığınları arasındaki artan çelişki olarak keskinleşiyor. Bu emperyalizm ile Türkiye halkı arasındaki çelişkinin keskinleşmesiyle birlikte ilerliyor. Büyük toprak sahipleri ve kapitalizm

26

öncesinin damgasını taşıyan öğelerle geniş köylü yığınları arasındaki çelişki, egemen Türk burjuvazisi ile Kürt halkı arasındaki çelişki toplumsal yaşamı belirleyen başlıca çelişkiler içinde yer alıyorlar.

Tüm bunların sonucunda bir yanda emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi öte yanda tüm öteki sosyal sınıf, katman ve gruplar arasında keskinleşen çelişki öne çıkıyor. Toplumsal ilerlemeyi sağlamak, sömürenlerle sömürülenler arasındaki temel çelişkiyi çözmenin koşullarını yaratabilmek için öncelikle çözülmesi gereken çelişki budur.

Kapitalizmin tarihsel aşılmışlığı Tüm bu çelişkiler ülkemizdeki sosyal-politik bunalımların temelidir. Kapitalizmin gelişmesi, tekelleşme, emperyalizme bağımlılığın artması, ABD emperyalizminin savaş kışkırtıcısı politikası, burjuva devletin sınıfsal temelini daraltıyor, onu daha da gericileştiriyor, militarizmi güçlendiriyor.

Halkımızın baş düşmanları, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi kendi bencil çıkarları için sınıf savaşımının yükselmesine, her zaman işçi sınıfı ve tüm emekçiler, ilerici güçler üzerindeki baskıları ve saldırıları artırarak yanıt verdiler.

Bütün bunlar gerici güçlerin egemenliklerini parlamenter yöntemlerle sürdürmelerini olanaksız kılan bunalımların kaçınılmazlığını gösteriyor. Öte yandan işçi sınıfının bağlaşıklık tabanı genişliyor, savaşım olanakları artıyor ve tüm bunlar geniş bir ulusal, demokratik cepheyi hem olanaklı, hem de zorunlu kılıyor.

Bugün Türkiye işbirlikçi oligarşinin terörist diktatörlüğü altında bulunuyor. Faşist rejim, ABD emperyalizminin uşağıdır, Türk ulusunun ve Kürt ulusunun ezici çoğunluğunun düşmanıdır ve Türkiye'deki bağımlı ve göreee geri kapitalizmin can çekişme sürecini zorbalıkla uzatmaktan başka bir işlev görmüyor.

Kapitalizm tarihsel bakımdan aşılmıştır ve toplumun sosyalist temelde devrimci yoldan yenilenmesi kaçınılmazdır.

27

Türkiye halkının ulusal ve sosyal kurtuluş yolu

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN YIKILMASI VE ULUSAL DEMOKRASİNİN KURULMASI

İvedi görev Günümüzün en ivedi görevi faşist diktatörlüğü yıkmaktır. TKP'nin bu dönemdeki amacı, diktatörlüğün yıkılmasıyla, halkın genel demokratik özgürlüklerini yeniden elde etmek ve genişletmektir. Bu, barışın savunulması, Türkiye'nin bir nükleer felaketten korunması, ABD emperyalizminin jandarması olmaktan kurtarılması, bölgede bir barış etkeni, egemen, bağımsız bir ülke olmasını sağlamak görevidir. Bu,emekçilerin, memurların, köylülerin, gençlerin, esnaf ve zanaatçıların yağmalanan sosyal, ekonomik kazanımlarını yeniden elde etmek ve genişletmek görevidir. Bu, Kürt halkının üzerindeki ulusal baskıyı ortadan kaldırmak görevidir.

Devrimin yolu Bu görevler, ancak işçi sınıfının ulusal demokratik cephede en geniş barış ve demokrasi güçlerini birleştirmesi, işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğünün, halk yığınlarının bağımsız aktif eylemiyle yıkılması, erkin ulusal demokratik güçlerin cephesine geçmesi, ulusal demokrasinin kurulması, antiemperyalist demokratik dönüşümlerin başlatılması ve bu süreç boyunca işçi sınıfının hegemonyasının pekişmesi oranında, antiemperyalist, demokratik halk devriminin derinleşerek tamamlanmasıyla kesin olarak çözülebilir.

28

TKP, devrimci sürecin gelişmesindeki nesnel olarak zorunlu adım ve aşamaları atlamanın ağır yenilgilere neden olacağını belirtirken, şu gerçeğin de bilincindedir: Devrim soyut şemalara göre değil, on milyonlarca emekçinin kendi somut çıkarları için atılacakları günlük savaşlarının, yaratıcı ve aktif girişimlerinin ürünü olarak somut biçimler, özellikler kazanacaktır.

Faşist diktatörlük devrimin barışçıl yoldan utkuya ulaşmasını büsbütün olanaksız kıldı. Parlamento faşist cuntanın bir kılıfıdır. Şimdi, parlamento dışı savaşımın hemen her biçimi, karşısında devletin silahlı güçlerini buluyor.

TKP, en küçük bir barışçıl olanağı kullanmaktan geri kalmayacak, buna karşılık yığınları, devrimin barışçıl olmayan bir yol izleyeceği konusunda kendi deneyleri temelinde aydınlatacak ve parti her türlü savaşım biçimine hazırlıklı olacaktır. Kurulduğu günden beri amansız baskı ve saldırılara hedef olan TKP, yığınlar içindeki çalışmalarının sürekliliğini, ancak parti örgütlerini ve kadrolarını polise karşı koruma önlemlerini titizlikle uygulayarak sağlayabilir.

Partinin rolü ve yığınlar TKP, işçi sınıfının, Türk, Kürt ve tüm azınlıkların işçilerinin öncü partisidir. TKP, Türk ve Kürt işçilerinin tek bir işçi sınıfı partisinde ve sendikalarda en sağlam birliği için çalışır ve işçileri ulusal kökenlere göre ayrı örgütleme girişimlerine ilkesel karşı çıkar.

Komünistler, dikkatlerini her zaman yığınlara çeviriyorlar. Onlar, önlerine koydukları görevlerin yerine getirilmesinde halk yığınlarına, onların örgütlü gücüne güveniyorlar.

Komünistler her zaman yığınların savaşımlarının en ön sıralarında yer alır. Onlar, halkın davası için hiçbir özveriden geri durmaz, işçi sınıfının, tüm halkın çıkarlarını savunmada, onun savaşım yolunu aydınlatmada en büyük kararlılığı ve girişimciliği gösterirler. Komünistlerin çalışan insanların çıkarlarından ayrı özel çıkar-

29

ları yoktur. Onlar tüm varlıklarını, işçi sınıfının ideolojik eğitimine, onun olgunlaşmasına, örgütsel düzeyinin yükselmesine ve devrimci süreçte öncü rolünü yerine getirmesine adarlar. Onların yığınlar arasındaki çalışmalarının başlıca amacı, halkın politik deneyim kazanmasına ve devrimci dönüşümlerin, sosyalizmin zorunluğunun bilincine varmasına yardım etmektir.

Komünistler sendikalarda, kooperatiflerde, meslek örgütlerinde, gençlik ve kadın örgütlerinde, ilerici yönetimli olsun, olmasın tüm yığın örgütlerinde çalışır ve bu örgütlerde yığınların çıkarlarının baş savunucusu olurlar. Barış hareketinde aktif olarak yer alırlar. Ordu

içindeki yurtsever kesimlerin halkın safına çekilmesi için aralıksız çaba harcarlar.

Tek cephe

TKP, barış ve ulusal demokrasi için tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesini kurmak için çalışacaktır. Sol güçlerin işbirliği, tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesini gerçekleştirmede büyük bir rol oynayabilir. Komünistler, bağlaşıklarıyla eşit haklılık temelinde işbirliği yapıyor, hiçbir ayrıcalık talep etmiyorlar.

TKP'ye göre ulusal demokratik güçlerin tek cephesini sağlamanın temel yolu, milyonlarca emekçinin tabanda, günlük savaşlar içinde eylem birliğini gerçekleştirmektir.

Halkın savaşımı

Türkiye'deki gelişmeleri, yalnızca emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi belirlemiyor. Türkiye'nin tarihi, aralıksız süregiden ulusal kurtuluş ve sınıf savaşımlarının tarihidir.

Türkiye işçi sınıfı tarihi boyunca en elverişsiz koşullarda bile kendi sınıf örgütlerini, sendikalarını yaratabildi ve çetin savaşlarla, 15-16 Haziran 1970 hareketiyle, 1977-1978 ve 1979-1980 büyük grevleriyle birçok sosyal haklar elde etti. Önemli deneyler kazandı. İşçi sınıfı bir dizi fabrika işgalinde, 1 Mayıs ve öteki yığın gösterilerinde kanlı saldırılara göğüs gerdi ve daha da çelikleşti.

30

Halk düşmanı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne, faşist teröristlere yığınsal karşı koyuş hareketinde, genel grevlerde, TARİŞ direnişinde, gençliğin Amerikan emperyalizmine karşı şanlı protesto eylemlerinde, faşist MHP başlarını Diyarbakır'a sokmayan Kürt halkının direnişinde, kadın hakları için savaşımda, barış savaşçılarının çıkışlarında, topraksız ve az topraklı köylülerin toprak işgallerinde, küçük üreticilerin mitinglerinde halkımızın devrimci, demokratik gelenekleri yansıdı. Halkımızın savaşım geleneklerini ve potansiyelini işbirlikçi oligarşi hiçbir baskı ve demagojiyle yok edemez.

12 Eylül 1980 sonrasındaki en karanlık dönemde, işçi sınıfı herşeye karşın yokedilemeyen direnişleriyle geniş halk yığınlarının güvenini kazanıyor, onları barış, demokrasi, bağımsızlık, iş, ekmek ve toprak için savaşıma esinlendiriyor.

31

ULUSAL DEMOKRASİ

Birleştiklerinde barış ve ulusal demokrasi uğrundaki savaşımı başarıya ulaştıracak güçler daha belirgin ortaya çıkmıştır. Bu güçler, çıkarları emperyalizmle ve işbirlikçi oligarşiyle çatışan tüm sınıf ve katmanlardır. Onların politik, sendikal ve mesleki örgütleridir. TKP'nin ödevi, tüm bu güçleri, barış ve ulusal demokrasi uğrundaki savaşıma kazanmaktır.

Ulusal demokrasinin sınıfsal temeli

Ulusal demokrasi, işçi sınıfının, köylülerin, esnaf ve zanaatçıların, yurtsever erlerin, assubay ve subayların, aydınların ve gençliğin, küçük ve orta işletme sahiplerinin, kürt halkının, diktatörlüğe karşı çıkan ve ortak bir program çevresinde birleşen tüm güçlerin işbirliği ile, işçi sınıfının öncülüğündeki yığınların bağımsız, aktif savaşımıyla kurulabilir.

Ulusal demokrasi, tüm bu sınıf ve katmanların erkidir. Bu erk, emperyalizme ve çekirdeğini bir avuç tekelin oluşturduğu, işbirlikçi oligarşiye karşıdır.

32

Ulusal demokrasinin görevleri

Ulusal, demokratik güçlerin hükümeti, politik özgürlükleri tanıyacak, barışın korunması için ivedi adımları atacak, faşizmin yeniden dirilmemesi, gerici askersel darbelerin kökünün kazınması, militarizmin toplum yaşamından sökülmesi için, işbirlikçi oligarşinin ve ABD emperyalizminin konumlarına ağır darbeler indirecek, devleti ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını demokratikleştirecektir.

TKP, bu dönemde aşağıdaki istemlerin ivedilikle gerçekleştirilmesi için savaşacaktır:

Barış, ulusal bağımsızlık ve halklararası dostluk için

Barışı korumak

NATO'nun nükleer silahlanma programına verilen onayın geri alınması, Varşova Antlaşması ve NATO arasında bir saldırmazlık anlaşmasının imzalanması, NATO'nun etkinlik alanını genişletme çabalarına karşı çıkılması; Sovyetler Birliği'nin ilk nükleer vuruşu yapmama ve topraklarında nükleer silah olmayan ülkelere karşı bu silahı kullanmama yükümlülüğünü açıklamasına dayanılarak, topraklarımızdaki tüm nükleer depoların kaldırılması, Balkanların nükleer silahsız bölge yapılması yönündeki Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin önerisine olumlu yanıt verilmesi; Türkiye topraklarına Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesine izin verilmemesi;

Bölgede barış ve halklararası dostluk

ABD "Çevik Kuvvetler"inin topraklarımıza yerleştirilmesine karşı çıkılması, genişletilmiş üsler planlarına ve uygulamalarına son verilmesi, AWACS casusluk uçaklarının topraklarımızda barındırılmaması; bölgede gizli ya da açık yeni saldırgan askersel blok kurma girişimlerine karşı çıkılması;

Türk-Yunan anlaşmazlıklarının NATO'yu karıştır-

33

madan iki ülkenin hak eşitliği ve uluslararası hukukun ve uygulamaların temelinde, barışçıl görüşmeler yoluyla giderilmesi ve Ege Denizi'ni ve hava sahasını NATO'nun, ABD'nin egemenliğine veren Rogers Planı'nın tanınmaması;

Türkiye'nin 1974 yılındaki Kıbrıs'dan askerlerin geri çekileceği yolundaki sözlerini yerine getirmesi, Kıbrıs'ın tüm yabancı askerlerden arındırılması, adanın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve egemenliği ilkelerinin tanınması, Kıbrıs sorununun adadaki Türk ve Rum toplumlarının kardeşçe yaşaması yönünde çözülmesi;

Tüm komşu ülkelerle karşılıklı saldırmazlık anlaşmalarının bağlanması;

Ortadoğu'da tüm antiemperyalist güçlerle, başta Filistin halkıyla, FKÖ ile dayanışma, Filistin halkının kendi devletini kurma hakkının savunulması, İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesi;

Ulusal egemenlik

Cuntanın onayladığı "Savunma İşbirliği Anlaşması" ile ulusal egemenliğimizle bağdaşmayan, ABD'yle imzalanmış tüm ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, topraklarımızdaki Amerikan ve NATO üslerinin sökülmesi;

Amerikan silah ambargosundan gereken sonuçlar çıkarılarak ulusal savunmamızın, ekonomik gelişmeyi kösteklemeksizin çok yönlü ilişkilerle, kendi gücümüz temel alınarak sağlanması, ulusal güvenlik politikasının Amerikan askersel doktrinlerine göre değil, ulusal çıkarlara göre yeniden düzenlenmesi;

Barış içinde yanyana yaşama

Bağlantısızlık yönünde adımlar atılması;

Karşılıklı eşitlik, egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, anlaşmazlıkların zora ya da zor tehdidine başvurmadan çözülmesi gibi barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin dış politikanın temeli olması;

34

Bölgede tüm ülkelerle iyi komşuluk ve karşılıklı yarar sağlayan işbirliği kurulması;

Demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden kazanılması ve genişletilmesi için

Genel politik af

Genel politik af çıkarılması, koğuşturmaların sona erdirilmesi, idam cezasının kaldırılması; politik göçmenlerin yurttaşlık haklarının geri verilmesi ve kendilerine özgürce yurda dönme hakkı tanınması;

12 Eylül'cü Anayasanın yürürlükten kaldırılması ve 1961 Anayasası'nın demokratik ilkeleri temelinde ulusal, demokratik nitelikli bir Anayasa hazırlanması; bu hazırlığa tüm yurttaşların aktif, demokratik katılımının sağlanması ve anayasanın özgürlük koşullarında yapılacak bir referandumla yürürlüğe girmesi;

Ulusal demokratik anayasa

Bu anayasayla:

- Tüm erkin demokratik koşullarda oluşacak parlamentoya geçmesi ve hükümetin yalnızca parlamentoya hesap vermesi, ancak onun kararıyla görevden alınması; halk oylarının parlamentoya eşit bir biçimde yansımasına olanak verme ilkesi temelinde, orantılı seçim sisteminin benimsenmesi; 18 yaşındakilere seçme ve 21 yaşındakilere seçilme hakkının tanınması;
- Yerel yönetimlerin seçimle oluşturulması, yetkilerinin artırılması ve mali olanaklarının genişletilmesi;
- TKP de içinde politik partilerin üstündeki yasağın kalkması, partilerin, sendikaların, derneklerin üstündeki devlet denetimi adı altındaki her türlü antidemokratik karışmaların sona ermesi;
- Tüm çalışanlara grev hakkının, özgür toplu sözleşme ve sendikalaşma haklarının eksiksiz tanınması;

35

- Örgütlenme, basın, gösteri, düşünce özgürlüğünün sağlanması, dini ve vicdani inançlarından dolayı kimseye baskı yapılmaması;
- Yargı bağımsızlığının, TRT ve üniversite özerkliğinin sağlanması;
- Başta 141 ve 142'nci maddeler olmak üzere, DGM, Olağanüstü Hal ve benzeri eski ve yeni antidemokratik tüm yasaların yürürlükten kalkması, faşist, ırkçı, savaş yanlısı partilerin yasaklanması;
- Kürt halkı üzerinde ulusal baskıların sona erdirilmesi.

Devletin demokratikleştirilmesi

- Devlet aygıtının, özellikle ordunun, faşistlerden, cunta kalıntılarından, emperyalizmin ajanlarından arındırılması; bunlardan halka karşı işledikleri suçların hesabının sorulması;
- Milli Güvenlik Kurulu ve MİT gibi organların devlet içinde devlet olmaktan çıkarılması; tüm güvenlik organlarının, CİA ve öteki emperyalist gizli servislerle ilişkilerine son verilmesi ve demokratik temeller üzerinde yeniden örgütlenmesi;
- Ulusal demokrasinin kendisini her türlü emperyalist ve karşıdevrimci saldırıya karşı savunmak için tüm önlemleri alması;
- Ordunun ulusal bağımsızlığı ve demokratik kazanımları korumakla görevlendirilmesi; ordunun iç yaşamının demokratikleştirilmesi; baskı, dayak vb. uygulamaların kaldırılması;
- 12 Eylül sonrasında politik nedenlerle görevlerinden uzaklaştırılan devlet memurlarının ve üniversite öğretim üyelerinin yeniden işlerine dönmesi.

36

Ekonomik bağımlılığa, işsizliğe ve pahalılığa karşı halk yararına bir ulusal ekonomi için

Ekonomik politikada değişim

- Devletin izlediği ekonomik politikanın kökten değiştirilmesi; emperyalist ülkelerin dayattığı ekonomik bağımlılığı artıran, bunalımın yüklerini emekçilerin sırtına bindiren 24 Ocak kararlarına ve bunun değişik türden uygulamalarına son verilmesi;
- İşsizliğe karşı savaşımın ekonomik politikanın temel sosyal hedefi olması, işsizliği azaltacak özel programlar uygulanması;

Ekonomik bağımsızlığa yöneliş

- Emperyalist ülkelerle eşitsiz ekonomik ilişkiler yerine, bütün ülkelerle karşılıklı yarar ve eşitlik temelinde ekonomik ilişkilerin kurulması; ekonominin dış finansman gereksinimleri için de aynı yolun izlenmesi; İMF ve Dünya Bankası gibi yeni-sömürgeci kuruluşlara olan bağımlılığın sona ermesi; Uluslararası Yeni Bir Ekonomik Düzen için dünya çapında verilen savaşımın desteklenmesi
- Yabancı sermayeye tanınan tüm ayrıcalıkların kaldırılması; iç pazarın yabancı sermayeye karşı korunması; dışalım ve dışsatımda devletin rolünün sürekli artırılması;

Demokratik toprak ve tarım reformu

- Demokratik bir toprak ve tarım reformunun yapılması; büyük toprak sahiplerinin topraklarının köylü komiteleri eliyle topraksız ve yoksul köylüye dağıtılması; tarımın modernleştirilmesi; köylü işletmelerine ucuz fiyat ve düşük faizli krediyle gübre, ilaç, tohumluk ve araç gereç sağlanması; üretimden girdi sağlanmasına ve satışa kadar her alanda gönüllülük temelinde kooperatifleşme hareketinin desteklenmesi; tarımda devlet işletmelerinin rolünün artırılması; taban fiyatlarının köylünün emeğini değerlendirici düzeyde saptanması;

37

Tekellerin eylemlerinin sınırlanması, vurgunculuğun yokedilmesi

- Devlet işletmelerinin ve ekonomik kuruluşlarının özel kapitalist tekellerin, vurguncuların çıkarlarına kullanılmasına son verilmesi; holdinglere devlet bütçesinden "teşvik", "vergi muafiyeti", "vergi iadesi" gibi adlar altında yapılan ödemelerin durdurulması, bu fonların devlet

işletmelerinin güçlendirilmesine yöneltilmesi;

- Ağır silahlanma harcamalarının azaltılması; NATO içinde ikinci büyük orduyu besleyen Türkiye'nin asker sayısında indirim yapması ve ordunun ulusal savunmamıza yeterli düzeye indirilmesi; askerlik süresinin kısaltılması;
- Yeraltı ve yerüstü doğal zenginliklerin devletleştirilmesi; devlet işletmelerinde ve büyük kapitalist işletmelerde, işçilerin yönetime demokratik katılımının sağlanması;
- Fiyatların denetim altına alınması; tüketicinin korunması; vurgunculuğun önlenmesi; kredilerle ilgili emekçileri, küçük ve orta işletme sahiplerini koruyucu önlemler alınması; bankalarda biriken mali fonların devlet denetimi altında ulusal kalkınmanın hizmetine verilmesi;
- Vergi kaçakçılığının önlenmesi, çok kazanandan çok, az kazanandan az ilkesi temelinde, emekçi yığınlara yüklenen dolaylı vergileri azaltan, lüks tüketime gereken vergileri getiren adaletli bir vergi reformunun yapılması;

Sanayileşme: Ekonomide, sanayi ve tarımda, ekonomik bağımsızlığı sağlayacak, yapısal bozuklukları ve bölgesel derin eşitsizlikleri giderecek planlı bir kalkınma politikasının izlenmesi her şeyden önce, sanayide dinamik, bilimsel-teknik devrimin sonuçlarıyla bağlı sektörlerin devlet eliyle kurulması ve modern teknolojinin yaratılması için kaynakların seferber edilmesi; sanayi ve tarımın uyumlu gelişiminin sağlanması; ülkenin kendi ulusal enerji

38

kaynaklarına dayanma ilkesinin benimsenmesi;

- Ülkenin sanayileşmesine, ekonomik bağımsızlığın temellerinin güçlenmesine katkıda bulunan özel işletmelerin korunması, zor durumda olan küçük ve orta işletmelerin desteklenmesi, küçük esnaf ve zanaatçıların korunması ve bunların ekonomiye daha etkin katkıda bulunmalarının sağlanması;

İşçi sınıfı için: - Asgari ücretin her yıl ve insanca yaşam düzeyine göre tüm bölgeler ve işkolları için eşit olarak, demokratik işçi katılımıyla saptanması ve vergi dışı bırakılması ücret ve maaşların satın alma gücünün insanca yaşam düzeyi sağlayacak biçimde artırılması; 40 saatlik iş haftası ve ağır işlerde 6 saatlik işgünü uygulamasının getirilmesi; sigortasız işçi kalmaması; İş Yasası'nın emeğin haklarını koruyacak yönde değiştirilmesi, tarım ve orman işçilerini de kapsaması; işsizlik sigortasının kurulması; iş kazalarını önleyici ve çalışma sağlığını koruyucu önlemlerin ivedi olarak alınması;

Köylülük için: - Köyün ve köylünün gerilikten, yoksulluktan, bilgisizlikten kurtarılması için gereken önlemlerin alınması; köylere elektrik, su, yol, sağlık hizmeti götürülmesi; okul ve kültür evleri kurulması; köylerde sanayi tesislerinin kurulmasının desteklenmesi; köylünün sağlık ve yaşlılık sigortası hakkının gerçekleştirilmesi; konut yapımına yardımcı olunması;

Gençlik için: Gençliğe güvenli bir gelecek, çağdaş ve demokratik bir eğitim, iş için: eğitim sisteminin tüm düzeylerinin sosyal-ekonomik gelişmenin, çağdaş bilimin gereklerine göre demokratik ve köklü bir biçimde yeniden düzenlenmesi; herkese eğitim hakkının gerçekleşmesi; öğrencilerin burs ve yurt sorunlarının çözülmesi; orta öğretimi, meslek okulunu, yüksek okulu bitirmiş her gence iş sağlayacak bir planlamanın gerçekleştirilmesi; gençliğin uyuşturucu kullanımı, alkolizm, pornografi gibi kötü alışkanlık-

39

lara karşı korunması, boş zamanlarını değerlendirme olanaklarının sağlanması; çırak ve genç işçilerin, ücret kaybı olmaksızın, çalışma saatleri içinde mesleki ve genel eğitiminin sağlanması;

Kadınlar için: Çalışan kadını korumak için eşit işe eşit ücret, iş bulmada ve terfide fırsat eşitliği ilkelerinin uygulanması; analığın toplum ve devlet tarafından korunması; kreşler açılması;

Sağlık Emekçilerin ücretsiz bakımının sağlanması; önleyici hekimliğin geliştirilmesi; köye sağlık hizmetlerinin götürülmesi; tüm resmi sağlık kuruluşlarının birleştirilmesi; hastanelerin modernleştirilmesi, yaygınlaştırılması;

Sosyal güvenlik Çağdaş bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması; sigorta kuruluşlarında sigortalıların demokratik denetiminin sağlanması; emekli, dul ve yetimlerin, sakatların korunması;

Konut ve kentleşme Kiraların denetlenmesi; konut üretiminin devletin ana bir görevi olması; emekçilere sağlıklı, düşük kiralı, sağlam konutlar sağlanması; konut kooperatiflerinin geliştirilmesi; çevre sağlığını koruyan modern kentleşme planlarının yapılması ve uygulanması; kanalizasyon sorunun çözülmesi;

Bilim, kültür, sanat - Bilim, kültür ve sanatın emperyalist, şoven ve ahlak dışı yozlaştırmalara karşı korunması; çağdaş, insancıl, ulusal ve demokratik niteliğinin güçlendirilmesi için devlet tarafından desteklenmesi;

Yurt dışındaki işçiler - Yurt dışındaki işçilerin yasal durumlarını güvence altına alan, bulundukları ülkenin işçilerinin sahip olduğu tüm sosyal, ekonomik ve demokratik hakları tanıyan anlaşmaların yapılması; kimi hükümetlerin zorla kesin dönüşü dayatmaya yönelik politikalarına karşı aktif savaşım yürütülmesi; kesin dönüş yapanlara yerleş-

40

me ve iş olanakları sağlanması; tasarruf ve yatırımların tekellere karşı korunması ve devlet öncülüğünde ulusal kalkınmaya yönlendirilmesi; konsolosluklar eliyle yürütülen politik baskılara, harç ve masraf adı altında alınan haraçlara ve "bedelli askerlik" uygulamasıyla yürütülen soyguna son verilmesi; ülkede yurtdışına göçü gereksiz kılacak bir kalkınma planının gerçekleştirilmesi.

***

Türkiye Komünist Partisi, bu programın tüm ulusal, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği için bir temel olabileceği görüşündedir. Bunun yanısıra TKP, ulusal demokrasi programını tümüyle benimsemeyen cunta karşıtı güçlerle, cuntanın yıkılması ve halkın kendi iradesini özgürce dile getirebileceği koşulların yaratılması için işbirliği yapabilir.

41

ANTİEMPERYALİST DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN TAMAMLANMASI

Devrimin başlangıcı ve tamamlanması Faşizme karşı güçlerin birleşmesi, halk yığınlarının aktif eyleme geçmesi ve faşist diktatörlüğün yıkılması, antiemperyalist demokratik halk devriminin yolunu açacaktır. Erkin işbirlikçi oligarşiden ulusal demokratik güçlere geçmesi, ulusal demokrasinin kurulması, yukarıdaki dönüşümlerin gerçekleşmesi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk basamağıdır. İşçi sınıfının bağlaşıklarıyla birlikte erk organlarındaki konumları, hegemonyası pekiştiği ölçüde,ulusal demokrasi demokratik halk erkine dönüşecek, antiemperyalist, demokratik halk devriminin görevlerini tamamlamaya yönelecektir.

Antiemperyalist demokratik halk devriminin görevlerini, işçi sınıfının öncülüğünde, işçi-köylü ittifakı temelinde tüm halkın birleşik güçleri tamamlayabilir. İşçi sınıfı ulusal demokrasinin kuruluş aşamasında işbirliği yaptığı öteki güçlerle de, onlar, yeni görevlerin çözümüne yaklaştıkları ölçüde işbirliğini sürdürecektir.

Devrimci dönüşümler Antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanması döneminde:

Ulusal bağımsızlık sağlamlaşacak, NATO'yla her türlü bağlar koparılacak, AET ile yapılmış eşitsiz anlaşmalar iptal edilecektir.

42

Büyük ve tekelci burjuvazinin, yabancı şirketlerin ulusal ekonomi için önem taşıyan şirketleri, bankalar, sigortalar, dış ve toptan iç ticaret devletleştirilecektir.

Kooperatif mülkiyetinin desteklenmesi ve devlet işletmelerinin güçlendirilmesiyle demokratik toprak ve tarım reformunun geri dönülmezcesine sağlamlaşması gerçekleşecektir.

Planlı ekonomi uygulamasına başlanacaktır.

Politik yaşam ve genel olarak tüm kamu yaşamı kökten demokratikleştirilecek, emekçilerin toplumsal yaşamın her alanında yönetime katılması, demokratik işçi denetiminin yaygınlaşması sağlanacaktır. Halk erki devrimin kazanımlarını korumak için gerekli önlemleri alacaktır.

Kültür devrimi başlatılacaktır.

Ulusal sorunun çözümü Halk erki ulusal sorunu çözecektir. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, yani ayrılma hakkı gerçekleşecektir.

Eğer Kürt halkı özgür iradesi ile Türk halkı ile birlikte kalmaya karar verirse, ortak devlet, somut tarihsel koşullara uygun bir biçimde düzenlenecektir. Demokratik devletin anayasasında Kürt halkının ayrılma hakkı güvence altında olacaktır.

Komünistler her zaman gönüllülük temelinde demokratik merkezi bir devletten yanadırlar ve ulusal sorunun çözümüne, işçi sınıfının sosyalizm savaşımının çıkarlarını başa alarak yaklaşırlar.

43

SOSYALİST AMACIMIZ

Sosyalizmi kurmak ve oradan da bayrağında "herkesten yeteneğine, herkese ihtiyacına göre" ilkesi yazılı komünizme geçmek Türkiye Komünist Partisi'nin uzak amacıdır.

Antiemperyalist, demokratik halk devriminin sosyalist devrime büyümesi İki aşamalı bütünsel devrim sürecinde demokratik devrim bir dizi ara basamaktan geçerek yolu sosyalizme açacaktır. Ulusal demokrasiyle başlayan devrimci sürecin derinleşmesiyle, antiemperyalist, demokratik halk devriminin tamamlanan görevlerinin giderek sosyalist görevlerle iç içe girmesiyle, devrimin sosyalist aşaması başlayacaktır.

Sosyalist devrimin öncü, itici gücü, emekçi köylülükle ve kent emekçileriyle bağlaşıklık kuran işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, sosyalizme geçiş öncesinde işbirliği yaptığı güçleri de sosyalizm amacına kazanmak, onlarla işbirliğini sürdürmek için çalışacaktır.

Proletarya diktatörlüğü İki aşamalı bütünsel devrimin tüm gelişme süreci boyunca parçalanan ve yokedilen burjuva devlet aygıtının yerini işçi sınıfının güçlü erki, proletarya diktatörlüğü alacaktır. İşçi sınıfının erki ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti temelleri üzerine oturacak olan yeni

44

toplumsal düzen, gerçek demokrasidir.

Sosyalizm Geniş halk yığınlarının toplum yönetimine fiilen katılması için, halklar arasında dostluk ve eşitlik için gerekli koşulların yaratılmasını, ekonominin halk yararına, planlı ve bunalımsız gelişmesini, emekçi halkın toplumsal ve politik haklarının güvence altına alınmasını yalnız sosyalizm sağlayabilir.

Sosyalist mülkiyet, üretimin planlı örgütlenmesine ve kafa-kol emekçilerinin ekonominin yönlendiriciliğine ve yönetimine etkinlikle katılmasına temel olacaktır. Böylece sosyalizmde bilim, çeşitli toplumsal ve ekonomik alanlara girecek, bilimsel-teknik devrimin yarattığı tüm potansiyeller ekonomik gelişmenin hızlanması, toplumun tüm üyelerinin gereksinimlerinin karşılanması için tam ve kapsamlı kullanılacaktır. Kültür devrimi sonuçlanacak, tüm kültür değerleri en geniş yığınlara ulaşacaktır. İnsancıl ve ahlaki değerler egemen olacaktır.

Böylece insanın insan tarafından sömürülmesinin ve ulusal eşitsizliğin tüm biçimlerini sonsuza kadar yoketmek olanaklı olacaktır.

Sosyalizmin kurulup geliştirilmesi, işçi sınıfının esinlendirip yönlendireceği en geniş yığınların destek, katılım ve girişimlerine dayanacaktır. Komünist Partisi tüm olarak sosyalist toplumun öncüsüdür. Emekçi halkın, yığın örgütlerinin artan politik etkinliği, kişi haklarının çoğaltılması ve sosyalist demokrasinin çok yönlü geliştirilmesi, halkın eylem ve irade birliğini ilerletecektir.

Sosyalizmde sömürücü sınıfların ortadan kalkması, emekçi sınıfların artan kaynaşması, sosyalist kuruluşun gelişip güçlenmesi koşullarında proletarya diktatörlüğü tüm halkın devletine dönüşecek ve demokrasi daha da gelişip bir üst düzeye çıkacaktır.

45

***

Türkiye halkı, yüzyıllardır özlemini duyduğu baskısız ve sömürüsüz bir toplum düzenine ancak bu programın yaşama geçirilmesiyle erişebilir. Halkın genliği ve mutluluğu ancak bu yolla sağlanabilir ve sürekli genişletilebilir.

Türkiye Komünist Partisi, tüm komünistler bu programı gerçekleştirmek için hiçbir özveriden kaçınmayacak, tüm güçlerini bu yüce amaç uğrunda aralıksız savaşıma adayacaklardır.

46